

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmaiak	1000 " " 60 " "
3000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "
Félszövetársaságok, szövetkezetek, vállalatok	90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Buday Barna főszerkesztő.

Szerkesztő: Rothmeyer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866—01.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., UH61-ut 25. Telefon: Aut. 899—32.

Előfizetési árak:

a M. kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt	
OMGE-tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő
Fél évre	11 " "
Egész évre	20 " "
Romániába:	
Negyed évre	560 lei
Fél évre	660 " "
Egész évre	1200 " "
Előfizetéseket Romániából ki- zarólagos képviselőnk: Hegedűs István, Oradea-Mare (Nagyvárad) vesse fel.	
Előfizetőknek:	
Negyed évre	10 pengő
Fél évre	19 " "
Egész évre	32 " "
Jugoszláviába:	
Negyed évre	120 dinár
Fél évre	220 " "
Egész évre	400 " "
Előfizetést elfogad bármely Jugoszláviai hírlapiroda és könyvkereskedés.	

TARTALOM:

- Rubinek Gyula síremlékének leleplezése.
- Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságának gyűlése.
- Nyakkig a válságban.
- A kismotorok vámjá. (Bt)
- A hitelállás helyes lebonyolítása. (Szigeti Pál dr.)
- A tengeriföld őszi és tavaszi szántása. (Westsik Vilmos.)
- Milyen búzát termesszünk? (Mátrai Endre.)
- A drótféreg, a portukac és a kukoricaföld szántásának ideje. (Jablonowski József.)
- Az állathiztosítás. (Hágyra Ferenc dr.)
- A baranyamegyei tejesellenőrzés és szarvasmarhatenyésztés az 1927/28. évben. (Falicsek Adorján.)
- Gigája juhok Püspökpusztán. (Kereszturi Pál.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- A gazdaközönség köréből. (Ostoba helyzet. — Weiss Gáspár.)
- A lengyel mezőgazdaság a posnani nemzeti kiállítás keretében. (Batta Pál.)
- Vegyes közlemények.
- Társad. kereskedelem.
- Mellekletek: A magyar mezőgazdaság jövedelmezőségének kimutatása számlartási eredmények alapján 1927. évben (VI. rész).
- Rádiós gazdasági előadások II. évf. 2. félév B. sorozat 7. számú füzet. (Az alma és a szilva termesztéséről. — Makács Máttyás.)

RUBINEK GYULA SIREMLÉKE.

Horvai János szobrászművész alkotása.

Rubinek Gyula síremlékének leleplezése.

E hó 4-én délután történt meg a Rubinek Gyula sírhelyén emelt szobornü leleplezése a program szerinti ünnepélyes keretek között. A pompás kiviteli síremlékről mai számunk címlapján képet adunk, az ünnepély lefolyását pedig lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni.

A síremlékkel egyidejűleg elkészült Rubinek Gyula bronz mellszobra is, amely ugyancsak Horvai János szobrászművész alkotása. Két mellszobor készült, amelyeknek egyikét az OMGE, másikat a Mezőgazdasági Múzeum fogja őrizni.

Ime, ezen a módon örökölte meg Rubinek Gyula emlékezetét a magyar agrártársadalom, bizonyossággal annak, hogy aki a közjóért élt és hasznos alkotásokat hagyott hátra, annak szelleme legyőzi az enyészetet.

A Rubinek síremlék a kerepesi-uti temetőnek egyik legszembetűnőbb látványossága, amely nagy arányával megragad, művészi kivitelével lebilincsel s a munka diadalát és a szellem halhatatlan erejét hirdeti.

Hasson serkentően a munka sikerének ez a felmagasztalása mindazokra, akikre a sors azt a írvatást bízta, hogy Isten adta képességeiket a magyar föld és nép jólétének, felvirágoztatásának essenteljék!

Sok-sok babékoszoru horítja a síremlék talpazatát, a gazdátársadalom üdvözlétének jeleként; ezek között az OMGE következő koszoru felirata így fejezi ki azt a gondolatot, amelyet az érebe öntött szellemalak kelt fel bennünk: „Munkád emelte a földet és népet, Téged felemelt az emlékezet.”

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki szakosztálya

október hó 15-én (kedden) délután 5 órákor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-
utca 8., I. em.) tartandó

gyűlésére.

Tárgyak:

1. Az 1930. évi országos szántógépbemutató.
2. A földművelésügyi minisztérium vetőmagtisztító gép- és traktorakciója. A télen rendezendő traktor- és traktorvezetői tanfolyamok.
3. Mezőgazdasági terményeknek adómentes ásványolaj felhasználásával való szállítása.
4. A szénkérés és a pécsi brikett.
5. A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület és Fioch-Reyherberg Alfréd dr. lovag beadványa a mezőgazdasági termelési érdekek megvédése tárgyában, az energia törvénytervezettel kapcsolatban.
6. 6-7 hüvelyk sortávolságu vetőgépek behozatala.
7. A traktorolajok viszkozitásának megállapítása tárgyában beadott kérelem.
8. Téves vámolások.
(Előadó: Kothmeyer Imre útkár.)
9. Esetleges indítványok.

Budapest, 1929 szeptember hó 30.

Szabó Gusztáv dr. s. k.,
a műszaki szakosztály elnöke.

Fuvarlevél- és gyógyszervény felülvizsgálás.

Értesítjük az OMGE tagjait, hogy a vasúti és hajózási szállítványoknál sűrűn előforduló téves fuvardíjszámításokból eredő túlfizetések és szállítványok megsérüléséért, elveszéséért, illetve a szállítási határidő túllépéséért járó kártérítések szakaszerű megóvásait vasúti díjszabási irodánk útján vállaljuk, hasonlóképpen a gyógyszervények téves felszámításait is helyesbítjük.

Felkérjük tehát t. tagjainkat, hogy összes fuvarleveleiket és egyéb vasúti és hajózási okmányukat, valamint gyógyszervényeiket felülvizsgálás céljából hozzánk beküldeni sziveskedjenek.

Igazgató.

Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságának gyűlése.

(1929 szeptember 27.)

Jelen voltak: Jézseny Pál bizottsági elnök elnöklésével: Benkő Sándor, Dávid Sándor, Demkó Dezső, inácsi Farkas Ferenc, Inkey Pál báró, Jandaurek Vince, Kertész Gyula, Mészó Pál, Nyárády János, Pavlicsek Adorján, Pettkő-Szandner Tibor, Vajna Ede, Valkó Rudolf dr., Vallner Endre, Wellmann Oszkár dr. és Winkler János bizottsági tagok, továbbá az OMGE tisztikara részéről Konkoly-Thege Sándor dr. főtitkár, Rédlly Gyula titkár, Láng József főkönyvelő, Batta Pál s.-titkár, Heródek Sándor dr. és Toldy Miklós fogalmazók és Kertész Ferenc gyakornok.

Távolmaradásukat kimentették: Batta Sándor, Békessy Jenő, Beráth Béla, Blancz Jenő, Döry Frigyes, Elek István dr., Fokányi László dr., Hoyos Miksa gróf, Lickl Károly, Mauthner Alfréd, Rácz Mihály dr., Szatmáry Elek, Szilassy Zoltán és Weiser István dr.

Jézseny Pál elnök megnyitva az ülést, meleg szavakkal üdvözli a megjelent bizottsági tagokat és kimenti a betegsége miatt távollévő Lickl Károly h. államtitkárt, továbbá Békessy Jenő és Tolnay Pál miniszteri tanácsosokat. Javasolja, hogy Lickl Károly h. államtitkárt súlyos betegségéből való felgyógyulása alkalmával a bizottság táviratilag üdvözölje. A részvét meleg hangján emlékezik meg a bizottság három igen értékes tagjának: Gruber Henrik ezékesfővárosi állategészségügyi főtanácsosnak, Poltzer Géza földbírtokosnak és Kiss Gyula jószágfelügyelőnek a legutóbbi gyűlés óta bekövetkezett elhalálásáról. Javasolja, hogy elhalálásuk feletti részvétét a bizottság jegyzőkönyvileg örökítse meg.

Az 1930. évi országos mezőgazdasági kiállítás időpontjának és kereteinek megállapítása.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó főtitkár hivatkozik a kiállítás kereteinek kibővítésére és a külföldiek a kiállítás iránt megnyilvánuló fokozódó érdeklődésére, amely körülmények szükségessé teszik, hogy az utazási és vízumkedvezmények biztosítása, továbbá a hazai tenyésztőknek idejében való tájékoztatás érdekében az előkészítési munkálatok már most kezdődjenek. Mielőtt a kiállítás időpontjára vonatkozóan javaslatot tenne, rámutat arra, hogy az idén is több oldalról hangzottak el észrevételek a kiállítás márciusi időpontja ellen, amelyek szerint a mezőgazdasági kiállításokat a kedvezőbb időjárást ígérő későbbi hónapokban kellene megtartani. Felhívja a bizottságot, hogy a kiállítás időpontja kérdésében ismét foglaljon állást. Rámutat azonban arra, hogy bár a kedvezőbb időjárás biztosítása a májusi időpont mellett volna, a kiállítás kereteinek a tenyésztők számára az érdekei a minél korábbi rendezést kívánják, mivel a tenyésztők, különösen pedig a közönség kora tavasszal szokták tenyészszükségletüket fedezni. Ezenkívül a márciusi időpont mellett szól az a körülmény is, hogy a vidéki állatvásárok annál inkább elvonják a vásárló közönséget az országos kiállítástól, minél később tartják azt. Rámutat arra is, hogy a tapasztalat szerint március utolsó harmadában szebb idő szokott lenni, mint a többnyire bizonytalanabb áprilisban. A kedvező időjárás eltalálása különben sem a hónapról, hanem a szerencsétől függ. Ezt igazolja az idei év is, amidőn a hosszú és szigorú tél után, kedvező időben sikerült a kiállítást március végén megrendezni, míg a müncheni kiállítás június elején elázott. Ugyancsak a bizottság állásfoglalását kéri a kiállítás időtartama tekintetében is. Ugyanis erre vonatkozóan Lickl Károly h. államtitkár még a múlt évben javaslatot terjesztett a bizottság elé, amely szerint a kiszélesedett keretnek megfelelően kívánatosnak tartaná a kiállítás időtartamának legalább egy hétre való meghosszabbítását. Ezzel szemben a tenyésztők költségmegtakarítási és egyéb szempontokból a kiállítás minél rövidebb időtartamát óhajtják. Döry Frigyes m. kir. gazdasági főtanácsos írásbeli javaslatában mutat rá arra, hogy a kiállítás éppen a személyzet legértékesebb részét és magukat a tenyésztőket vonja el a gazdaságtól a tavaszi gazdasági munkák megkezdése idején. Hangzottak el javaslatok az egyéb kiállításoknak a tenyészkiállítási résztől függetlenül való meghosszabbítására nézve is, de ez egyáltalában nem mutatkozik célszerűnek, mivel a közönség legnagyobb részét éppen a tenyészkiállítás vonzza a kiállítás megtekintésére és így a tenyészkiállítás követő napokon már nem lehetne megfelelő látogatottságot biztosítani. Ezekre a szempontokra való tekintettel javasolja, hogy a bizottság a kétéle érdekét összeegyeztelve a jövő évi országos mezőgazdasági kiállítás március hó 20-25. napjain rendezze meg, mert így a rendelkezésre álló kiállítási nap a nyugodti megtekintést és tanulmányozást lehetővé teszi. A hatodik napon az elszállítás már megkezdődhetne.

Inkey Pál báró már csak a külföldiek részvételének előmozdítása szempontjából kívánatosnak tartaná a kiállításnak későbbi időpontban való rendezését, de a felhozott indokok alapján a maga részéről is beenyugszik a márciusi időpontra megrendezésére.

Inácsi Farkas Ferenc rámutat arra, hogy a tenyészkiállítás értékesítés érdekei felülélen a márciusi időpont megtartását kívánják. A későbbi időpontban való rendezés a kiállítás színvonalának süllyedését is maga után vonná. Felhívja a bizottság figyelmét arra az általános panaszra, hogy a kiállítás első napjaiban még hidegek a betonistállók, aminek a megszüntetése érdekében javasolja, hogy a kiállítást megelőző napokon a bizottság kocszkályhák beállításával igyekezzen az istállókot előmelegíteni. Felveti annak a gondolatát is, hogy deszkapadlók létesítésével célszerű lenne a szarvasmarhaállásokat felemelni, ami előnyösen befolyásolná az állatok bemutatását. Véleménye szerint a nagytenyésztőknek már egnapi késedelem nem számít, ezért a hatnapos időtartam ellen észrevétele nincsen. Kívánatosnak tartja, hogy az első napon a kistenyésztők állataival kezdődjen a kiállítás.

Valkó Rudolf dr. a májusi árumintavásár miatt is szükségesnek tartja a kiállításnak márciusban való rendezését, hogy így a két kiállítás között megfelelő időköz legyen.

Jézseny Pál elnök a jelenlévők egyhangú helyeslése alapján határozatképpen kimondja, hogy a bizottság a jövő évi országos mezőgazdasági kiállítást az előadói javaslatnak megfelelően március hó 20-25. napjain fogja megrendezni. A kiállítási bírálat ismét a kiállítás első napján, március 20-án, az ünnepélyes megnyitás pedig március 21-én lesz. A kiállítás így hat napon át lesz nyitva, de az állatok elszállítása a lehetőség szerint már a keddi napon kezdődhet. Az állatok bejelentési határidejét ismét január 15-ében állapította meg. Örömmel fogadja a kocszkályhák beállítására vonatkozó indítványt, de a szarvasmarhaállások felemelését egyrészt költségeseznek, másrészt esetleges féltremagyarázás miatt kétes értékűnek tartja.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó főtitkár ezután tájékoztatja a bizottságot, hogy egyes külföldi országok elvből csak nemzetközi kiállítások részére adják meg a vasúti kedvezményt. Így legutóbb Ausztria is csak arra az esetre helyezte kiállításra a vasúti kedvezmény engedélyezését, ha az országos mezőgazdasági kiállítás is nemzetközi kiállítás módosítaná az elnevezését. Tekintettel arra, hogy a rendezőbizottság mindenkor súlyt helyezett a kiállítás magyar jellegének a kidomborítására, javasolja, hogy a

nemzetközi elnevezéstől tekintsenek el, annál is inkább, mivel külföldiek részvétele, különösen az állatkiállításban nem kívánatos, másrészt Ausztria részéről különben sem remélhető komolyabb érdeklődés. Javasolja, hogy a bizottság a múlt évi kiállítás szabályzatát fogadja el. Felhatalmazást kér arra vonatkozólag, hogy a kiállítás előkészítése érdekében a földművelésügyi, kereskedelemügyi és külügyminisztériumoknál a szükséges felterjesztéseket tegyék. Javasolja, hogy a bizottság az építési engedélyek és a gépek működési engedélyének egyszerűbb és méltányosabb kezelésére vonatkozóan tegyenek lépéseket a főváros tanácsánál. Örömmel hozza a bizottság tudomására, hogy a földművelésügyi minisztérium megértő támogatása lehetővé teszi a kiállítás kereteinek megfelelő vendéglő építését. A telepen rendelkezésre álló villanyáram a múlt évben kévségek bizonyult a gépek hajtására, ezért lépéseket kell majd tenni, hogy a jövőben a szükségletet fedezni lehessen. Bejelenti, hogy a külügyminisztérium utlevélkirendeltsége a helyiségének a célnak megfelelő átalakítását és külön telefon biztosítást kérte, aminek a teljesítése nem tűnik nehézségbe. A bizottság emlékeztetése idezi, hogy a külföld részére történő vásárlásoknál a felemelő szigorú állategészségügyi szabályzatok milyen kellemetlenséget és nehézséget okoztak a megszüntetése érdekében nem lenne célszerű részt venni az állategészségügyi egyezményekben, amelyek a mi érdekeinket is védik, de talán sikerülne a külföldi államok részéről a kiállítás anyag részére kedvezményes elbánást biztosítani, mivel a vesmentességre a kiállítás rendezősége is különös gondot fordít. A kiállítás kereteire vonatkozóan a bizottság felhatalmazást kéri, hogy a lehetséges további kibővítés, új kiállítások bekapcsolása és a múlt évek kiépítése érdekében tárgyalásokat folytathasson. Ezen a téren az előir ezélek keret mellett a további fejlődésnek már nehézségei vannak, de reméli, hogy a jövő évben a halászati kiállítás már sikerül bekapcsolni, a háziipari és a borkiállítás pedig lényegesen kibővíteni. A vadászati kiállításnak a megrendezése csak akkor lesz majd célszerű, ha az ebben a tekintetben elkényeszkedett közönség igényeinek megfelelő keretek között lehet bemutatni. Kívánatosnak tartaná továbbá a mezőgazdasági ipar fokozott bevonását és különösen a piaci viszonyokat ismerető értékesítő kiállítás megvalósítását, amely talán a mezőgazdasági exportintézet támogatása esetén sikerülne is fog.

Inkey Pál báró tájékoztatja a bizottságot, hogy a földművelésügyi minisztérium terve vette az idei kaposvári kiállítás bemutatott izéson kivétel halakkiállítás pavilon átvételét, amelyet az országos kiállítás céljaira rendelkezésre bocsátana. Ilyen körülmények között az Országos Halászati Egyesület készségeg bekapcsolódna a kiállításba, de a kibe, hogy a haltenyésztőknek a kiállításban való részvételét különös előnyökkel nem biztosít, kéri a rendezőbizottságot, hogy a díjmentes részvételt engedélyezze.

Jézseny Pál elnök a bizottság nevében határozatképpen kimondja, hogy a bizottság az előadó javaslatát elfogadja, a kért felhatalmazásokat megadja és örömmel értesül a halászati kiállítás megrendezésének lehetőségéről, ami minden eszközzel igyekezn fog biztosítani és ezért ott térdjakk ezéleztől is eltekint.

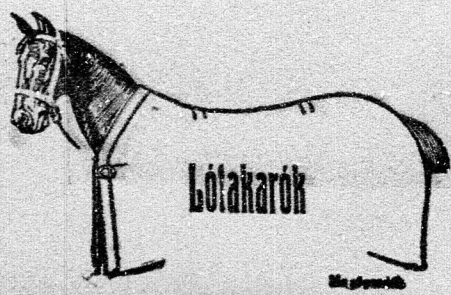
Más tárgy nem lévén, elnök a gyűlést berekeszteli.

Egyről-másról.

Nyakig a válságban.

Szembeeszköz, hogy a gazdasági válság részéről aránylag kevés panasz kerül a nyilvánosság elé, noha a mezőgazdasági válság olyan nyomorúság, amilyen ember emlékezete óta nem volt. Ennek a hangtalanságnak lélektanilag magyarázata az, hogy a magyar gazda belefáradt már a panaszkodásba és ennek hatását illetően nem ringatja magát több reményekben, minélő fogva csüggedtség vagy az ellenséges vesz rajta erőt. El kell ismerünk, hogy egyes kormányzati intézkedések: így különösen a kölcsönakciók (fagykárkölcsön és hitel) hitelek, továbbá némely tarifális intézkedések, a mezőgazdasági exportintézet megalakítása stb. tanúságai a kormány gondoskodásának. A gondoskodásnak ez a mértéke azonban a szükségletet távolról sem elégíti ki és nem elég ahoz, hogy a mezőgazdasági válság bajjóslatu elmélyedését megakassza.

Gaal Gaszton legutóbb a napi sajtóban közölt nyilatkozatában valóságos riadót fúj; körképet fest a helyzetről és egyuttal az orvoslás módjait is megjelöli. Szerinte a legfontosabb teendő a közterheknek igazságosabb és a teherbíró képességhez mért arányú elosztása, továbbá gazdasági válság- és kereskedelmi politikánk gyökeres megváltoztatása, ezzel kapcsolatban pedig az államháztartási költségvetésben a legmesszebbmenő, kérielhetetlen takarékoság. Semmi kétség afelől, hogy a közterhek arányosabb elosztása a mezőgazdasági és ipari cikkek között mutatkozó diszparitás csökkentése, hozzávéve még a minden vonalon érvényesítendő takarékoságot, elegendőten feltétele a mezőgazdasági helyzet enyhítésének.

Elsőrendű nehéz uradalmi MONTÁN és könnyebb minőségű GAZDASÁGI, ugyszintén angol PARÁDÉS LÓTAKARÓK és kiváló KOCSITAKARÓK legjutányosabban szerezhetők be a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Telefon: AJÁNL

Nem téveszthetjük azonban szem elől azt a körülményt, hogy a legszorongóbb bajokat most a pénz drágasága okozza. A termelésnek egyik rákfenéje az, hogy a társul hívott hitelező tőke kétszer annyira haszonnal sem ér be, mint amennyit a gazda a mezőgazdasági termelésből kihozni képes. A mai kölcsönterhek mellett a hitel teljességgel alkalmatlanná vált a mezőgazdasági termelés céljaira, a már megterhelt birtokosokat pedig olyan súlyos fizetési kötelezettségek elé állítja, amelyek kétségtelen anyagi romlásukat okozzák. Mindaddig tehát, amíg a pénz olcsóbbá nem válik és a termelők a mezőgazdaság természetéhez igazodó hosszú lejáratú hitelhez nem juthatnak és uszoroszerű adósságaikat nem konvertálhatják át a mezőgazdaság jövedelmezőségéhez igazodó kamatu kölcsönökre, addig a mezőgazdasági helyzete lényegesen nem könnyebbülhet.

Maga Bethlen István miniszterelnök is a hosszú lejáratú olcsóbb hitelben jelölte meg a szorongatott mezőgazdaság megváltásának legfontosabb előfeltételét. Egyelőre azonban meg kellett állapítani, hogy a pénz világpiacon drágaságával szemben a magyar mezőgazdaság tehetetlen. Tekintve a világ legnagyobb jegybankjainak egymást követő rátermelését, aminek hatása szükségképpen nálunk is jelentkezni, sőt kétség, hogy még mindig nem értük el a mély pontot és a magyar mezőgazdaság egyelőre még a hitelhez szükséges követelményeinek lesz kiszolgáltatva. A miniszterelnök rendkívül fontosnak tartja, hogy Magyarország számára a reparációs kérdésben iszta helyzet alakuljon ki, ezzel pénzügyi szuverenitását visszanyerje és külföldi kölcsönök útján nagyobb beruházási hitelről gondoskodhassék. Hozzáteszi még, hogy Magyarország javátételi költségei címén egyetlen fillért sem fizethet. Ezt az álláspontot képviseli Koranyi Frigyes kiküldöttünk a párisi tárgyalásokon és a miniszterelnök nyilatkozata szerint reményünk van arra, hogy a magyar álláspont érvényesíthető lesz. Nem is kellene több a magyar közgazdasági életnek, csak az, hogy tetejébe a szomorú békeszerződésnek, a területre kétharmad részét elvesztett országot még jóvátételi költségekkel is megterheljék. Nem hisszük, hogy akadoa magyar kormány, amely ilyen megterhelés következményeire vállalná a felelősséget.

A kormányelnök nyilatkozata, noha a mezőgazdaságról súlyos körképet fest, a gyógyító beavatkozásra vonatkozóan nem közli a kormány terveit. Reméljük azonban, ez a hallgatóság nem azt jelenti, hogy a közzadók, a vámpolitikai terhei és az uszoroszerű kölcsönök által tökéletesen kiélt és meggyengült mezőgazdaság megsegítésére s az összerokadás veszedelemének elhárítására a kormány nem volna programja. Ha az Északamerikai Egyesült Államok törvényhozása szükségesnek tartotta az amerikai farmerek támogatását olyan anyagi eszköz mozgósításával, amely a magyar állami költségvetés egész évi összegét is meghaladja, akkor a sokkalta nehezebb viszonyokkal küzdő magyar mezőgazdaság mellett nem gondolhatjuk, hogy az állam minden rendelkezésre állható erejével forduljon és igyekezzék megmenteni benne a népek millióinak létalapját.

A kismotorok váms.

Ismétlenül foglalkoztunk lapunk hasábjain a traktorvámok kérdésével, így a „Köztelek” legutóbbi számaiban a Vámhivatal néhány téves álláspontját ismertette rámutatunk arra, hogy a váms eljárások következményei végeredményében mindig csak a mezőgazdaságot sújtják, mert a traktorvámok behozó kereskedelmi vállalatok a váms vámolás következtében előálló nagyobb kamatot természetesen áthárítják a vásárló gazdára. Így például, ha a Vámigazgatóságnak az az álláspontja, amellyel a traktorok kerekeit futókerék-ábrákkal minősíteni, sikerrel járt volna, ugy ez a magyar mezőgazdaságra mintegy évi 120,000 pengő

ujabb terhet jelentett volna. Sajnos, több ilyen eset van, amidőn a téves vámolások miatt különböző mezőgazdasági gépek, esetleg ezek alkatrészeinek árai jelentősen drágulnak. Közelebbünknek tartjuk ezekkel a téves vámolásokkal foglalkozni, hogy bebizonyítsuk azt, mennyire szükséges az érvényben lévő autonóm vámtarifának olyan módon való módosítása, hogy a termeléshez szükséges traktoralkatrészek a traktorokkal azonos vámtételbe soroztassanak és hogy a vámtarifa érvényben lévő rendelkezéseit helyes értelmezés mellett alkalmazzák.

Nemcsak a traktoralkatrészeknél történnek téves vámolások, hanem más mezőgazdaságban használatos gépeknél is. Így a magyar-cseh kereskedelmi szerződés a kismotorok eddigi vámtételeit 100 kg-kint 200 aranykoronáról 80, illetve 130 aranykoronáról 65 aranykoronára szálította le. A szerződés életbelépte után egyik gépbehozattal foglalkozó érdekeltség a magyar-cseh kereskedelmi szerződés kedvezményes vámtételeinek megfelelően a kismotorok árát mérsékelte. A vámkülönbség folytán előálló olcsóbbodás kismotoronként 484 pengő. Ez igen nagy összeg akkor, amidőn egy ilyen kismotor eladási ára mindössze 1100 pengő. A motor súlya körülbelül 230 kg, az eddigi vámtétele 100 kg-kint 200 aranykorona volt, vagyis egy ilyen kismotorra 460 aranykorona, tehát kereken 534 pengő volt a vám, ami 120% kal több, mint amennyi a kismotor gyári ára.

Két évvel később ugyanez az érdekeltség az OMGE igazgatóságával közölte, hogy a Vámigazgatóság újabb állásfoglalása folytán az alacsonyabb vámtételekkel eszközölt vámeljárásokat kifogás tárgyává tette, mert véleménye szerint ebben az esetben csak a magasabb vámtételek alkalmazhatók. A bejelentés kapcsán alkalmunk volt a vonatkozó vámtarifátételeket, mint döntvényeket áttanulmányozni és a Vámigazgatóság által kijelölt hivatalos állami szerv szakvéleményébe is betekinteni. Ennek alapján megállapítható volt, hogy a kedvezményes vámtételek alkalmazása ebben az esetben teljesen megfelelt a vámtarifa rendelkezéseinek. A Vámigazgatóság a jelzett szakvélemény ellenére is megmaradt eredeti álláspontja mellett. E döntés ellen a kereskedelmi érdekeltség panaszával a pénzügyminisztériumhoz fordult.

A termelési költségek szükségszerű csökkenése részben a gépmunka nagybőnmérvű alkalmazásával érhető el, azonban a vámrendelkezéseknek fentebb jelzett téves értelmezése rendkívül megnehezíti a mezőgazdaság részére a befektetést, mert ezek a vámsok jelentősen megrájtják a gépek beszerzési árát. A különböző államokban érvényes vámtételek összehasonlítása megállapítható, hogy a kismotoroknak a vámja még a vámtarifa helyes értelmezésével is jelentősen magasabb nálunk, mint a szomszédos államokban, így Jugoszláviában a behozatal teljesen vámsmentes, Romániában csekélyebb illetékek fizetendők, Ausztriában 100 kg-kint 28 aranykorona, Németországban pedig 25 márka fizetendő. Ezekkel szemben — eltekintve a tévesen megállapított magasabb vámtól — a helyesen értelmezett 80, illetve 65 aranykoronás vámsok állanak. Ez a német vámtételnek majdnem háromszorosát teszi ki.

Hogy ha már az érvényben lévő vámtarifa magas vámsokat állapít meg ezekre a kis motorokra, úgy legalább a vámtarifa alkalmazása legyen helyes. (Rt.)

A hivatali hitel helyes lebonyolítása.

A „Köztelek” legutóbbi száma ismerteti a folyó évre tervezett hivatali hitel feltételeit. Az ehhez fűzött megjegyzéseiben a múlt év tapasztalatai alapján Konkoly Thege Sándor dr. igen helyesen rámutat azokra a káros következményekre, amelyek a hivatali hitel egy időben való lebonyolításából származnak: emelkednek a beszerzési árak és a terminusra való értékesítés derutálts az eladási árakat, annál is inkább,

minthogy az ősszel beállított hizók éppen abban az időben készülnek el, amikor a piacon évről-évre legnagyobb a kínálat.

Rá kell mutatnom még arra a körülményre is, hogy a pénzpiac a június végi utolsó idején szokott a legfeszültebb lenni, a gazdának terménye már nincsen, üzemköltésre pénz kell és a haszonberek is éppen akkor esedékesek.

Teljesen tudatában vagyok annak, hogy ilyen intézményes akciót a gazdasági élet követelményeivel teljes összhangba hozni alig lehetséges, mégis ilyen nagy fontosságot tulajdonítok annak, hogy a hízások beállítása és értékesítése ne egyidőben és ne éppen a legrosszabb időben történjék. Ezért a legnagyobb nyomatékkal fel kell hívnom az intéző körök figyelmét arra, hogy a feltételek egy állapotban legyenek, hogy a beállítás és ennek folytán az értékesítés több hónapra terjedő időszakasz alatt történjék.

Az elmúlt év tapasztalatai azt mutatták, hogy aki előbb jelentkeztet, az kapott, aki később jelentkezett, kimaradt. Semmi akadályt sem látom annak, hogy a jelenléteket honoráltassanak ugyan, de módja legyen a jelentkezésnek megjelölni, hogy a pénzt milyen időpontban óhajtja felvenni és így elérhető lesz az, hogy a hízók értékesítésének lebonyolítása egészen szeptember hónapig kihúzódjék, amikor tudvalevően július-augusztus-szeptemberben a piac egyébként is szilárdabb szokott lenni.

Nem hiszem, hogy amikor a kormány ennek az akciónak a megszervezésével a gazdasági helyzet követelményeivel szemben olyan nagy megértést mutatott, tisztán bürokratikus nehézségek miatt elzárkóznék az elől, hogy az akció az igazi célját el is érhesse. (Szegedi Pál dr.)

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A tengeriföld őszi és tavaszi szántása.

Jelen soraimban olyan dolgokról írok, amelyek már közismertek, mégis jó szolgálatot tesz, ha azokat felelevenítjük.

Napjainkban igen sok tanult gazda kerülhet abba a helyzetbe, hogy a nyár folyamán a kiscsászák helyszíni szemlérére hívják, hogy bírálja el, jobb-e a tengeri a tavaszi, mint az őszi szántásban.

A szakirodalom, valamint az előadások révén már igen sok kiscsászda belátta azt, hogy a tengeri mégis csak nagyobb termést ad, ha őszi szántásba kerül, mint mikor a talaj a tél folyamán parlagon hever. Azonban még mindig van egy tekintélyes ellenzék a kiscsászák körében, akik az őszi parlag és a tavaszi szántás mellett kardoskodnak. Ezek legtöbbször abból a táborból kerülnek ki, akik szívósan ragaszkodnak a régi reneszterhez s az újabbat még meg sem próbálták. Azonban találunk heves ellenzékietek abban a táborban is, akik az őszi szántást már megkísérelték s akiket ez a kísérlet nem győzött meg az őszi szántás előnyösebb voltáról. Ez az úgynevezett forrongó csoport, akiknek gondolata sokszor tévútra vezet a helyes csapáson induló kiscsászákat is.

A forrongó csoport balvéleménye az őszi szántásról, az esetek túlnyomórésztében jöhízemű és nem alap nélküli.

Ugyanis a kiscsászák legnagyobb része abban a hiszemben van, hogyha ősszel megadta a mélyebb szántást a tengeri alá, úgy ezzel már mindenben eléget tett. Az őszi szántást nyugodtan hagyják rögzösen, vagyis nyitottan, egészen a tengeri elültetéséig. Természetes, hogy a kezeletlen, nyitott szántást a tavaszi szelek teljesen kiszáritják. Ráadásul a gyors is felveri,

Telefon: József 463-65

Sürgőnycim: MAUTNEREK

MAUTHNER MAG 55 ÉVE LEGJOBB!

MAUTHNER ÖDÖN MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R.-T., BUDAPEST

AJÁNL: pannonbúkkönyt, szösözsbúkkönyt, fűmagot stb. **VESZ:** lucernát, lóherét, fehérherét, szösözsbúkkönyt stb.

Diszes új OSZI ÁRJEYZÉK — mely hollandi jáclnt- és tulipánhagymákat is tartalmaz — ingyen és bérmentve.

Leghelyesebb, ha a gazda tengeri alá elkerülheti a vetőszántást, aki azonban ezt hosszabb időn át gyakorolta, az látni fogja, hogy ez a kérdés, bár nagyon egyszerűnek látszik, mégis keresztülviteles valóságos talajművelési művészetet igényel, mert talajok minősége szerint el kell találni, mikor szükségesek és időszerűek az őszi szántás tavaszi fogasolási, mert csak ez esetben kerülhetjük el a vetőszántást. Ez tehát olyan kérdés, amelybe a kisgazdák-nak meg bele kell tanulniok. Westsik Vilmos.

**NÖVÉNYNEMESÍTÉS
ÉS
VETŐMAGTERMESZTÉS.**

Rovatvezető: Grábner Emil.

Milyen búzát termesszünk?

Manninger jászágigazgatónak a „Köztelek” hasábjain megjelent, a bánykúti búzák termelési eredményeit tárgyaló közleményét érdeklődéssel olvastam. A „Köztelek” folyó évi augusztus 25-én megjelent számában azt állítja, hogy: „a bánykúti búzák a Dunántúli különböző vidékeken biztosan teremnek... a bánykúti búzában látom az intenzív viszonyok közé való minőség búzát”.

Mint gyakorlati gazda figyelemmel kísértem Zala vármegye déli részén a nemesített búzákkal eddig elért eredményeket, legyen szabad ezek közül a beltérjében gabonát termesztő gazdaságok közül, háromnak egymáshoz közel fekvő, egyező talaj- és éghajlati viszonyok között nyert eredményeit nyilvánosságra hozni. Mindhárom kísérletet az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara által küldött vetőmaggal állították be. A vetőmagvak ömlesztett zsákokban egyenesen a nemesítőktől érkeztek.

I. Pörnczi István pusztaidőskai gazdaságában 1928-29. évben végzett kísérlet fontosabb adatai: elővetemény istállótrágyás őszi repce, tarlójába csilgárfűt vetve és zöldtrágyaként alászántva. A talaj felső rétegű közepkötött agyag. A vetés egy napon történt a sorba kat. holdankint adagolt 100 kg. szuperfoszfáttal.

Sorszám	A b u z a			Termés-eredmény kg		H-súly
	megnevezése	fajta száma	Kísérleti terület [01]	I.	II.	
1.	Gyérey	1004	1600	1202	24	79.7
2.	Székes	266	1600	1115	25	80.6
3.	Eszterházi	18	1600	1234	20	81.5
4.	Hatvani	2197	1600	1178	23	81.75
5.	Höcskai	177	1600	1284	30	81.25
6.	Bánykúti	1014	1600	733	15	83.25

II. Zichy-Rubidó Iván báró vöröskői uradalmában beállított búzafélések között ezidőre a bánykúti nem szerepelt. Az elővetemény vöröshere volt. Háromszori szántás után a vetés kat. holdankint 150 kg szuperfoszfátot kapott sorba. A talaj sík fekvésű, erősen kötött agyag.

Sorszám	A b u z a			Termés-eredmény kg		H-súly
	megnevezése	fajta száma	Kísérleti terület [01]	I.	II.	
1.	Gyérey	1004	1600	1580	12	78.75
2.	Székes	1835	1600	1526	18	79.80
3.	Eszterházi	18	1600	1605	11	81.25
4.	Hatvani	5371	1600	1733	17	81.50
5.	Höcskai	2197	1600	1610	19	80.30
6.	Bánykúti	177	1600	1486	21	79.90

Manninger jászágigazgatónak az az értesülése, hogy a bánykúti búzák a M. Kir. Növénynevelési Intézet javaslatára kizárták az 1929/30. évi kamarai búzafajta kísérletekből — bizonyára tévedésen alapul, mert éppen a vezetésem alatt álló fenti uradalomnak utalt ki az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara folyó évi kísérletre kétféle törzskönyvi számú bánykúti búzát, hivatalos mintavételi jegyzőkönyvek csatolása mellett. (Csak a kanadai marquis tavaszi búzából származó bánykúti búzák lettek az állami vetőmagszállítás keretéből kizárva, mert amint azt a „Köztelek” folyó évi 78. számában közöltem, gyenge a fagyállóságuk. Rovatvezető.)

III. Andrassy Sándor gróf letenyei uradalmában az 1927/28. évi kamarai kísérletnél az alábbi eredményeket kapták. Az elővetemény istállótrágyás takarmányrépavető. A talaj sík területű, közepkötött agyag.

Sorszám	A b u z a			Termés-eredmény kg		H-súly
	megnevezése	fajta száma	Kísérleti terület [01]	I.	II.	
1.	Gyérey	1004	1600	845	21	77.40
2.	Bánykúti	5	1600	730	19	77.90
3.	Hatvani	2197	1600	945	23	77.85
4.	Eszterházi	18	1600	835	17	77.60

A fenti és több más oldalról kapott hasonló eredmények folytán a bánykúti búza termesztését az uradalom abbahagyta és az idén hatvani és eszterházi búzákkal nagy területen 16 q-ás termést ért el.

Még csak azt óhajtom megjegyezni, hogy a nagyobb tételekben eladásra kerülő búzát 90%-ban mint exportbúzával értékesíti Murakeresztur állomáson, legtöbbször pesti paritásban és a minőség ellen eddig soha kifogás nem volt.

Manninger jászágigazgató jó szolgálatot tett kísérleteinek közlésével a körzetéhez közelfekvő és azonos termesztési viszonyok között lévő gazdaságoknak, országos szempontból azonban a legmegfelelőbb búzaféleség kijelölése így nem oldható meg. Vörösköpuszta. Métra Endre intéző.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A drótféreg, a porkukac és a kukoricaföld szántásának ideje.

Az igazságot, még pedig a természeti, mondjuk az anyagi nyers igazságot, nem lehet merőn állított kijelentéssel — eredjen ez a kijelentés bármilyen öblös torokból, vagy legyen az bármilyen nagyhangú is — eldönteni. Így vagyunk ezzel a nép — sőt mások — között is elterjedt felfogással, hogy a kukoricának szánt föld tavaszi szántása csökkenti a drótféreg, meg a pajort, a vetési bagolyféle hernyóját. Westsik-nek valóban igaza van, amikor közleményében kijelenti, hogy megfigyelései alapján határozott szabályt nem állíthat meg arra, hogy vajjon a tavaszi szántás a rovarirtás szempontjából többet ér-e és jobb-e az őszinél.

Kivéve ugyanis azt a véletlen esetet, amikor a szántás közben az eke vasa kettévágja a drótféreg, vagy a bagolyféle hernyóját, az eke a földnek megfordításával és lazításával sem a kemény, valóban drótszerű testű drótféregben, sem a viszont ugyan-csak puhatestű porkukacban nem tesz semmi kárt. Olyan esettel állunk itt szemben, mint az, amelyet egyszer már felhoztam itt. Ha valaki egy dézsa vizébe bocsátott halat lapáttal fel és alá keverve, kerüljön a hal ilyenformán a dézsa vizének aljára, vagy felső

részébe: se' baj! Csak ne vágjuk a halat lapáttal felbe! A hal élve marad! Ami a hal ugyanis a vízben, ugyanez a drótféreg és a pajor a szántóföld talajában is, ez — a föld! — se nyomja agyon ezt a két rovaralakit!

Igy lévén a dolog, a tavaszi szántás és az utána — állítólag! — megfogó drótféreg és pajor között nincsen semmi okozati összefüggés, mint ahogyan nincsen ok arra sem, hogy az őszi szántás — feltevé, hogy a tavaszi szántás valóban irtja az említett rovarokat — szintén ne irtassa azokat!

Mind hangos beszéd, elhalló üres szó! Ha a szántóföld ma már drótféreges, porkukacos, akkor az akár előző, akár egy, vagy két nyarral korábban férgesedett, kukacosodott meg, kivált drótféreggel! Az őszi szántás, kezdődjék az már akár július derekán (például valamely nyári takarmány eltakarítása után), vagy október közepe tájáig, már akkor is lehet férges-kukacos. Ennek a két rovaralaktól (lárvának) apja anyja (a vetési pattanó bogár és általában a bagolyféle) dandárja a nyáron, szeptember közepéig, végéig már lerajzott. Valamint az őszi szántás, azonképpen annak elmaradása esetén a tavalyi szántás is, abban — mondjuk — a kukoricavetésnek szánt táblájában találja a szobán lévő férges vagy kukacot, amelyben, mint azt az előbb kifejtettem, sem az eke, sem a mezőgazdaságnak semelyik száma számbavehető kárt nem tesz, mert az természeti lehetetlenség.

Azonban kétségtelen, hogy a látszat néha amellett szól, hogy a drótféregnek és a bagolyféle hernyónak némely szántás után nyoma vész. Ez lehet természetes jelenség, amikor ez a két larva (a drótféreg és a porkukac) átalakul és bábokká után bogárrá-pillővé válna, rajzása során elhagyja az eddig fertőzött földet. Az ilyen földből csakugyan kivész a kártevő.

Bekövetkezhetik ez az eltűnés azonban akár ősszel, akár tavasszal is és előzze vagy ne előzze meg ezt az idő, a szántás, máskor is és mind a drótféreg, mind a pajor ismét nagyrészt szintén eltűnhetnek. Ez az eltűnés, legyen az nyári, őszi, vagy tavaszi, nem azért következett be, mintha télen a fagy, nyáron a meleg, vagy a szárazság megártott volna nekik és megölte volna őket. Elpusztultak, még pedig azért, mert nekik is vannak ellenségeik, amelyek szüntelenül rájuk vadásznak. Itt ne csak a varjura és más efféle nagy állatra gondoljunk, amely néha szintén elfog egy-egy rovar, ha az például még október elején is fent van a szántást felverő gyom közelében és ha ő is érvényesítve az életben való megmaradáshoz való jogát, él az efféle növényen, vagy az esetleg kihajtó vetésen. Gondoljunk ehelyett arra a föld alatt észrevétlenül folyó, életre-halálra menő harcra, amely itt a rovarvilágban csak úgy tombol, mint a föld felett a „böcs” ember nemzetsége között! A futóbogarak és az észrevétlen lárváik ezreinek, a százlabuaknak és sok más kevéssé ismert, kevéssé feltűnő, de mindig ragadozó, mindig hűsevő (rovarerő) rovarnak munkája az, amely örökké tart a vegetáriánus — a növényevő — drótféreg és a porkukac ellen!

Ezt persze nehezen látja és még nehezebben érti meg az egyszerű észjárású ember, mert ez a titokzatos, de gyilkos haboru pokoli csendben, halálos némaságban folyik. Ha pedig látja is az ember, hogy valamely hernyó vergődik, soh'se gondol arra, hogy miért, vagy — valljuk be az igazat — nem érti meg, mert senki sem tanította.

Egyszer, nem is olyan régen, talán csak három vagy négy éve annak, hogy valahol a maradék Zempléni-ben, a Takta vize partján egy fiatal emberrel, mondjuk, afféle világos gondolkodású süldőgazdával. Amikor el-elnéztem a szeptember végén szépen rendbehozott, friss szántásu, hatalmas terjedelmű táblákat, szinte véletlenül kiszaladt a számból, hogy „Mennyi ezer, meg ezer pók dolgozik itt!”

Olcsó vetést, bő aratást és egészséges termést az

ARZOPÁC PORCSÁVÁZÓ

blztosít.

BIGRIOL NEDVESPÁCCAL
való csávázás olcsóbb a rézgálicnál.

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T.**

KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT!

BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8.

KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT!

A fiatalember rám nézett, de nem szólt semmit. Bizonyára azt gondolta magában, amit ilyenkor sok más ember, hogy „no ez az ember most is többet lát, mint más halandó!” Csak mikor leszállottunk a kocsirol és egy kis darabon tiportuk az egészséges szántást, megszólalt:

— Itt is van pók? Én nem látok egyet sem!

— Nem látja?

— Nem én! Volt ismét a határozott válasz!

— No lássa! Pókot tulajdóképpen én sem látok, de látom ezen a nagy vetéstáblán temérdek munkáját, azt a sok és sűrűn kifeszített, harmatos szálát!

A fiatal gazda meg én is ismét elhallgattunk. Én vártam és lopva figyelemmel kísértem, hogy mi lesz? Azt láttam, hogy a kísérem most már igazán kíváncsi, de habozik, hogy kérdezzem-e még tovább?

Amikor gyalog utunkon egy hatalmas nagy tábla végére értünk, amelyen a buzavetés éppen keledőben volt, a fiatalembert arccal hirtelen napnak fordítottam.

— Nézzen a vetésen végig, a Takta-parton lévő facsoport irányába és most meglátja a láthatatlan ezernyi-ezer pók látható munkáját. Ahol a kis vetés ennyire be van hálózva a harmatos-gyöngyös és szivárvány színeiben fel-felcsillanó pókszállal, képzelheti, hogy mennyi — most láthatatlan — pók dolgozik itt: ez nem egy-két pók munkája!

Persze, hogy itt nem a vadászó, ugró, nagy földi pókokról volt szó, hanem csak a fiatal ivadékról, amely a meleg időben a szántáson kóborolt és a maga nyomában mindvégig egy-egy finom szálát húzott. A nap folyamán senki sem látja a megszáradt finom fonalakot, de kora reggel, amikor még rajta rezeg a lesepódott harmat, annál jobban ölik szembe. A kóborló, olykor gombostű-fejű is alig nagyobb földszin-szürke fiatal földi pókot azonban nemcsak reggel, hanem fiatal kora, megtévesztő színe és parányi volta miatt általában a nap derekán is csak a jó figyelő szem lesheti meg, noha száma majdnem annyi, mint égbolton a csillag! Az öregje sem nagy: van lencse-, de van borsószem-nagyságu is, de az ilyenkor, ősz derekán vagy már teletőre húzódott, vagy már be is fejezte életét. Bezzeg tavaszra, amikor ismét régi erővel melengeti a nap a földet és annak valóban igénytelen lakóját: az ezernyi apró pók ismét életre kell, hogy megkezdje ugró, örökké kóborló, földi életét... , noha nem nézi, nem figyeli senki.

— És tisztelt olvasóm, ahogyan az én fiatal jó szemű, de a pók világával szemben mégis csak vaksi gazdabarátom valóban nem látta a fától az erdőt: ugyanígy van a sok öreg és a sok fiatal gazda egyaránt az előtte megnyilvánuló nagy természetnek egyéb nagy jelenségeivel is, hogy vagy egyáltalában nem látja azokat, vagy ha látja is, nem méltatja sem figyelni, sem arra, hogy egy pillanatra gondolkodjék rajtuk. A répbogár szedés idején hány-szor látják a bogárszedő gyerekek, hogy a bogárarokba esett bagoly-pille hernyóját a nagy futóbogarak természetes alakjai csillapíthatatlan éhséggel javában eszik. Olykor nem is egy, hanem többedmagával. Emlékszem, hogy egyszer láttam olyan bogárszedő üveget, amelyben csak egy-két répbogár nyomorgott, holott vagy 20-30 nagy futóbogár örült élenkséggel kereste a kibuvót. Ha tehát még ezt sem vesszük figyelembe, akkor ki gondol, ki sejt, hogy a látatlanságban, ott a föld színe alatt mi történik? A szántót és a szántást látta és így ha kevesebb a bogár, akkor kétségtelen, hogy az ő fogyatékos ítélete szerint csak a szántásnak köszönhető. Ezt a felfogást, az alaptalant és régít, megzománcozza azután idővel a szájhagyomány, mert hisz' beszélni róla s el is binni azt, valóban a legkönnyebb dolog!

Ma a drótféreg dolgát például nemcsak sok, egyszerű észjárású magyar gazda, hanem még a legtöbb hivatásos entomológus, tehát szak-bogarász sem érti meg teljesen. Azután, nem restelem bevallani, hogy volt idő, hogy az ugyancsak kukoricá-

ban előforduló hírhedt bácskai nagy drótféreg károkat — én sem értettem! Azért nagyon is igaz van Westsik Vilmosnak, hogy hosszú évtizedeken át tartam a földet, szenvedelemmel pöröltem a magyar gazdáknak közszájon forgó állításaival, amikor majdnem minden pörölés végén oda lyukadtunk ki, hogy sem én, sem az ellenfelem nem láttuk meg, hogy mi itt az igazság?

Végre talán 20-22 esztendővel ezelőtt egy igen előkelő és főrangú nagy földbirtokossal összepörültünk amugy csendesen és sok-sok levelet váltottunk a vita során, amelyről azután néhai Cserhádi Sándor is hirt hallott; nem tudtam meg tőle soha, hogy ennek az érdekes és hosszú pörnek kitől hallotta ő a hírt? A következménye az volt, hogy a hosszú eszmecsere utján nyert megállapodásokat néhai Cserhádi cigánykodására leirtam az ő, sajnos szintén már eltemetett Mezőgazdasági Szemléjében.

Szegény Cserhádi azt hitte, hogy ennek a közleménynek megjelenésével örökre be van fejezve és nem lesz Magyarországon többé drótféregvita: a drótféreggel már végeztünk! Igen, de csak ő — szegény — végzett.

Mielőtt azonban Westsik noszogató biztatására harcba bocsátkoznám és mielőtt ezt az évezredes pört utódomra testálmám végleg, megpróbálom, hogy ezt a kérdést még egyszer megmarkoljam!

Erre elsősorban az késztet, hogy amit annak idején a Mezőgazdasági Szemlé-ben írtam, noha annak 99%-át még ma is igaznak, valóban tartom, annak egy kis része mégis helyesbítésre szorul. Ezenkívül ne feledjük, hogy a jó pap holtig tanul. Ez azt jelenti, hogy holtig kell tanulni a jó bogarásznak és természetesen a jó gazdának is. Én tanultam és hogy a jó gazda is tanulhasson még tőlem, lesz talán még annyi egészem, hogy az itt érintett, a mindenképpen égetően gyakorlati kérdést, a drótféreggel való küzdelmet és néhány több hasonló bajt rövid időn belül papirostra vehessem.

Jablonowski József.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: HUTYRA FERENC DR.

Az állatbiztosítás.

Az országnak elsődrendű érdeke, hogy az állatállományban rejlő nagy nemzeti vagyont megőrizze és gyarapítsa. Ezt a célt szolgálják egyebek között törvényhozási és kormányzati intézkedések, amelyeknek célja egyfelől az állatállomány számbeli gyarapítása és minőségjeli javítása, másfelől a védekezés a járványok ellen. A védekezést hatékonyabbá tette a múlt évben megalkotott új állategészségügyi törvény azzal, hogy állami kártalanítást biztosít bizonyos fertőző betegségek esetén előálló veszteségeikért. Ezekben a veszteségeken felül azonban igen nagy kárk érnek az állattulajdonosokat más fertőző és nem fertőző betegségek, továbbá balesetek, elemi csapások következtében. Az ilyen veszteségeikért pedig az állattulajdonos ma semmiféle kárpótlásban nem részesül, ezekért kárpótlást csak a megfelelően megszervezett állatbiztosítás nyújthat. A kárpótlás elsősorban a kisemberek szempontjából fontos, mert ezeknél már egy vagy két állat elpusztulása is megrendítheti alapjában a kisember gazdasági üzemét.

Az állatbiztosítás nagy jelentőségét már régen felismerték a külföldi államokban nyugaton, Magyarországon ellenben sehogy sem tudott eddig mélyebb gyökeret verni. Történetek ugyan már a múlt század, hetvenes éveiben kísérletezések ezen a téren, alakultak biztosító társulatok, de ezek helytelen megállapozásuk s rossz vezetésük miatt hamar tönkre-

mentek és inkább diszkreditáltak az ügyet. A gazdakörök azonban felszínen tartották s mind élelnebben sürgették a biztosítás ez ágának megszervezését. Ennek tudható be, hogy a képviselőház 1893-ban utasította a kormányt, hogy terjesszen elő törvényjavaslatot a kötelező állatbiztosításról. A képviselőházi határozat végrehajtásában Miklós Ödön akkori földművelésügyi államtitkár készítette is törvényjavaslatot, részletes megokolással együtt, amelyben különválasztotta a ragadós betegségek esetén adandó állami kártalanítást és az egyéb károk miatt való kártalanítás kérdését. A törvényjavaslat azonban sohasem került tárgyalás alá s azóta nem is történtek többé lépések az állatbiztosítás országos megszervezése iránt.

A földművelésügyi kormány mindazonáltal támogatta az ügyet azzal, hogy elősegítette vidéki szövetkezetek alakulását és biztosította a maga részéről az általa közvetített apaállatokat. Ezzel a támogatással eléggé szép lendületet is vett az ügy, hogy a háború előtt már az ezret megközelítette az állatbiztosító szövetkezetek száma. A háborúval ezek a szövetkezetek majdnem teljesen megszűntek, különösen azért, mert a kormány főképpen a Felvidéken és Erdélyben támogatta annakidején kirendelési útján ilyen szövetkezetek alakulását, míg Magyarországon mostani területén az ügy nem tudott igazán népszerűvé lenni. Ujabbán érdeklődés kezd mutatkozni, azonban éppenséggel nem olyan arányban, amely megfelelné az ügy fontosságának.

Hogy mennyire hátra vagyunk ezen a téren, arról talán tájékoztatni fog egy rövid összehasonlítás egy-két nyugati állammal. A rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint Magyarországon az 1928. év végén biztosítva volt 1.800.000 szarvasmarha közül körülbelül 13.500 darab, tehát $\frac{1}{135}$; 918.000 ló közül 1800 darab, azaz $\frac{1}{510}$. Ezzel szemben Németországban a szarvasmarhaállománynak 15%-a, Badenben annak 28%-a, Svájcban éppenséggel 50%-a volt biztosítva.

Az üzleti tevékenység arányait illusztrálják a következő adatok: Badenben az 1927. év folyamán a fakultatív állatbiztosítás alapján működő központ 513 községi egyesületet foglalt magában, ezenkívül 390 a központi független egyesület állott fenn. Bajorországban a központba foglalva 919, ezenkívül 440 független, Szászországban 166, Kelet-Poroszországban 248 szövetkezet, az egész Németbirodalomban pedig körülbelül 15.000 községi alakulat foglalkozott a biztosításnak ezzel az ágával, míg Franciaországban 7002 egyesület tevékenykedik ezen a téren, 77 központ vezetése alatt. Ezzel szemben Magyarországon csak egy-két társulat működik az előbb jelzett nagyon szerény keretek között.

Arról, hogy az állatbiztosítás keretének szűk volta minő gazdasági károsodást jelent, a következő néhány adat tájékoztat: A biztosítási statisztika szerint ragadós és nem ragadós betegség, elemi csapások és balesetek következtében az évi kárány szarvasmarhánál átlag $3\frac{1}{2}\%$, lovaknál 4-5%. Ha a kárány szarvasmarhánál csak 2%-ra, lovaknál $2\frac{1}{2}\%$ -ra tesszük, úgy az országban, a már biztosított állatok leszámításával, évente mintegy 36.000 szarvasmarha és 22.500 ló pusztul el, ha pedig az állatok átlagos értékét Felner számítása szerint szarvasmarhánál 370, lovaknál pedig 400 pengőre tesszük, úgy a károsodás csak ennél a két állatnemenél évente 19 millió pengőre tehető. Ez a károsodás pedig nagyon jelentékeny részben a törpe- és kisbirtokosokat, tehát azokat éri, akiket a kár leg súlyosabban érint és akik azt a legnehezebben tudják kiheverni.

Már a felsorolt néhány adat is meggyőző módon igazolja az állatbiztosítás nagy mezőgazdasági és közvetve közigazgatási jelentőségét, valamint azt, hogy mennyire országos érdeke ennek a biztosítási ágának országos megszervezése. Kifejlesztésére többféle mód kínálkozik. A módozatok fejtegetésébe

Száraz az időjárás, minden nedves csárvázás veszélyes!

A vetőmagvak csárvázásához csak **PORZOL** porpác használható.

PORZOL porpácolás: vetőmagmegtakarítás, többtermés, üszögmentesség!

Vigyázzon a névre! A **PORZOL** színe vörös, mást ne fogadjon el.

CHINOIN

UJPEST

nem boosátkozom, csak azt a nézetemet fejezem ki, hogy a szervezés a legelőszervezés szövetezetei alapon valószínűleg meg, még pedig fakultatíve kötelező szövetezetei alapon, már csak azért is, mert a központi szövetezetei keretében leghatékonyabb és legkönnyebb a kölcsönös ellenőrzés, ami itt, ahol a visszaélések számára nagyon tág tér nyílik, nagyon fontos és mert ilyen szövetezetei szervezet mellett a biztosítás a legolcsóbb.

A fakultatíve kötelező módon megalakítandó szövetezetei egységes ügykezelésének és működésének biztonsága érdekében azonban szükséges, hogy a kis helyi szövetezetei vidéki központokba, az utóbbiak pedig egy országos központba összefoglaltassanak. Szükséges továbbá — amiből a biztosítás helyi megszervezése a közvetlenül érdekelt állattulajdonosok feladata — az ügy helyes kialakulása és fejlesztése érdekében, hogy az állam a maga közvegyével irányítsa és ellenőrizze a helyi társulatok, valamint a központok működését.

Fontos ügyről van szó, amely megérdemli a kormányhatóságok figyelmét, mert helyes megoldása nagyon előmozdítaná a gazdasági üzem biztonságát és elsősorban az állattenyésztés továbbfejlesztését.

Hutjra Ferenc dr.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovavezető: Weilmann Oszkár dr.

A baranyamegyei tejelésellenőrzés és szarvasmarhatenyésztés az 1927/28. évben.

1928. év október hó végével harmadik évét zárta le a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület által 1925. évben megkezdett és annak állattenyésztési szakosztálya irányítása alatt működő tejtermelés ellenőrzés, amely rövid három év alatt olyan eredményt ért el a tejtermelés terén, ami az ország első egyesületei közé emelte. Az ellenőrzött tehénzetek az elmúlt évhez hasonlóan két körzetbe voltak osztva, azaz a különbséggel, hogy 1927. év november hó 1-én két újabb tehénzet lépett be az egyesületbe és így ebben a beszámolómban már 17 egész éven át ellenőrzött tehénzetet van módomban ismertetni, amelyekben összesen 812 tehén volt ellenőrzés alatt. Az ellenőrzött tehénzetek a következők voltak: Baranyai Agráripár R.-T., Fenyő, özv. Biedermann Elekné báróné Gusztávnyé, Biedermann Rezső báró Hobol, Birci Ernő Pellérdkeresztény, Csobokai Bérgazdasági Csoboka, özv. Döry Odónné Margitmajor, özv. Jeszenszky Ferencné Bükkösd, Jeszenszky Imre Vidák, Kammerer Ferenc Magyartelek, Mazaly József Gyulapuszta, Mándy György Tésény, Mándy Sándor dr. Tarasá és Tarcsakeresztés, Montenuovo Nándor herceg Németholy, Pécsi r. k. papnövelde Kőkény, Pécsi Szekesgyház Meszese és Szily Márton Gödreszentmárton.

A fenti 17 tehénzetben ellenőrzött 812 tehén közül egész éven át ellenőrzve volt 509 darab, vagyis az ellenőrzött tehén 62,68%-a, amelyek fajta szerint a következőképpen oszlottak meg: magyar pirostarka volt 422 darab (82,90%), telivér szimmentáli 35 darab (6,88%), hollandi 52 darab (10,22%). Az egyes tehénzetek átlagos termelését a tej mennyisége szerinti termelés sorrendjében az alábbi között I. számú táblázat tünteti fel.

Egy átlag 572 kg élőszűlyű évestehén átlagos termelése az egyesületben 311 fejési nap alatt 3515 kg tej és 126,81 kilogramm tejsír volt. (3,61% átlagos zsirtartalommal). A legmagasabb tehénzetet, mint az a táblázatból is kitűnik, 5619 kg, a legalacsonyabb pedig 2046 kg tej volt. A két tehénzet között azonban nagy

különbséget tesz az, hogy az elsőnek tehenei hollandi, a másodiké pedig pirostarka fajtájúak, jóllehet az előbbiben minden tehén ellenőrzés alatt volt, az utóbbiban pedig nem.

Az évestehének tejtermelésük szerint a következőképpen oszlottak meg:

1000 kg-on aluli tejtermelést adott — tehén, vagyis	0-00%
1001—1500 kg tejet adott.....	5 " "
1501—2000 " " " " " " " " " " " "	30 " "
2001—2500 " " " " " " " " " " " "	87 " "
2501—3000 " " " " " " " " " " " "	87 " "
3001—3500 " " " " " " " " " " " "	91 " "
3501—4000 " " " " " " " " " " " "	73 " "
4001—4500 " " " " " " " " " " " "	65 " "
4501—5000 " " " " " " " " " " " "	51 " "
5001—5500 " " " " " " " " " " " "	29 " "
5501—6000 " " " " " " " " " " " "	34 " "
6001—6500 " " " " " " " " " " " "	12 " "
6501—7000 " " " " " " " " " " " "	7 " "
7001—7500 " " " " " " " " " " " "	6 " "
7500 kg-on felüli tejtermelést adott 1 " "	0-20%

A legtöbb tehén (17,88%) termelése tehát nem az egyesületi átlagnak megfelelően 3500 és 4000 kg közé esett, hanem 2500 és 3000 kg közé. Hogy az egyesületi átlag ennél mégis jóval magasabb, annak oka, hogy igen nagy a bőven tejező tehén száma az egyesületben, amit legjobban bizonyít az a tény, hogy az összes évestehének mindössze 41,83%-a adott 3000 kg-nál kevesebb tejet, míg 58,17%-a, tehát a nagyobb része, ennél többet.

Legmagasabb tejsírhozama, 184,39 kg a 2. sorszámu tehénzetnek, a legkisebb pedig a 17. sorszámuak volt. Hogy nem a legmagasabb tejelési átlagu 1. sorszámu tehénzetben volt a legmagasabb a tejsírhozama is, annak oka az, hogy az 546 kg-mal alacsonyabb tejelési átlagu 2. sorszámu tehénzetet pirostarka és szimmentáli fajtájú tehenei tejének átlagos zsirtartalma átlagban 0,71%-kal magasabb volt, mint az 1. sorszámu tehénzet hollandi tehenei.

Az egyes tehének tejsírhozamának vizsgálatánál kitűnt, hogy:

50 kg-nál kevesebb tejsírt termelt	3 tehén, vagyis	0-60%
50—75 kg között " " " "	36 " "	7-06%
75—100 " " " "	118 " "	23-18%
100—125 " " " "	131 " "	25-73%
125—150 " " " "	86 " "	16-90%
150—175 " " " "	67 " "	13-16%
175—200 " " " "	40 " "	7-86%
200—225 " " " "	19 " "	3-73%
225—250 " " " "	6 " "	1-18%
250—275 " " " "	2 " "	0-40%
275—300 " " " "	1 " "	0-20%

A tehének legnagyobb részének (25,73%) tejsírhozama 100 és 125 kg közé esik, tehát az egyesületi átlag alatt van (126,81 kg), ezzel szemben azonban 100 kg-nál kevesebb tejsírt a tehének 30,84%-a, 125 kg-nál többet pedig 43,43%-a termelt.

A legmagasabb zsirtartalmu tejet (4,21%) a 12. sorszámu tehénzetet pirostarka fajtájú tehenei adták, a legalacsonyabbat pedig (2,92%) az 1. sorszámu tehénzetet hollandi tehenei. Az egyes évestehének az átlagos tejsírszázalék alapján a következőképpen csoportosíthatók:

2,70%-nál alacsonyabb zsirtartalmu tejet adott.....	1 tehén, vagyis	0-20%
2,71—3,00% zsirtartalmu tejet adott 29 " "	29 " "	5-70%
3,01—3,30% " " " " " " " " " " " "	45 " "	8-84%
3,31—3,60% " " " " " " " " " " " "	132 " "	25-94%
3,61—3,90% " " " " " " " " " " " "	173 " "	33-98%
3,91—4,20% " " " " " " " " " " " "	91 " "	17-86%
4,21—4,50% " " " " " " " " " " " "	27 " "	5-30%
4,51—4,80% " " " " " " " " " " " "	7 " "	1-38%
4,81—5,10% " " " " " " " " " " " "	3 " "	0-60%
5,11—5,40% " " " " " " " " " " " "	1 " "	0-20%

A legtöbb tehén (33,98%) tejének zsirtartalma 3,61 és 3,90% közé esik. Hogy az egyesületi átlag csak e csoport alsó határát érte el (3,61%), annak oka, hogy 3,61%-nál alacsonyabb zsirtartalmu tejet az összes évestehének 40,68%-a adott, 3,90%-nál magasabbat pedig csak 25,34%-a.

3,30%, vagy ennél alacsonyabb zsirtartalmu tejet összesen 75 tehén adott, ami az összes tehének 14,73%-a és ezek közül 1 tisztavérű szimmentáli volt,

I. sz. táblázat.

Sorszám	Évestehén létszám	Átlagos élőszűly	Tejelési napok átlagban	1 tehén átlagos évi tejsír hozama kg	1 tehén istálló-átlaga kg	1 tehén átlagos évi zsirtartalom %	Átlagos zsirtartalom %	Valóságos tehénlétszám	Az egész állomány ellenőrzve van-e?	Fajta
1	37	594	327	5619	15-35	164-06	2-92	67	igen	hollandi
2	64	640	325	5073	13-86	184-39	3-63	90	nem	3 szimmentáli, 61 pirostarka
3	17	604	297	4406	12-04	148-83	3-38	19	igen	3 szimmentáli, 12 pirostarka, 2 hollandi
4	41	620	307	3901	10-66	150-43	3-86	113	nem	29 szimmentáli, 12 pirostarka
5	47	588	309	3603	9-84	130-87	3-63	59	"	pirostarka
6	11	528	302	3561	9-73	118-52	3-33	38	igen	7 pirostarka, 4 hollandi
7	33	525	308	3555	9-17	125-85	3-55	43	"	pirostarka
8	38	542	321	3340	9-13	129-91	3-74	59	"	"
9	16	491	297	3027	8-27	106-68	3-52	27	"	"
10	44	592	302	3099	8-22	112-39	3-74	55	"	"
11	28	516	292	2812	7-68	104-29	3-71	31	nem	"
12	22	575	321	2638	7-21	110-94	4-21	47	igen	"
13	22	577	305	2580	7-05	87-12	3-38	46	nem	17 pirostarka, 5 hollandi
14	13	516	318	2464	6-73	90-16	3-66	30	igen	pirostarka
15	11	509	315	2439	6-66	88-64	3-63	16	nem	"
16	35	552	318	2308	6-31	91-32	3-96	38	"	"
17	30	521	302	2046	5-59	78-36	3-83	34	"	"
Egyesületi átlag 1927/28-ban										
500	572	311	3515	9-60	126-81	3-61	812			
Egyesületi átlag 1926/27-ben										
552	565	310	2751	7-54	101-90	3-70	806			
Különbözet										
-43	7	1	764	2-06	24-91	0-09	6			
Százalék										
8-45	1-22	0-32	21-74	20-42	18-86	0-74				

MÉSZNITRÓGÉN 19-20% nitrogén- és kb. 60% mész tartalommal a legolcsóbb és hazánkban legjobban bevált nitrogénműtrágya.

MÉSZNITRÓGÉN

NITRÓGÉN MŰTRÁGYA ÉS VEGYIPAR R.-T. BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 1. SZÁM. * Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!!

az összes szimmentáli évestehenek 2,86%-a, 27 piros-tarka, a magyar piros-tarka tehének 6,40%-a és 47 hollandi, a hollandi tehének 90,38%-a.

A szárazonálló napok száma egyesületi átlagban 55 volt és tehenészetekenként 39 és 74 nap között mozgott. Bár a legrövidebb ideig a legjobb tejelési átlagot felmutató tehenészetek tehenei állottak szárazon, ennek ellenére a termelés és szárazonállás között lényeges összefüggés nem mutatkozott, mert amíg a 17. sorszámú, leggyengébb termelésű tehenészetben átlag 64 napig állottak szárazon a tehének, addig a 11. sorszámúban, ahol 74 volt a szárazonállás napjainak száma, tehát legtöbb az egyesületben, az évi átlagos tejhozam 766 kg-mal több volt, mint a 17. sorszámúban. Vagy például a 2. sorszámú tehenészet tehenei mindössze négy nappal voltak hosszabb ideig fejve, mint a 8. és 12. sorszámú tehenészet tehenei, tejhozama pedig átlagban 1733, illetve 2435 kg-mal több, mint ezeké. És bár még mindig 7 tehenészetben 60 napnál is hosszabb ideig állottak szárazon a tehének és ezek közül már csak 3 tehenészet átlagos termelése maradt 3000 kg alatt, mindazonáltal kívánatos volna e tehenészetekben a tejelő napok számát fokozni, ami által előreláthatóan tejhozamuk is emelkednék.

Ha az egyes tehenészetek teheneinek termelését fajták szerint vizsgáljuk, azt találjuk, hogy a tisztavérű szimmentáli tehének átlag 3977 kg tejetben 154,54 kg tejszírt (3,89%), a magyar piros-tarkák 3301 kg tejetben 122,08 kg tejszírt (3,70%), a hollandiak 4936 kg tejetben 146,48 kg tejszírt (2,97%) termeltek. A legmagasabb tejhozama tehát a hollandi tehéneknek volt, aminek magyarázata a fajtában keresendő, a szimmentáliak magas tejhozamát pedig megmagyarázza az a körülmény, hogy azok a 2., a 3. és a 4. sorszámú, tehát termelés tekintetében a legjobb tehenészetekben vannak, a piros-tarkák alacsonyabb tejhozama pedig részben a még kitenyésztetlen fajtában és főleg abban keresendő, hogy az egész ellenőrzött tehenészetek állománya is kivétel nélkül piros-tarka tehénekből állott. A legtöbb tejszírt a szimmentáli tehének termelték és ezek tejének volt a legmagasabb zsírtartalma is. A szimmentáli tehének tejének átlagos zsírtartalma 3,28 és 4,39, a piros-tarkáké 2,81 és 5,27, a hollandiaké pedig 2,68 és 3,80% között ingadozott.

Az egyes tenyésztési fajták átlagos elősúlyát téve vizsgálat tárgyává, megállapítottuk, hogy legnehezebbek voltak a szimmentáli tehének, amelyeknek átlagos elősúlya 634 kg volt és 510—800 kg, a hollandiaké 585 kg és 490—705 kg, a legkönnyebbek pedig a magyar piros-tarkák, amelyeknek átlagos elősúlya 565 kg volt és 410—780 kg között mozgott.

A termelés és a tehének testlőmege közötti összefüggést vizsgálva, azt állapítottam meg, hogy a hollandi tehének 100 kg elősúlyra 845,2 kg, a szimmentáliak 627,3 kg, a magyar piros-tarkák pedig 581,1 kg tejet adtak. Az egyes fajták tejelőképességét azonban még ebből nem ítélni meg, mert a fajta keretén belül az egyes tehenészetekben is igen nagy eltérések voltak, amit a tehének tartásában, legfőképpen takarmányozásában, fiatalkori felnevelésében és a tejelésre való előkészítésben kell keresnünk. Így pl. a 2. sorszámú tehenészet piros-tarka tehenei 100 kg elősúlyra 640,6 kg, a 17. sorszámúé pedig 392,7 kg tejet termeltek.

Az egyes tehenészeteknek az ellenőrzéssel kimutatott átlagos tejhozamát, a fajtát és takarmányozást figyelmen kívül hagyva, sok más körülmény is befolyásolta. Hátrányosan befolyásolta általában a termelést a legtöbb tehenészetben a nagyobb fogyasztó gócponttól való távolság. Ha csak az ellenőrzött tehenészetek 509 évestehene által termelt 1.788,959 kg tejet vesszük számításba, ez olyan nagy mennyiség, amely maga elég lenne a legközelebbi, 60,000 lakosú Pécs város lakosai tejszükséglete egy jelentős részének

fedezésére, mert ebből a mennyiségből egy lélekre átlag naponta 0,08 kg tej jutna. Miután pedig Baranya vármegye kerekén 45,000 tehenének ezek az ellenőrzött évestehenek csak 1,13%-át teszik, a legáltalánosabb átlagot feltételezve is, tejből olyan tultermelés van a vármegyében, ami az alacsony tejárakat eredményezi. Ugyancsak káros hatással volt az 1., a 8., a 10. és a 12. sorszámú tehenészetekben a termelésre az azokban szórványosan előforduló járványos elvetélés. Viszont előnyösen mutatta ki a termelést az ellenőrzés az 1., a 2., a 3., a 6., a 7., a 8. és a 9. sorszámú tehenészetekben, ahol a borjúkat itatják, a 4. sorszámú tehenészet termelését pedig előnyösen befolyásolta az uradalomban levő nagyméretű sajtgyártás, amellyel a tejet igen előnyösen tudja értékesíteni.

Az egyesületben termelés tekintetében a legjobb tehenészet az 1927/28. évben Mándy Sándor dr. keresztespusztai hollandi tehenészet volt, a második ugyancsak Mándy Sándor dr. tarcsai tehenészet, amelyben a tehének kisebb része tisztavérű szimmentáli, nagyobb része magyar piros-tarka, a harmadik pedig özv. Jeszenszky Ferencné bükkösi vegyes Állomány tehenészet. A három tehenészet közül Mándy Sándor dr. két tehenészetét az ellenőrzés kezdete óta tagja az egyesületnek és a keresztes tehenészet az 1925/26. évben 3241, az 1926/27. évben 4240, valamint az 1927/28. évben elért 5619 kg átlagos tejhozamával már a harmadik éve tartja az első, a tarcsai tehenészet pedig az 1925/26. évben elért 2674, az 1926/27. évben elért 3904 és az 1927/28. évben elért 5973 kg átlagos tejhozamával a második helyet az egyesületben. Özv. Jeszenszky Ferencné tehenészetét 1927. év november hó elseje óta van ellenőrzés alatt.

Az elmúlt évben 78 olyan tehene volt az egyesületnek, amelyek 5000 kg-nál több tejet adtak és ezek közül 26-nak termelése meghaladta a 6000 kg-ot is. A 26 legjobb tehénből 13 Mándy Sándor dr. keresztespusztai, 11 a tarcsapuzsai, 1 özv. Biedermann Elekné báróné gusztávmei és 1 özv. Jeszenszky Ferencné bükkösi tehenészetnek tulajdona, amelyekből 13 hollandi és 13 magyar piros-tarka fajtájú. E kiváló termelésű tehének közül:

1. Dóra 37	358 nap alatt 9371 kg tejet adott	3-01%
2. Kardos 69	315 " " 7470 " " "	3-16%
3. Boszorkány 63	312 " " 7427 " " "	3-15%
4. Ida 61	360 " " 7249 " " "	2-71%
5. Szegfű 38	324 " " 7220 " " "	2-91%
6. Naca 81	305 " " 7084 " " "	3-88%
7. Ida 14	338 " " 7018 " " "	2-75%
8. Arany 80	319 " " 7000 " " "	3-14%
9. Kondor 66	291 " " 6975 " " "	2-82%
10. Citrom 41	328 " " 6909 " " "	3-58%

átlagos zsírtartalommal. E tehének közül az 1., a 2., a 4., az 5., a 7. és a 9. sorszámú Mándy Sándor dr. keresztes pusztai, a 3., a 6., a 8. és a 10. sorszámú pedig ugyanaz 5 tarcsai piros-tarka tehenészetéből való.

Rekordtehene, vagyis olyan tehene az egyesületnek, amely az elmúlt számadási évben befejezett laktációjára első 365 napján 6000 kg-nál több tejet adott, 11 volt.

Az itt ismertetett adatok az egyesületben tartott ellenőrzések alapján lettek összeállítva, amelyeknek száma az 1927/28. évben minden tehenészetben 22 volt, amelyből 11 a téli, 11 pedig a nyári félévre esett. A tej zsírtartalmát minden ellenőrzés alkalmával tehenenként állapították meg.

Összehasonlítva az elmúlt év termelési adatait az előző évekével, azt találjuk, hogy az ellenőrzés első évében, 1925/26-ban az ellenőrzés alatt lévő tehének 70,43%-a, az 1926/27. évben 61,17%-a, az 1927/28. évben pedig 62,68%-a volt egész éven át ellenőrzve, ami azt bizonyítja, hogy az ellenőrzés második évében igen nagy gondot fordítottak a tehenészetek tulajdonosai a szelekcióra, amire az elmúlt évben már nem volt olyan nagy szükség, amit a tejhozamban beállott emelkedés bizonyít. Az 1927/28. évben az évestehenek

száma a múlt évekével szemben nem ad alapot az összehasonlításra, mert a 4. sorszámú tehenészet az év első felében ellenőrzött teheneinek számottevő részét az uradalom egyik tolnavármegyei tehenészetébe költöztette át és ezek termelési adatai már ott fognak szerepelni. Az egyesületben az átlagos tejhozam 3 év alatt 2360 kg-ról 3515 kg-ra, tehát 1155 kg-mal, a tejszírhozom 85,41 kg-ról 126,81 kg-ra, tehát 40,40 kg-mal emelkedett, a tej százalékos zsírtartalma pedig mindössze 0,01%-kal csökkent. Ezzel szemben a tejelőnapok száma 304-ről 311-re emelkedett.

Az ismertetett 17 tehenészet közül az ellenőrzés kezdete óta, tehát három éve ellenőrzés alatt volt 8, két éve 7 és egy éve 2 tehenészet. A már három éve ellenőrzött nyolc tehenészet átlagos tejhozama az első évi 2360 kg-ról 3826 kg-ra (62,12%) és 85,41 kg tejszírhozama 135,08 kg-ra (58,15%) emelkedett, a tej százalékos zsírtartalma 0,99%-kal csökkent, a tejelőnapok száma pedig kilenccel emelkedett. A tejhozam emelkedése különböző, de minden egyes tehenészetben számottevő volt. Így az 1. sorszámú tehenészet átlagos tejhozama 2378, a 2. számúé 2399, az 5. számúé 1962, a 10. számúé 1025, a 11. számúé 674, a 12. számúé 512, a 13. számúé 483, a 14. számúé 684 kg-mal emelkedett az ellenőrzés első évéhez viszonyítva.

A két éve ellenőrzött hét tehenészetben az átlagos tejhozam 2396 kg-ról 3015 kg-ra (25,83%), a tejszírhozom pedig 92,21 kg-ról 114,19 kg-ra (23,84%) emelkedett. A tej százalékos zsírtartalma ezekben a tehenészetekben 0,06%-kal csökkent, a tejelőnapok száma pedig kettővel emelkedett. E tehenészetek közül a 4. sorszámúban az átlagos tejhozam 1537, a 7. sorszámúban 768, a 8. sorszámúban 652, a 9. sorszámúban 414, a 15. sorszámúban 547, a 16. sorszámúban 204 kg-mal emelkedett, a 17. sorszámúban 247 kg-mal csökkent az 1926—27. évhez képest.

Igen szép eredményt mutatott fel a még csak első évben ellenőrzött két tehenészet is, amennyiben az egyik 4496 kg átlagos tejhozamával az egyesületben termelés tekintetében harmadik, a másik pedig 3561 kg tejhozamával a hatodik helyre került.

A termelés emelkedésének szemléltetésére állítsuk egymással szembe a három év tehenészetek és akkor azt látjuk, hogy a tehenészetek közül a fejesi átlag volt:

	2000 kg-nál	2—3000 kg	3000 kg-nál
	kisebb	között	magasabb
az 1925/26. évben..	33,3%	55,6%	11,1%
az 1926/27. " " "	6,7%	79,9%	13,4%
az 1927/28. " " "	—	41,2%	58,8%

Ugyanezt az eltolódást megtaláljuk az egyes tehenek termelésénél is. Ugyanis a tehének közül

	1925/26-ban	1926/27-ben	1927/28-ban
2000 kg-nál kevesebb tejet adott	32,6%	21,4%	6,9%
2—3000 kg közötti tej-mennyiséget adott ...	49,8%	46,9%	35,0%
3—4000 kg közötti tej-mennyiséget adott ...	14,7%	20,1%	27,1%
4—5000 kg közötti tej-mennyiséget adott ...	2,9%	7,8%	15,7%
5000 kg-on felüli tej-mennyiséget adott ...	—	3,8%	15,3%

Fajtlak szerint hasonlítva össze a termelést, a nagy mérvű emelkedés az egyes fajták keretén belül is megállapítható. Így a magyar piros-tarka tehének fejesi átlaga volt:

	1925/26-ban	1926/27-ben	1927/28-ban
2209 kg	2589 kg	3301 kg	
3106 kg	a hollandiaké	4936 kg	

Szimmentáli tehének, amelyek az 1927—28. évben 3977 kg fejesi átlagot értek el, az első ellenőrzés évében nem szerepeltek.

A tej százalékos zsírtartalmát összehasonlítva, ugy a piros-tarkáknál, mint a hollandiaknál csökkent

A TALAJSAVANYUSÁG ÓVATOSSÁGRA INT!
alkalmazza a gyorsan oldódó, lugos hatású
RHENANIA FOSZFÁTOT
23—28% foszforsav, 40—42% mésztartalommal.
NEM SAVANYITI NEM MARI NEM CSOMÓSODIKI
A talaj reakcióját azonnal meghatározhatja a
„FÖLDFÉNY”
talajreakció meghatározó készülékkel.

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos
BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
Levél cím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Távirat cím: Réti Budapest Sertésvásártér.
Telefon: József 368—29, József 343—03. Lakás-telefon: József 318—11.

DUKES és HERZOG
BUDAPEST,
V. KER., GÉZA-UTCA I. SZÁM.
KÉRJEN DIJTALAN
FELVILÁGOSÍTÁST és ISMERTETŐT!

Fog alkotik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsir, szalonna és hus adás-vételnek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok. 2199

nem ad alapot az
tehenészet az év
számottevő részét
tehenészetébe kö-
tár ott fognak szere-
tehozam 3 év alatt
5 kg-mal, a tejzir-
tehát 40-40 kg-mal
tartalma pedig mind-
emben a tejelőgépek

körül az ellenőrzés
ellenőrzés alatt volt
A már három éve
tehenészetébe kö-
tehozama az
12%) és 85-41 kg
5%) emelkedett, a
%-kal csökkent, a
emelkedett,
emelkedett,
de minden egyes
az 1. sorszámú
378, a 2. számú
számú 1025, a 11.
a 13. számú 483,
redett az ellenőrzés

észtében az átlagos
25-83%), a tejzir-
2 kg-ra (23-84%)
tartalma ezekben a
tehenészetek közül
tehenészetek közül
tehozam 1537, a 7.
sorszámú 652, a 9.
sorszámú 547, a 16.
sorszámú 17. sorszámúban
éves képest.

fel a meg csak
is, amennyiben
val az egyesületben
a másik pedig
helyre került.
állítására áll-
tehenészetek
tehenészetek közül a

3000 kg 3000 kg-nál
magasabb
11-11%
13-14%
15-16%
17-18%
19-20%
21-22%
23-24%
25-26%
27-28%
29-30%
31-32%
33-34%
35-36%
37-38%
39-40%
41-42%
43-44%
45-46%
47-48%
49-50%

1927/28-ban
3301 kg
4936 kg
1927-28. évben
első ellenőrzés
tehenészetébe kö-
tehozama az
12%) és 85-41 kg
5%) emelkedett, a
%-kal csökkent, a
emelkedett,
emelkedett,
de minden egyes
az 1. sorszámú
378, a 2. számú
számú 1025, a 11.
a 13. számú 483,
redett az ellenőrzés

tehenészetek közül
tehenészetek közül
tehozam 1537, a 7.
sorszámú 652, a 9.
sorszámú 547, a 16.
sorszámú 17. sorszámúban
éves képest.

fel a meg csak
is, amennyiben
val az egyesületben
a másik pedig
helyre került.
állítására áll-
tehenészetek
tehenészetek közül a

találunk. A magyar pirostarka tehenek tejének átlagos zsírtartalma ugyanis az 1925-26. évben 3,76%, az 1926-27. évben 3,82%, az 1927-28. évben 3,70%, a hollandiaké pedig az 1925-26. évben 3,14%, az 1926-27. évben 3,06%, az 1927-28. évben 2,97% volt. A tehozam emelkedésével tehát annak zsírtartalma alacsonyabb lett, ami különösen az alacsony zsírtartalmu tejet termelő tehenek számából állapítható meg. 3,3%-nál alacsonyabb zsírtartalmu tejet adott a magyar pirostarka tehenek közül 1925/26-ban 4,81%, 1926/27-ben 4,21%, 1927/28-ban 6,40%, a hollandi tehenek közül 1925/26-ban 12,30%, 1926/27-ben 81,13%, 1927/28-ban 90,38% a szimmentáli tehenek közül 1927/28-ban 2,86%. A legnagyobb és a zsírtartalmában tehát a hollandi teheneknél volt, amelyeknek tejelése a legnagyobb mértékben emelkedett a három év alatt.

Az összes elfogyasztott takarmányból minden 1000 kg élőszultra 500 g fehérjét és 5 kg keményítő-értéket levonva az élet fenntartására, egyesületi átlagban 1 kg tej termelésére 57 g fehérjét és 315 gramm keményítőértéket használtak fel, ami az 1 kg tej előállításához szabvány szerint szükséges 55 g fehérje és 250 g keményítőérték szükségletnek nagyjában megis felel, ha tekintetbe vesszük, hogy az átlagos értékek megállapításánál nemcsak a fejős, hanem az összes ellenőrzött, tehát a szárazorvult tehenek által elfogyasztott takarmányok összege szolgált alapul az 1 kg tej termeléséhez felhasznált táplálépanyagok mennyiségének kiszámításánál.

Leggyengébb volt a takarmányozás a 14. számú tehenészetben, ahol a teheneket a tél folyamán olyan szűkös takarmányozták, hogy a tej termelésére a takarmányból adagolt fehérjéből semmi sem jutott, a keményítőérték pedig csak 129 g, mert 1 kg tejet az összes elfogyasztott takarmányból az életfenntartással együtt 58 g fehérje és 719 g keményítőérték jutott. Ez a tehenészet abrakot egész télen át egyáltalán nem etetett, egészen természetes tehát, hogy a legalacsonyabb istállóátlag ebben a tehenészetben volt. A 14. számú tehenészetet számításán kívül hagyva, a legkevesebb fehérjét (20 g) a 13. számú tehenészet etette 4,98 kg, a legtöbbet pedig (76 g) a 12. számú tehenészet 7,16 kg istállóátlagra. A legmagasabb istállóátlagot kimutató 2. számú tehenészet 55 g fehérjét használt fel 1 kg tej termelésére.

Az 1 kg tejet etetett keményítőérték vizsgálataánál megfigyelhető állapotunk meg, mert mindössze 7 olyan tehenészet volt, amely 1 kg tej előállítására 300 g-nál kevesebb keményítőértéket etetett. 7 tehenészet 300 és 2 tehenészet 400 g-nál is több keményítőértéket használt fel. A legkevesebb keményítőérték (129 g) a 14. sz. tehenészet etette 4,70 kg, a legtöbbet pedig (419 g) a 12. sz. tehenészet 7,16 kg istállóátlagra. A legmagasabb istállóátlagu tehenészet tehenei, ha figyelembe vesszük, hogy ebben a tápanyagmennyiségben a hasas tehenek előkészítő takarmánya is bentfogialatik, nemcsak fehérjéből, hanem keményítőértékéből is a szabvány szerinti mennyiséget fogyasztották 1 kg tej előállítására.

Abrakot a legkisebb istállóátlagot felmutató 14. sz. tehenészet kivételével minden tehenészetben etettek a téli felében, gyök- és gumósövénynt nem etetett 2, pillangószénát 2, egyéb szénát 5, egyéb takarmányt 6 tehenészet. A legtöbb abrakot etető 17. sz. tehenészet istállóátlaga az egyesületben a harmadik volt (10-17 kg), a legtöbb szalmafélét etető pedig, jóllehet az a tehenészet etette a legtöbb répát is, a legalacsonyabb (1,70 kg).

Az ellenőrzött tehenészetekben etetett összes abrakokból az egyes abrakfélésekre a következő százalékok esel: tengeridara 36,06%, buzakorpa 17,62%, takarmányliszt 15,54%, repcefogácsa 10,37%, szójababliszt 5,88%, zabdara 3,75%, konkolydara 3,69%, árpadara 2,83%, napraforgópogácsa 2,22%, tönknapogácsa 1,31%, borsódara 0,73%.

Az etetett gyök- és gumós takarmányövények 100%-a takarmányrépa volt, az egyéb vizenyős takar-

mányokat pedig a következő százalékos arányban etet-
ték: szárított cukorrépaszelet 27,31%, zöld rozs 18,82%
melasz 13,09%, savanyított cukorrépaszelet 8,46%
savanyított cukorrépafej 7,53%, takarmánykaposzta
5,41%, leveles cukorrépafej frissen 4,94%, savanyi-
tott csalamádé 3,97%, zöld repce 3,58%, zöld here
3,32%, réti fű zölden 2,78%, szőszösbükköny zölden
0,79%.

A téli felében etetett takarmányokból az abrakot
56, a répát 5,6, a pillangós és egyéb szénát 30, a szal-
mat és polyvát 18, az egyéb takarmányokat pedig
10 kg átlagos keményítőértékének véve, a fenti ada-
tokból kiszámítottuk, hogy egyesületben a téli
felében naponta átlag egy tehen 4,05 kg abrakot, 11-79 kg
árpdát, 1,70 kg pillangószénát, 1,83 kg egyéb szénát,
5,11 kg szalmát és egyéb polyvát és 5,16 kg egyéb takar-
mányt evett meg és ebből átlagban 8,25 kg tejet termelt.

A takarmányozási adatoknak ezt a végeredményét
az 1926/27. évi takarmányozási adatokkal összehason-
lítva, azt találjuk, hogy átlagban egy tehen az 1927/28.
évben abrakból 1,16, répából 1,79, pillangószénából
0,27, szalmából és polyvából 0,22 kg-mal többet, egyéb
szénából 0,84, egyéb takarmányból pedig 1,60 kg-mal
kevesebbet evett, mint az 1926/27. évben, az istálló-
átlag pedig 6,16 kg-ról 8,25 kg-ra, vagyis 2,09 kg-mal
emelkedett tehenenkint.

Az egyesület 509 egész éven át ellenőrzött tehenéből
az év folyamán megellett 385 (75,64%) és elvetélt
24 darab (4,72%). Ha a 80%-ot jó, a 80-70%-ot
közepes, a 70-50%-ot gyenge és az 50%-on aluli
elléseket rossz elési eredménynek nevezük, akkor
az egyesület tehenészeteként átlagában az elési er-
edmény (75,64%) közepesnek mondható, míg ha a több
tehenészetben fellépett járványos elvetéles következté-
ben elvetélt 24 tehenet is a leellett tehenekhez számít-
hatnánk, akkor az elési eredmény az egyesületben
(80,36%) jó volna. Az ellések számát tehenészetben-
kint vizsgálva, az elési eredmény 7 tehenészetben
(41,18%) jó, hatban (35,29%) közepes és négyben
(22,53%) gyenge volt. Rossz elési eredmény egy tehe-
nészetben sem volt.

A tejelés és borjazási százalék közötti összefüggést
vizsgálva azt találjuk, hogy jó volt a borjazási er-
mény a termelés tekintetében az egyesületben a 2.,
a 3., az 5., a 9., a 10., a 11., és a 15. sorszámú tehenésze-
tekben, amelyek tehenenkinti évi átlagos tehozama
2439 és 5973 kg, közepes az 1., a 4., a 6., a 13., a 14.
és a 17. sorszámú tehenészetekben, amelyeknek tehe-
nenkinti évi átlagos tehozama 2046 és 5619 kg és
gyenge a 7., a 8., a 12. és a 16. sorszámú tehenészetek-
ben, ahol a tehenenkinti évi átlagos tehozam 2308
és 3555 kg között mozgott. Nem mondhatjuk tehát,
hogy a nagy tejelések a meddőség jár együtt, mert
a jó borjazási eredményt elért tehenészetek között
szerepel a termelés tekintetében leggyengébb tehené-
szet az egyesületben a termelés tekintetében második
helyre került tehenészetrel együtt és hogy a legjobb
termelésű tehenészet nem került ebbe a csoportba,
csupán annak tulajdonítható, hogy az ott levő 37 éves-
tehenéből 28 darab (75,68%) ellett életképes borjut,
6 tehen pedig (16,22%) a tehenészetben fellépett jár-
ványos elvetéles következtében elvetélt. Ha tehát
a vetéleket is ellésnek számítjuk, mert ezek a tehe-
nek tényleg hasasak is voltak és csak a járvány követ-
keztében nem ellettek időben és életképes borjukat,
ugy ebben a tehenészetben is jó volna a borjazási
százalék, miután így számítva tehenének 91,90%-a
ellett volna. Ugyancsak ezt bizonyítja az is, hogy
a gyenge elési eredményt elért tehenészetek teheni-
nek évi átlagos tehozama 2308 és 3555 kg közé esik
és az ennél jobb 6 tehenészetben az elési eredmény
mindenütt jó és közepes volt.

A 385 ellésből 20, vagyis az ellések 5,19%-a iker-
ellés volt és ezekkel együtt az ellett összes borjuk
száma 406 darab volt, amelyek nem szerint a követ-

kezőképen oszlottak meg: bikaborju volt 219 (53,69%),
üsző 188 (46,31%), ikerbika 2 (0,49%), ikerüsző
5 (1,23%) és vegyes ikerellésből származó borju (bika
és üsző) 13 (3,70%). Olyan tehen, amely kétszer ellett
az év folyamán 2 volt (0,49%).

Osszehasonlítva az ellések számát az elmúlt éveké-
vel, azt találjuk, hogy bár a tehozam emelkedésével
a borjazások száma csökkent, mert az 1925/26. évben
az évestehenek 81,55%-a, az 1926/27. évben 76,81%-a,
az 1927/28. évben pedig 75,64%-a ellett, ezt azonban
nem kizárólag a tehozam emelkedésének tulajdoní-
tom, hanem a járványos elvetélesek is, mert míg
az 1925/26. évben a tehenek 3,48%-a vetélt el, addig
az 1926/27. évben 5,90, az 1927/28. évben pedig
5,19%-a.

Az 1927/28. év folyamán az ellenőrzött tehené-
létszámában beállott szaporulat 128 darabot tett ki.
Ezek közül vásárolt tehen és hasas üsző volt 3 (2,34%),
saját nevelésű előhasi tehen 78 (60,94%), egyszer
már ellenőrzött és újra felvett és másik ellenőrzött
tehenészetből átkötött tehen 47 (36,72%). Az új
felvételek legnagyobb százalékát tehát a saját nevelésű
állatok teszik, amelyek már ismert származásuknál
fogva a további haladást nagy mértékben biztosítják.

Az ellenőrzött tehenészetek állatainak törzskönyve-
lése az 1927. év folyamán történt meg 1928. évben
pedig pótfelvétel volt, amely alkalommal részben az
ujjonnan belépett tehenészetek állatai lettek elbírálva,
részben pedig a már elbíralt tehenészeteknek azok
az állatai, amelyek az első bírálat óta kerültek ellen-
őrzés alá. A törzskönyvi bírálatok eredményeképpen
összesen 344 tehen és 18 bika lett törzskönyvelve.
A tehenek közül 259 (75,29%) magyar pirostarka,
50 (14,54%) telivér szimmentáli és 35 (10,17%)
hollandi fajtájú. Ezek a tehenek között azonban
nemcsak évestehenek szerepelnek, hanem igen sok
olyan tehen is van, amelyek az 1927/28. évben nem
voltak még egész éven át ellenőrzve, a nyár folyamán
eszközölt törzskönyvi bírálatig azonban már meg-
adták a törzskönyvbe való felvétel egyik legfontosabb
kellékét megkívánt 2500 kg tejet, így a törz-
könyvbe felvételtek, de termelési adataik az évestehenek
adatai között nem szerepelnek. Innét van az, hogy
a termelési adatoknál csak 35 telivér szimmentáli
tehen szerepel, a törzskönyvbe pedig eddig már 50
lett felvéve. A szimmentáli és pirostarka tehenésze-
tekben fedező törzskönyvelt bikák közül 10 (58,82%)
telivér szimmentáli és 7 (41,18%) magyar pirostarka
fajtájú. Ez a szám azt bizonyítja, hogy a legtöbb
tehenészet teheneinek javítására telivér bikákat
használt. Ezekon kívül törzskönyvbe van 1 hollandi
bika, amely az egyesületben levő tisztavérű hollandi
tehenészet teheneire használtatik.

A törzskönyvelt 344 tehennek minőség szerinti
megoszlását fajtánként és százalékban kifejezve, a
legjobb külleműek a szimmentáli, a leggyengébbek
pedig a magyar pirostarka tehenek voltak, mert a
II-III. minőségi osztályzatot közepesnek véve, a
szimmentáli teheneknek 22,0, a hollandiaknak 37,1,
a magyar pirostarkáknak pedig 69,7%-a ennél
gyengébbnek lett minősítve.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság által vezetett
országos elit-törzskönyvbe az elmúlt évek tejelési és
tenyésztési eredménye alapján összesen 13 tehen lett
a vármegyében ellenőrzött tehenészetekből felvéve.
Ezek közül a magyar pirostarka elit-törzskönyvbe
vételt fel Mandy Sándor dr. tarcsai tehenészetéből
5, özv. Biedermann Elekne báróné guszlávnművei
tehenészetéből 2, Szily Márton gödreszentmártoni
tehenészetéből 1; a telivér hollandi elit-törz-
könyvbe Mandy Sándor dr. keresztesi tehenészetéből
3, a tejelő elit-törzskönyvbe pedig Mandy Sándor dr.
tarcsai tehenészetéből 2 darab magyar pirostarka
tehen.

A tejtermelés pontosan keresztülvitt ellenőrzése,
a takarmányozás rendszeres nyilvántartása és a
törzskönyv pontos vezetése által igen sok értékes

Mielőtt vetőmagtisztító gépet vásárolna, nézze meg a

„PETKUS” vetőmagtisztító- és osztályozógépet

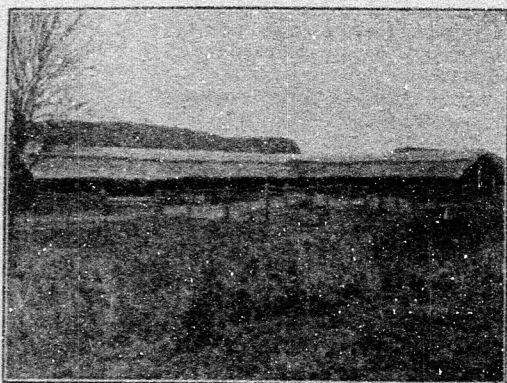
Egyszerűbb, tökéletesebb és elterjedtebb gép nincs az egész világon.

Az összes terményeket fajsúly, nagyság és csira-
képesség szerint felülmulhatatlanul osztályozza.

Vezérképviselők: **KÁLMÁN ÉS LÁSZLÓ** műszaki kereskedők,
Telefon: 112-74, 106-90. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Táviratcim: PETKUS Budapest

adathoz jutunk, amelyeket a gazda a tenyésztésben hasznára tud fordítani. Abból az adathalmazból, amely Baranya vármegyéből az elmúlt három évről rendelkezésünkre áll, a legfontosabbakat voltam bátor csak közölni. Ezekből az adatokból olyan fejlődést, olyan haladást állapíthatunk meg, amire példa még nem volt ilyen rövid idő alatt. Az elismerés ezekért az eredményekért kétséget kizáróan elsősorban Baranya vármegyének az idők szavát megértő, intelligens gazdaközönységét illeti. Igazságtalanságot követ-

157. sz. kép. Nyitott juhok Püspökpusztán.

nék el azonban, ha a gazdaközönséggel nem egy sorban említeném meg a vármegyei gazdasági egyesületnek a szervezés és vezetés terén igazán önzetlen és fáradhatatlan munkát végző, közszeretettel örvendő vezetőségét és a nehéz ellenőri munkát végző két tejjgazdasági ellenőrt, akik olyan pontos munkát végeztek, amelyben még a szigorú felsőbb felülvizsgálat sem talált hibát. *Paulisek Adorján.*

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schaadl József dr.

Cigája juhok Püspökpusztán.

Az állatstatistika a cigáját mindig a rackával együtt emlegeti. Így az 1911. évi állatszámolás is 5·4 millió racka és cigája juhot mutatott ki Nagy-Magyarországon, ami az akkori 8·5 milliós állománynak 63·5%-a volt. E statisztika szerint a cigája juhok száma 1911-ben körülbelül akkora lehetett, mint a mai Magyarországon egész juhállománya. A rackának és cigájának együttes tartozása régebben olyan természetesnek látszott, hogy Szentkirályi Ákos ezélt 40 évvel egy tanulmányában szükségesnek tartotta annak hangsúlyozását, hogy a cigája és racka juhok között jelentékeny különbség mutatható ki.

A cigája elterjedése nálunk Erdélyre, Dél-Magyarországra és Felső-Magyarországra szorított, ma már hazánkban csak hírdőnőnek maradt belőle néhány nyáj.

Bár a magyar állattenyésztés irányítói a cigája juh jelentőségét kétségbe vonják, e fajta kedvelői azt állítják, hogy ott is eredményes lehet tenyészteni, ahol a merinóval nem tudtak boldogulni.

A cigája a Fekete-tenger vidékéről, főképpen Besszarábiából került hozzánk. Nálunk azután, különösen Dél-Magyarországon, rackával, hampshire-downnal, friz juhval és Rambouillet-val keveredett és helyenkint, mint például Bácsbodrog megyében, egy sajátságos alfajta, a zombori juh alakult kibőlő, amely a fekete fejű és lábú cigájának egy tarka változata.

A püspökpusztai cigáják a következetes kiválasztás folytán fekete fejűek és fekete lábúak. Bundájuk fehér, 12-16 cm hosszú, bélyagymentes gyapjuszálakból álló fürtökbe rendezett gyapju, amelyben csak igen elvétve találni egy-egy bélyagos vagy festeny-zett szálat. A gyapju finomsága 30 és 50 ezredmilliméter között ingadozó szálátmérőkkel a „C” és „D” fokozatnak felel meg. Fekete- és szürkegyapjas

visszaftések még mindig akadnak: ezeket azonban fokozatosan selejtezik.

Maga a püspökpusztai gazdaság, amelynek teljes neve Pécsegyszék megyei Mezőgazdasági és Kenderipari Részvénytársaság Püspökpusztai Bér gazdasága, Bácsbodrog megyében, a Ferenc-csatorna mellett fekszik. Terjedelme közel 4000 hold. A talaj minősége a csatorna mentén homok, távolabb kötöttebb vályog és agyag. A talaj soványnak éppen nem mondható és ez a püspökpusztai cigáják természetén is meglátszik.

A püspökpusztai cigájánál a tej-, hus- és gyapjuhaszon körülbelül ugy viszonylik egymáshoz, mint 3:2:1. Jelentőség tekintetében tehát első helyen áll a tej. A béranyozás január elején kezdődik és március közepén fejeződik be, amikor a fölös számú béranyókat levágják és megkezdik a rendszeres fejést. Ezt a folyó évben július végéig, 136 napig folytatták és egy-egy anyajuh után 57·17 liter tejet kaptak, amelyből 8·6 kg sajtot készítettek. 1 kg sajtra 6·6 liter tejet számítanak. A fejés átlagos napi eredménye darabonként 0·424 liter volt. A juhtejből körülbelül 10% tehéntejjel keverve, elsőrendű csemegé tégla-sajtot készítettek, amely kilogrammonként nagyban 2·5 P-ért, kicsinyben 2·8 P-ért adtak el. A kis mennyiségű másodrendű sajt értéke 1·6 és 2 P közt mozgott. Egy-egy anyajuhnak sajtjövédelme tehát a nagyban ár alapján 21·50 P-re számítható ki. Ez az érték tulajdonképpen alacsonyabb a ténylegesnél, mert hiszen a tejet a juhtejből alacsonyabb zsir- és kazeintartalmú tehéntejjel keverték. Igazságos eredményhez akkor lehetett volna jutnunk, ha például kéthetenkénti tejjvizsgálat után megállapítjuk, hogy egy-egy anyajuh a fejési periódus alatt mennyi kazeint és mennyi zsirt szolgáltatott. Valószínű, hogy ez esetben az egy-egy anyára eső sajt értéke legalább is a kicsinybeni árnak megfelelően 24 pengőre iett volna kiszámítható.

A fejés megkönnyítésére az uradalom érdekes berendezést konstruált. A birkát deszkarekeszbe engedik, amely elől felhúzható ajtóval van elzárva. A fejés befejeztével a juhász egy zsineggel az ajtót felhuzza és a megfekt birkát a rekeszből kiengedi. A Gyapjuminősítő Intézet ennél egyszerűbb fejési segédeszközt propagál. Ez hajlított és zománczott acélszálból készült kellően méretezett villa, amelynek használatát a róla készült rajz (159. sz. kép.) érthetővé teszi.

1928-ban a béranyók hosszabb ideig szoptak és a fejés csak 92 napig tartott. Ez alatt az idő alatt

A fejenkénti 8·6 kg sajt azonban kétségtelenül figyelemreméltó eredmény.

Lényegesen fokozható lenne a tejhozam, ha fejőpróba után a legjobb tejeleket kiválasztanánk és a legjobbak vérvonalába eső egyedek elszaporítására törekednénk. A háború előtt Véglesen friz-cigája tenyésztésben végzett fejőpróba azt mutatta, hogy ugyanabban a nyájban a legjobb tejelekek évi tejhozama közel 140 liter volt a béranyó által elszoptott tej beleszámításával ugyanakkor, amikor a leggyengébb

158. sz. kép. Cigája anyák Püspökpusztán.

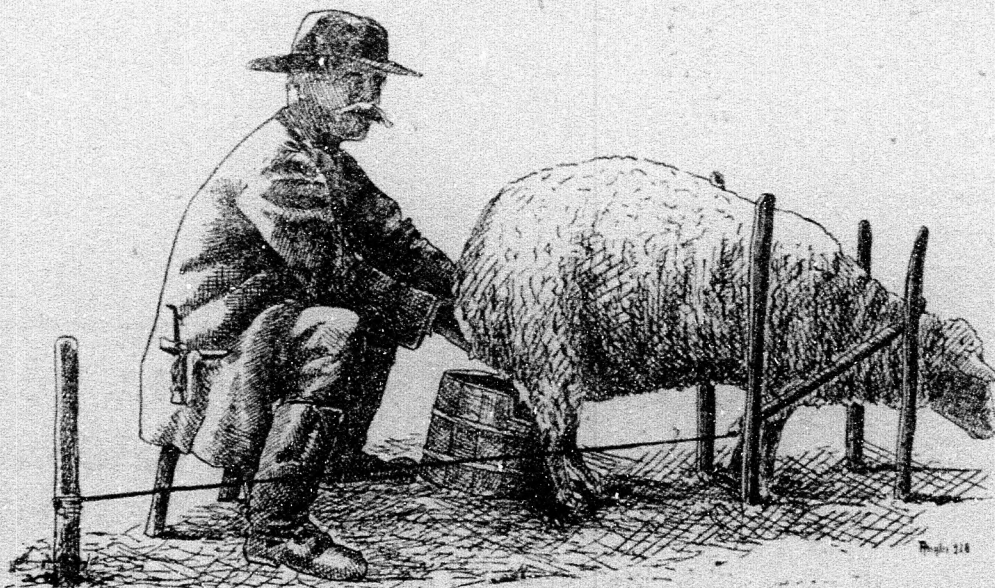
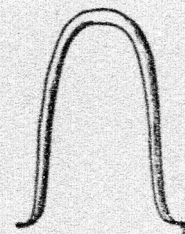
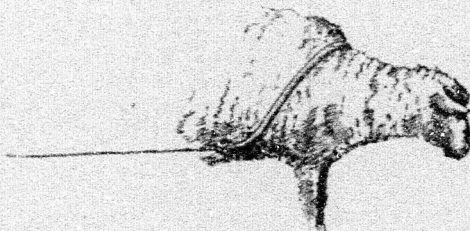
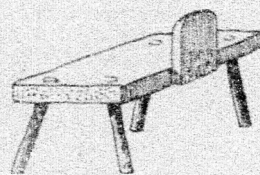
tejelekek csak 40 liter tejet adtak. A legjobb tejelekek tejhozama tehát 3½-szerese volt a leggyengébbek tejmenységének. Ezeknél a kísérleteknél a fejőpróba napján a béranyók nem szoptak, hanem gyermek szoptóvegből kaptak tisztán kezelt meleg birkatejet. A béranyók a mesterséges táplálást könnyen megszokták. De nemcsak a tej, hanem a tejben szolgáltatott zsir és kazein mennyisége tekintetében is nagy eltérések voltak tapasztalhatók a nyáj legjobb és legrosszabb egyedek közt.

Püspökpusztán a folyó évben 465 darab anyajuhot fejtek. Indokolt volna ezeket a fejőpróba eredményei alapján három csoportra osztani és minden csoportot a szolgáltatott tejmenység arányában jobban vagy kevésbé jól takarmányozni. Ilyen eljárás folyomán kiderülne, hogy a legjobbak csoportja csaknem arányi tejet ad, mint a két gyengébb csoport együttvéve.

A huszaszon méreleténél vegyük szemügyre az állatok testméreteit, élő súlyukat és lehetőleg fejlődésük gyorsaságát is.

A püspökpusztai cigáják általában nagy termetűek. Egy a kosok, mint az anyák sutaik. A fej és a végtagok csupaszak és csak fényes, fekete, apró szőrökkel fedettek. Csak némely frizvéru egyedben látni, különösen a fejen, fényes lebré pettyeket. A gyapju hátára a végtagokon az alkar és a comb közepére esik. A törzs öblös, mely széles. A mar kissé kiálló. A farmagasság a maré meghaladja. Az anyák farmagassága 66-72 cm, a törzs hossza 73-80 cm. Az élő súly 55-67 kg. Az öreg kosoknál a farmagasság közepértéke 77 cm, a törzhosszúság 83 cm és az élő súly 70 és 90 kg között váltakozik. A vágott béranyók 6-8 hetes korban kizsigerelve 8·5 kg-ot nyomtak és 1·5 kg súlyengedménnyel 1·6 P-ért értékesültek úgy, hogy egy béranyóért 11 P 20 fillért kapott az uradalom. Mivel 430 anya 460 béranyót ellett s így a szaporulat 107% volt, egy anyajuhra legalább egy darab béranyót lehet számítani, minél fogva a béranyóhaszonnak a fenti összegben való számítása nem túlzott.

A gyapjuhaszon a cigájánál csak a tej- és hushaszon után harmadsorban jöhet tekintetbe. De azért helytelen dolog volna, ha a cigája gyapju minőségével nem törődünk. A cigája gyapju nálunk nemzetgazdasági fontosságot azzal nyer, hogy kevés van belőle és hogy a hazai gyárak ilyeszerű gyapjuban való szükségletüket Dél-Amerikából kénytelenek fedezni. Pedig takarókra, szőnyegekre s durvább szövetekre nélkülözhetetlen anyag a cigáják gyapjuja. Különös dolog, hogy az országban található kevés

159. sz. kép. A fejővilla alkalmazása.

370 darab anyajuhból 13,714 liter tejet kaptak és a napi fejési átlag darabonként 0·4 liter volt s egy-egy anyajuhra 36·8 liter tejet, vagyis 5·53 kg sajt esett. A fejés mérlegét külön is összeállították és a tiszta jövédelmet 2475 pengő 25 fillérben állapították meg. Az egy liter teje eső tiszta jövédelm 23·7 fillérnek volt számítható. Sajnos, hogy ezt a kedvező mérleget az uradalmi számvevőségnek az egész juhászatra vonatkozó kimutatása idáig nem tudta igazolni.

cigája gyapjút is a külföld részére vásárolják s így a püspökszati gyapjúból is Morvaországban készítenek takarókat.

A nyírósuly nyájatlagnan a növekedéskallatok beszámításával 820 darab után darabonként 3-21 kg volt, amely 2 pengőért talált vevőt s így szerény számításal is 6-42 P egy-egy anyajuh gyapjújövedelme. Az anyajuhok nyírósulya az átlagnál természetesen magasabb, kb. 4 kg. A kosok nyírósulya 4-6-5-45, átlag 5 kg-ra tehető.

Az idei budapesti gyapjárverési árak alapján számítva, a cigája gyapju értéke ugy viszonylik az „A” minőségű gyapju értékéhez, mint 1:1-68. Gyárilag mosott állapotban ugyanis a cigája gyapju 4-6 pengőt, az „A” gyapju 7-76 pengőt ér kg-ként. Tekintettel azonban arra, hogy a cigája gyapju lazább és zsirtalamb és így rendementje is magasabb, szennyes állapotban az árkülönbőség nem ilyen nagy. Ha az „A” gyapju átlagos rendementjét 32%-nak, a cigáját 50%-nak vesszük, akkor az előbbinek 2-48, az utóbbinak 2-30 pengőre számítható ki a szennyes állapotban való ára. A püspökszati gyapjuért az idén 2 pengőt fizettek akkor, amikor a középminőségű fésűs gyapjuért sem lehetett 2-10-2-30 pengőnél magasabb árat elérni.

Egy darab cigája anyajuh nyersjövédelme a fentiek alapján így alakul:

Tej	21-50 P
Hús	11-20 „
Gyapju	6-42 „
Összesen	39-12 P

Az abraktakarmány, amelyet a cigáják kaptak szoptatás alatt 0-1 kg zab és ugyanennyi répaszelet volt. A zabadagot a fejés alatt 1/3 kg-ra emelték. A fejés megszüntését december végéig a juhok abrakot egyáltalán nem kaptak. Az elfogyasztott széna mennyisége darabonként és évenként 1-5 q. Legelőül 40 hold gyümölcsösön kívül 60 hold elsőosztályú, jó füves legelő és különféle időszaki legelők álltak a juhok rendelkezésére.

Mindamellett, hogy a cigája szerény tartás mellett is nagy jövedelmet biztosít, a gazda élete mégsem gondmentes még akkor sem, ha cigája juhot tart. A terhek nagyok és ezek a juhszámla vállait is nyomják. Ez az ismertetés csak azt bizonyítja, hogy a cigájában olyan kiváló tejelő és húsos cigájakkal. Ez utóbbi csupán arra jó, hogy olyan kedvezőtlen viszonyok közt, amelyek közt a merinó birkával nehezségeink voltak, a betegségeknek jól ellentálló és az időjárás viszontagságait jól tűrő cigájában legyen alkalmas juhajtának. És ha a püspökszati cigája nem mutatkoznak elég jövedelmezőnek, az uradalom fiatal és tevékeny igazgatója *Bezuk Lajos*, akinek éles szeme gyorsan meg szokott mindent látni, meg fogja találni a módját annak, hogy a cigáját mással pótolja. Ez esetben azonban a magyar cigája fejéjára is nemsokára felirhatjuk a gyászt jelentő ígét, hogy „Fuit”. De ebből nagy hátrány származhat a jövőre, mert nem lesz alkalmas cigája nyájunk, amely majd a hegyvidékek csenevész állománya részére életréval, egészséges tenyészanyagot szolgáltatson. *Kereszturi Pál.*

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: *Mantschenbacher Emil dr.*

(Októberi buzakamatkulcs. — A vagyonválságbuza és a vámgabona októberi ára. — Szesztermelési keret 1929/30-ra.)

Októberi buzakamatkulcs.

A Pénzügyi Központ az 1923. évi XLII. t. c. 1. §-a alapján megállapította, hogy a buzaölőjevelekben folyósított, buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek fizetésénél, valamint a buzaölőjevelek kamatszelvevényeinek beváltásánál f. évi október havában egy méterháza buza értéket 20-23 pengővel kell számítani.

A vagyonválságbuza és a vámgabona októberi ára.

A 134.612. számú pénzügyminiszeri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő buza árat

ez évi október havára méterházaankint 21 pengőben állapította meg.

A 138.558. számú pénzügyminiszeri rendelet értelmében pedig a malnok által f. évi október havában terményekben megkeresett örösi vámgabonának az általános forgalmi adó kirovása alapján szolgáló átlagos ára méterházaankint a következők:

buza	21— pengő
rozsa és kétszeres	15— „
árpa	20— „
zab	13— „
kukorica	19— „
kőles	12— „
talárka	18— „
oesu és konkoly	11— „

Szesztermelési keret 1929/30-ra.

A 129.209. számú pénzügyminiszeri rendelet az 1929/30. évi szesztermelési időszaktermelési keretét, vagyis azt az alkoholtartalmúságot, amelyet a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdek az 1929. évi szeptember hó 1-től 1930. évi augusztus hó 31-ig terjedő időszak alatt termelhetnek, az 1921. évi XLI. t. c. 2. §-ában foglalt rendelkezések alapján változatlanul az eddigi 240,000 hektoliterben állapította meg.

KÖNYVISMERTETÉS.

Mezőgazdasági politika. Irta: *Hank Olivér* mezőgazdasági kamarai titkár. Debrecen, 1929.

Mezőgazdasági tudományok szakirodalmunk kevésbé kultivált része a mezőgazdasági politika, bár a szönyegen lévő kérdések zöme e tudományág körébe vag. Gyakorlatilag az agrárpolitikával szorososan foglalkoznak, de tudományos művelői annál kevesebben vannak. A fiatalabb agrárpolitikai generáció egyik képviselője bocsátotta utnak fenti című munkáját, amely két fő fejezetben tárgyalja mezőgazdasági értelemben a termelési, a forgalmi, a fogyasztási, a jövedelemelosztási, a szociális és a közigazgatási politikát. A kiváló gondossággal írt és komoly tudást visszatükröző munka ára 8 pengő.

Dohánytermelők tanácsadója. Írták és az érvényben levő rendelkezéseket összeállították *Székhely Jenő* Gyula pénzügyi tanácsos és *Fluck Jenő dr.* pénzügyi segédtitkár, Budapest 1929.

Hazai dohánytermelőink régóta nélkülöznek olyan utmutatót, amely a dohánytermelésre vonatkozó jogszabályokat összefoglalva ismerteti. Ezt a rég érzett hiányt küszöböli ki a fenti című munka, amely most hagyta el a sajtót. A könyv ismerteti a dohánytermelési engedély elnyerésének feltételeit, ennek keretén belül a megfelelő szarítópajták, simítóhelyiségek követelményeit, a kérelmezés és az engedélyátruházás módját, a dohánytermelésre vonatkozó szabályokat, a dohánytermelés ellenőrzését, a panaszbeadványok módját, a beváltási eljárás, mintacsomók összeállítását, az osztályozás elleni kifogásokat, a termelési előlegek feltételeit, a beruházási kölcsönöket, a dohánykertészek jogviszonyát. A szövegrészt kimerítő mintatár egészíti ki, amelyben minden eshetőségre a termelő megtalálja a felterjesztés, folyamodvány, beadvány szövegét. A függelék statisztikai adatokat tartalmaz, végül betűsoros tárgymutató emeli a munka gyakorlati alkalmazhatóságát. Dohánytermelőink figyelmébe ajánljuk e munkát, amely 10 P előzetes beküldése ellenében megrendelhető a Dohánytermelők Tanácsadója szerkesztőségénél (Budapest, I., Szentháromság-u. 3., III. em.).

A gazdaközönség köréből.

Ostoba helyzet.

Nem mertem szólni, mert a tények engem megcáfoltak. Kevés termelt búzából és rozsból és még sincs ára semminek. Ezt nem akartam én elhinni. Azt mondják, hogy ha itt nincs is termés, de van ám sok buza és igen sok rozsa Amerikában, majd hoznak onnan.

Hát amilyen bolond ma a világ, ezt is elhiszik, de én az összehasonlító táblázatot tanulmányoztam, hogy látjukozva legyenek az aralapról, amely igazán érdemessé tenné a tengerentúli kalászosokat ide hozni Európába és abból kitént, hogy az a dollár-

jegyzés Chicagóban, az a sterlingjegyzés Liverpoolban és az a pesojegyzés Buenos Airesban a mai pénzjegyzésekre átszámítva csekély 27 pengőt jelent csak! Tehát azt a drága búzát mégsem fogják idehozni, hogy 22 pengőért odaadják s ugy kezdtem a fejemhez kapkodni, mint az eszelős, hogy miért vagyunk hát mi az egész világon a legelőcsőbbak búzában, miért van ez így s miért nincsen ez másképpen, ahogy tulajdonképpen lenni kellene. És akkor jutott eszembe, hogy itt összejárás folyik a malnok, a bankok és a merkantilista világ közt az agráriusok ellen! Ez valószínű is, mert addig, amíg csak egy szem gabona van a gazda kamrájában, feltétlenül nyomni kell az árakat s ha majd a készlet Budapestén tárolásnak a címén, ugy ez a diszparitás, vagy magyarul beszélve: árkülönbözet fokozatosan meg fog szünni és az a 22 pengős buza, de facto igazán 27 pengőt fog érni!

Nemde, ez merész állítás tőlem és méltó egy eszelős ember gondolavilágába? Hát én ma felvilágosítást kérek arra, hogy mondja meg bárki széles e világon, mi más oka lehet ennek az ostoba helyzetnek, hogy így kell a magyar gazdának itt elvérezni, fagykáros rossz termés után a husz pengős buzáért mellett, amikor a külföld 27 pengőt fizet a búzáért, ahol nem is volt fagykár.

De ez nem volna még olyan nagyon nagy baj, ha volna hitel és volna pénz, hogy a gazda tavaszig vissza tudná tartani az 5 kis termését.

De — Uram bocsáss — 16 percent a pénz és még akkor sincs!

Az adók terheit halmozzák különféle címekkel és jellegekkel s alig van ma Magyarországon egy ember, aki meg tudná hirtelen mondani, hogy hát hányfajta adót is fizet Ökélme és az ellenszolgáltatás az érte, hogy maholnap az ugynevezett adóalany elpusztul, elvesz, szegényedik és összeomlik.

Erdemes volna egy kis statisztikát összeállítani Wekerle Sándor miniszter ur részére, hogy a periferiákról hány adófizető polgár ment váltójával házalni a vármegyék székhelyén levő pénzügyintézetekhez, csak hogy az adóvégrehajtást megelőzze, mert a községek előjárói az intót elküldték már, hogyha nem fizet tüstént, azonnal, hát ezrekválnak.

S itt tér el a teória a praxisról. A pénzügyi bizottságban és a parlamentben fel áll egy miniszter és gondterhes barázdákkal az arcán, kijelenti, hogy a súlyos helyzetet és a gazdasági válságot ismeri és méltányolja. Közéget ezért utasították, hogy a legmesszebb menő előzékenységet és kimételet tanúsítsák az adófizető polgárokkal szemben! És a gyakorlatban, a kivitelben maga az intó egy pengő és a végrehajtási költségek ellen nem őrizhető formában olyan horribiliis összegeket tesznek ki, hogy beleszédül az ember. Ki bírja ezt? Am itt van a jogorvoslat. Lehet menni a pénzügyigazgatóságokhoz, közigazgatási bírósághoz, sőt magához a miniszter urhoz is, közben pedig megütik a dobot, mert halasztó hatállyal semmi sem bír széles Magyarországon, amikor itt az esedékesség. „Adós fizess, beteg nyögj!” És milyen nagy buzgalommal járnak el a fiatal urak, gyakornokok, titkárok és tanácsosok, ugy szolgál mind, mint aki jövőre is meg akar maradni, sőt még azután is!

Tessék csak a felszólamlási bizottságokba helyet foglalni, hogy ott milyen formában kerül terítékre a vad magyar adófizető, akiről többrendbeli bőröket nyuznak egyszerre.

Hát azért mondom én, hogy ez mind: ostoba helyzet, amelyekből alig tudunk kivevőlni! Tiszafüred. *Weisz Gáspár.*

A lengyel mezőgazdaság a posnani nemzeti kiállítás keretében.

A független lengyel nemzet önállóságának tizedik évfordulóját a május 15-16-17-ig Posnamban (Posenben) rendezett nemzeti kiállításával ünnepelte meg, amelynek nagyszerű keretei között Európa érdeklődésétől kísérve az elmúlt tíz év ujjaépítő munkásságának eredményeit mutatta be.

KÁLISÓ

Nem teljes a műtrágyázás **KÁLISÓ** nélkül, mert a **KÁLI** EMELI A TERMÉSEKET, JAVITJA A MINŐSÉGET, FOKOZZA A NÖVÉNYEK ELLENÁLLÓ KÉPESSÉGÉT FAGYKÁR, MEGDÖLÉS, NÖVÉNYI ÉS ÁLLATI KÁRTEVŐK ELLEN!

Mielőtt őszi műtrágyaszükségletét beszerezné, forduljon **DIJTALAN** felvilágosításért a

„**KÁLI**” **MŰTRÁGYAKERESKEDELMEN R.-T.** mezőgazdasági tanácsadó irodájához, BUDAPEST, V., SZEMÉLYNÖK-UTCA 7. * Telefonszám: Lipót 976-15

Ezt a célt, a lengyel nemzet alkotó kulturmunkájának a külföld előtt való megismertetését, szolgálta a posnani általános nemzeti kiállításnak szeptember hó 18—20-án a külföldi mezőgazdasági érdekképviseletek kiküldötti előtt történt bemutatása is, amelyen a lengyel kormány szíves meghívására a legtöbb európai ország képviseltette magát. A posnani kiállításnak ezen, a külföldi mezőgazdasági sajtó részére rendezett bemutatóján 15 európai nemzet küldötti között az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a „Köztelek” lap szerkesztősége képviselésében e sorok írója vett részt. A nagy külföldi érdeklődés alapján Wachowiak dr., a kiállítás rendezőségének vezérigazgatója üdvözölő beszédében örömmel állapította meg, hogy a kiküldötték megjelenésében az európai államok megértő közeledésének és a mezőgazdasági kapcsolatok kívánatos kiépítésére irányuló törekvésnek a jelét látja.

A megjelent külföldi kiküldöttéket Posnanban a lengyel kormány részéről Adam Rose dr. és Radea Wyssinski miniszteri tanácsosok és Rostafinski dr. varsói egyetemi tanár, a Posnani Gazdasági Egyesület részéről pedig Chtapowski egyesületi elnök és F. Mayer egyesületi titkár fogadták és kalauzolták szíves előzékenységgel a kiállítás megtekintésénél, továbbá a kiállítással kapcsolatban rendezett tanulmányi kirándulások során is.

Beszámolóim keretében nem áll módomban részletebben ismertetni az óriási méretű posnani kiállítás gazdag anyagát, ezért annak általános jellemzése mellett a kiállítás mezőgazdasági csoportjával és ennek kapcsán a lengyel állattenyésztés helyzetével kívánok foglalkozni.

A kiállítás keretei.

A május 16-tól október 1-ig rendezett, közel öt hónapos posnani nemzeti kiállítás óriási keretei az állami közigazgatásnak, a mezőgazdaságnak, az iparnak és a kereskedelemnek a minden ágát felölelték és a gazdag kiállítási anyagnak látványos és izléses összeállításával tanulságos képet nyújtottak a lengyel nemzet újjáépítő munkásságáról, és az elért eredményekről.

A kiállítás kereteinek és méreteinek nagyságát jellemzi, hogy a 150 kat. holdat meghaladó területen elhelyezett kiállítás rendezési költségei meghaladták a 60 millió pengőt, amit nagyrészt a lengyel kormányának és különösen Posnan városának az áldozatkészsége biztosított. A kiállítás céljaira egy egész új városrész épült fel rendezett utcákkal és hatalmas kiállítási csarnokokkal. A kiállításon deszkáépület alig volt és csupán a három napig tartó tenyészállatkiállítás került egy erre a célra készített ponyvaszállóba. A kiállításon a legelőkelőbb helyet, egy háromemeletes palotában, a lengyel kormány kiállítása foglalta el, amelyen valamennyi minisztérium értékes és tanulságos anyaggal vett részt. Szemléltető grafikonok és táblázatok színes csoportjai hű képet nyújtottak az állami szervezet belső berendezéséről, működéséről és az elért eredményekről. A független nemzeti életben megerősödött alkotó munka vonult itt fel, amely a háború romjaiból rövid tíz év alatt virágzó országot teremtet.

Az ipari kiállításra a lengyel ipar nagyarányú fejlődése nyomta rá a bélyegét, amit elsősorban a Németországgal fennálló vámháború és ennek következtében az ipari önállóságra irányuló törekvés váltott ki. A textilipar és háziipar színes csoportjai mellett komoly keretekben jelentek meg a bányák, az elektromos és nehéz gépipar, ahol különösen a repülőgépek találkoztak nagy érdeklődéssel. Igen tanulságos összeállításban szerepelt az állami monopól, amely a só, szesz és dohány nyeresége, értékesítésére és az ezekből származó jövedelemnek a megosztására nézve nyújtott értékes tájékoztatást.

Ezenkívül kiemelkedő részei voltak még a kiállításnak a közlekedésügy vasuti, hajózási és postai kiállítása, ahol különösen Gdyninának, a lengyel

kikötőnek a fejlődése volt érdekesen szemléltetve. Művészi értékű anyagot mutatott be a szépművészeti kiállítás, amely a lengyel nemzeti élet minden mozzanatára kiterjedő kiállítást igen értékesen egészítette ki.

A kiállítás kereteinek megfelelt a látogatottsága is. A megnyitás óta több, mint 4 millió látogató tekintette meg a kiállítást. A forgalmasabb napokon a látogatottság elérte a 70 ezret.

A mezőgazdasági kiállítás.

Magyarországhoz hasonlóan Lengyelország is elsősorban mezőgazdasági állam. A 18.300.000 hektár területű szántóföldjén a lakosság 65%-a földműveléssel foglalkozik, egyre fejlődő mezőgazdasági kivitelével pedig az európai piacokon is fontos szerepet játszik. A lengyel kormány, ismerve a mezőgazdaság megerősödéséhez fűződő nemzeti érdekeket, az ország újjáépítésénél különös jelentőséget tulajdonított a mezőgazdaság előmozdításának. Ez a törekvés a posnani kiállítás keretében is kifejezésre jutott, amennyiben azon már kiterjedésénél és az anyag gazdagságánál fogva, a mezőgazdasági kiállítás állott előtérben. A kiállítás e csoportja

ki az állattenyésztés szolgálatában álló társadalmi szervezetek tanulságos kiállítása. Ezeknek a tenyésztő és törzskönyvelő egyesületeknek a kiállítási anyagával a lengyel állattenyésztés fejlesztését célzó intézkedések megismertetésénél lesz módomban foglalkozni.

Mivel tenyészállatoknak hosszabb időn át való kiállítása leküzdhetetlen akadályokba ütközik, a kiállítás rendezősége úgy oldotta meg ezt a kérdést, hogy a kiállítás egész tartamára állandó bemutatás előjából egy-egy Fiváló szarvasmarha-, ló-, juh- és sertésenyésztel kiállítási csoportját külön erre a célra épült mintaisztállóban helyezte el. Ezen az egészen szűkkörű állandó kiállításon kívül június végén és július elején országos jellegű tenyészállatkiállítást rendeztek, amit legutóbb szeptember hó 18—20-án a külföldi mezőgazdasági érdekképviseletek kiküldöttieinek látogatása idején, a második tenyészállatkiállítás követett. Ez az ősi tenyészállatkiállítás azonban már inkább csak az egykor Németországhoz tartozó területeknek, a posnani tartományban szarvasmarha- és ló-tenyésztést állel fel és így tulajdonképpen mindkét állattenyésztési ágban elsősorban német fajtaik voltak képviselve.

A kiállított 200 darab szarvasmarha és 85 darab ló egy közös ponyvaszállóban nyert elhelyezést, amely még a bírálóhoz szükséges szabad tereget is magában foglalta és ezzel a bírálóbizottságok zavartalan működését is biztosította.

A szarvasmarhakiállítás tenyészállatvárossá volt egybekapcsolva és ezért, eltekintve néhány vezető tenyésztel tehenektől, csak eladásra szánt bikákat és üszöket küldtek fel. A bemutatott teheneken kívül a tenyésztetek legértékesebb anyagát, a törzsalatokat és a tenyésztésre visszalattott növendékeket a kiállításon nem lehetett látni. A bemutatás előjából felhozott 50 darab tehenen kívül 80 darab 1½—1 éves bikát és 75 darab üszőt állítottak ki. A kiállító tenyésztetek részben a keletporosz, részben pedig a keletfriz fajtahoz tartoznak, de utóbban több tenyészterben sikeresen egybeolvadt a két vonal, míg másoknál oldenburgi és eredeti hollandi hátteret lehet kimutatni.

A német szarvasmarhafajtákat német mértékkel mérve, megállapíthatjuk, hogy a különben jó minőségű anyag, amely már a teljesítmény terén is szép eredményekkel rendelkezik, a mellkas mélyesége és dongassága, a far szélessége, általában a testtömeg és csontozat, továbbá a szabályos lábállás tekintetében elmarad a németországi rokonaitól. Ezt a különbséget részben Lengyelország kedvezőtlen csapadék- és legelőviszonyaival lehet megmagyarázni, részben pedig a németeknél követett egészséges tenyésztrágya lehet visszavezetni, amelyről a tejhozam mellett különös figyelemmel részesítik az egészséges szervezetet és az erős

csontozatot is. Ez a körülmény a lengyel tenyésztők részéről mindenesetre figyelmet érdemelt, mivel teljesítmény terén kiváló és maradandó eredményeket csak erős szervezetre alapozva lehet elérni és megőrizni. A vezető tenyésztetők eltekintve, jellemző volt, hogy a posnani tartományi kukoréptermező gazdaságában az állattenyésztés másodrangú szerepet játszik, inkább trágyatermelés szempontjából van jelentősége és a beltérjes gazdálkodás mellett az állatoknak nem igen jut megfelelő kiterjedésű legelő. Így valószínűen a szükséges mozgás hiányában, feltűnő volt a gyakori káros és gacsos lábállás és a hibás mozgás. A szereplő tenyésztetek közül megemlíthetném érdemelnék *Sondermanns przyboronki* tenyészete, amelynek állandóan kiállított keletfriz tehenecsoportja is nagy tetszéssel találkozott, továbbá *Tomaszewsky gasany-i*, valamint a *racoli mènesbirtok* keletfriz csoportja, amelyek testtömeg, csontozat, kiegyenlített és nemesség tekintetében is kiváltak. Ezeket a tenyészteteket kirándulásaim során otthonukban is módomban volt megtekinteni, így ismertetésükre később még visszatérek.

A lovak csoportjában 60 darab keletporosz jellegű angol félvér és 20 darab angol félvér volt kiállítva, míg a hidegvérű lovak csak néhány darabbal voltak képviselve. A keletporosz jellegű angol félvérek között kiemelkedett a *posnawól* mènes kiegyenlített, nemes, de amellett erős csontozatú csoportja, amely mellett a többiek könnyebb csontozatúak és kisebb testűekkel nagyon elmaradtak. Az arab félvérek csoportjában kiállított lovak általában túl könnyűek és fejletlenek voltak. Ezekből eltérően azonban egészen elsőrangú minőségű volt *Kwilecki gróf dobrajewól* arab félvér és félvér mènesének állandó kiállítási csoportja, amelyek igen nemes törzsméretű és erős esontu, jól fejlett, de mindamellett nemes és kiváló mozgásu kancák minden elismerést megérdemelnék. Ez az anyag — amelyben túlyomó a Shagya vér — kaliber tekintetében teljesen megfelel a mi bábotnai arab mènesünknek.

A lengyel juhászat csak egy jó minőségű merino-precoce és néhány nagytestű angol hampshiredown tenyészettel volt képviselve.

160. sz. kép. A posnani lengyel nemzeti kiállítás díszesarnoka.

a földművelésügyi minisztérium tanulságos kiállításán kívül a mezőgazdasági termelés minden ágát felölelte. Az állattenyésztés, növénytermesztés és növénynevelés, a mezőgazdasági ipar és a mezőgazdasági gépipar egyaránt értékes anyaggal jelent meg.

A földművelésügyi minisztérium kiállítási csoportjában a minisztérium egyes osztályainak, azok szervezetének, működésének és az elért eredményeknek tanulságos bemutatása sokoldalú látványokkal szolgált. Különösen érdekes volt az állattenyésztési, az állategészségügyi és a növénytermesztési osztályoknak, valamint a földbirtokreform végzésére hivatott szervezetnek a kiállítási csoportja.

A növénytermesztési kiállításon az ország minden részéből nagy számban szerepeltek gazdaságok és uradalmak, amelyek izléses összeállításban mutatták be a növénytermesztés és növénynevelés terén elért eredményeket. Az éghajlati és talajviszonyoknak megfelelően Lengyelország fő terményei a rozs, a burgonya, a cukorrépa, a zab és az árpa, amelyek mellett a kiállításon a takarmánytermesztés különösen a heretelékkel volt képviselve. Általában a nemesített vetőmagoknak és a különféle műtrágyafajtáknak kiterjedt használatát lehetett megállapítani, aminek megfelelően különösen Nyugat-Lengyelország növénytermesztése magas fokon áll, amit a meglátogatott uradalmak termésállagai is igazolnak. A mezőgazdasági ipari kiállítás első helyet a cukorgyártás foglalta el, amely 80 cukorgyárral és egyre növekedő termelőterülettel Lengyelországnak igen fontos termelési ága. A múlt évben a 672.000 tonnás cukortermelésből 46% került kivitelre.

A mezőgazdasági gépkiallításban a szántógépek, traktorok és cséplőgépek mellett vető- és műtrágyaszóró gépek, valamint egyéb talajművelő eszközök kerültek nagy számban bemutatásra. Különösen néhány gépjárművontá magára a figyelmet, mint egy forgó fogas és néhány módosított műtrágyaszóró gép.

A kiállításnak egyik legérdekesebb része ez alkalommal is a tenyészállatkiállítás volt, amit nagyon értékesen egészített

A TRAKTORPIAC LEGUJABB KREÁCIÓJA, AMELYRE MINDEN GAZDA FIGYELMÉT FELHÍVJUK!

SKODA MEZŐGAZDASÁGI TRAKTOR

30 HP 4 hengeres lassu fordulatu motor, felülvézérelt szelepekkel.

Gazdaságos üzemanyagfogyasztás. Petróleumüzem. Nagy vonóerőteljesítmény. Nagy erőtartalék. Olcsó ár és kedvező fizetési feltételek.

Tel.: Aut. 208-14 Gyári lerakat: **Autó SKODA Részvénytársaság, Budapest, VI., Andrásy-ut 10.** Tel.: Aut. 208 14

OLCSÓ ALKATRÉSZPÓTLÁS!

A MAGYAR VISZONYOKNAK MINDENBEN MEGFELELŐ, KELLŐ ÁTGONDOLÁSSAL MEGKONSTRUÁLT TRAKTOR.

A SKODA név teljes garancia.

A sertésenyésztésről a kiállításon csak az állandóan kiállított igen jó minőségű, hosszú és hengeres testű német nemes sertéseket láthattuk.

A tenyésztéskiváltási bírálat munkáját hármás bizottságok végezték. A lovaknál a bírálat az általános benyomás, a kölem és mozgás mérlegelése és a származás tekintetbevétele alapján történt. Ezzel szemben igen bonyolult és nehézkes bírálati rendszert követnek a szarvasmarhákánál, ahol minden egyes állatot a kölem és a teljesítmény alapján is pontoznak és az összehozott pontszám alapján állapítják meg a sortrendet. Ugy a kölem, mint a teljesítmény bírálatánál 50 a maximális pontszám. A küllemi bírálatnál rendelkezésre álló pontszámot a bírálók maguk osztják el az egyes testrészek között. A teljesítmény pontozása a tejzsírhozam alapján történik. Így például a feketetarka lapálymarhánál 100 kg tejzsírhozam felett minden 5 kg tejzsírt, valamint 3-15% tejzsírartalom felett minden 0-05% tejzsírt egy ponttal jutalmaznak, míg 3-15% alatt minden hiányzó 0-05% tejzsírt két hibapontnak számít. Ezekül kivül az előhasi tehenek tejhozamához 30%, a második borjas tehenek tejhozamához pedig 15% elonyt számoltanak hozzá. Természetes, hogy ez a bírálati eljárás a bírálók munkáját nagyon megnehezíti és végeredményben a nyert eredmények sok esetben nem fedik a valódi értéket.

A mezőgazdasági kiállítást a tenyésztéskiváltás mellett még időnkint rendezett díjgratifikációk és díjlovaglások egészítették ki, amelyek a közönségre lit is nagyon jó vonzóerőnek bizonyultak.

Adatok Lengyelország állattenyésztéséről.

A mezőgazdaság fejlesztésénél a lengyel kormány különös gondot fordít a mezőgazdasági termelés alapjainak: az állattenyésztésnek a megerősítésére. Felismerve a szervezett társadalmi munka nagy jelentőségét, messzemenő erkölcsi és anyagi támogatásával lehetővé tette, hogy az állattenyésztés gazdasági specialitás tenyésztő és törzskönyvelő egyesületekbe lőmörülve, nagy lépésekkel vigyék előre az állattenyésztés fejlődését.

A lengyel állattenyésztés helyzetéről, szervezetéről és az elért eredményekről is értékes tájékoztatást nyújtottak egyrészt az állattenyésztés szolgálatában álló intézmények tanulságos kiállításai, másrészt a posnani tartomány legjobb állattenyésztési gazdaságaiban tett kirándulásaim. Az állattenyésztő szervezetek kiállításainak szemléltető grafikonjai és térképei a lengyel állattenyésztők céltudatos munkásságát igazolták, amelyeknek eredményeiről a meglátogatott tenyészetekben is meggyőződhettem.

Lengyelország 1927-ben 8.600.000 darabból álló szarvasmarhadállományának legnagyobb része a feketetarka lapályfajtához és az egyszínű vörös lengyel marha csoportjához tartozik. Ezek mellett viszonylag kis számban szerepelnek a Nyugat-Galiciában található szimmentáli marhák. A szarvasmarhatenyésztés és különösen a tejtermelés előmozdítása érdekében az egykor Németországhoz tartozó posnani tartományban már régebben megindult a tejelőkiváltás és a törzskönyvelésen nyugvó tenyésztői munka, amely ma már Lengyelország egész területére kiterjed és Varsó, Posnan és Lengyelország egész területére kiterjed és Varsó, Posnan és Lengyelország egész területére kiterjed.

A tenyésztői munka térhódítását igazolja, hogy 1927-ben már 40.761 darab feketetarka lapálymarha, 15.353 darab lengyel vörösmarha és 2872 darab szimmentáli tehen állott ellenőrzés alatt. Az ellenőrzött tehenek száma 1928-ban már megközelítette a 100 ezret. Az ellenőrzött tehenek évi átlagos tejhozama 1927/28-ban 2779 kg tej volt, 3-49% tejzsírartalommal. A tehenek ellenőrzését a mezőgazdasági kamarák, állattenyésztési felügyelők és tejgazdasági főellenőrök ellenőrzése mellett speciális képzett és ellenőrök végzik 2-3 hetes időszakokban. A varsói szövetség területén kéthetes ellenőrzés mellett a szarvasmarha-területen havonta végzik. A törzskönyvekbe a lapálymarhák 3600 kg tejhozammal és 3-15% tejzsírartalommal, a lengyel vörös marhák pedig 3000 kg tejhozammal és 3-75% tejzsírartalommal kerülhetnek be. A teljesítmény mellett a küllemre, különösen pedig a színre is nagy gondot fordítanak, így bizonyos teljesítmény mellett már keresztelésből származó állatok is bejuttathatók az I. osztályú törzskönyvbe, a telvérek mellé. Megemlítem, hogy az okszerű takarmányozás és a céltudatos tenyész kiválasztás biztosítása érdekében sok olyan tenyésztő is ellenőrzött tehenet, aki tenyésztéssel nem kíván a törzskönyvbe bejutni.

Amíg a posnani tejeit ellenőrző egyesületnél még üzemelés alatt áll a laktációs időszakok szolgálati alapul és valószínű, hogy ezt az eljárást a jövőben általánosítani fogják, mivel kapnak. Érdekes megjegyezni, hogy a viszonylag költséges ellenőrzési rendszer ellenére a tenyésztők teheneként csak 4 pengő ellenőrzési költséget fizetnek, ami csak a kormány és a mezőgazdasági kamarák áldozatkész és a költségeknek több, mint 50%-át kitevő támogatása mellett lehetséges. A tejeit ellenőrzése és a törzskönyvelés természetesen a posnani tartományban áll a legmagasabb fokozaton, ahol a tehenek pedig 30%-a áll ellenőrzés alatt. Az itt ellenőrzött 30.000 darab tehenéből csak 2000 darab van a kistestű tehenek tulajdonában, ami bizonyítja, hogy a népies tehenenyésztés a szervezett tenyésztői munkába való bevonása Lengyelországban meglehetősen nehézkes, hogy a legjobb tehenesztési átlagos termelés az 1928. évben 5919 kg volt 3-40% = 201-2 kg tejzsírral. A legjobbban tejeit kelet friz tehenek pedig 9848 kg tejet adott 3-48% = 335-9 kg tejzsírral.

A meglátogatott tenyészetek közül a *racoli* ménésbirtok, *Sondermann przyboronki*, valamint *Tomaszewski gaszajki*

holsteini kancái, valamint a *Sondermann-féle* nemes keletporosz ménes. A látott holsteini és hannoveri kancáknál a tömeges test, az erős csontozat és a tetszetős kölem érdemel elismerést. Ezekre a kancákra ujabban kísérletképpen Gidrán és arab méneket használnak. A Gidrán mének alkalmazásának tényleg van jogosultsága, mivel a ménes sárga hannoveri tekintetében is annyira közel állnak a Gidrán jelleghez, hogy Gidrán ménesből is nehéz lenne őket kiválogatni. A Gidrán mének részben Magyarországról, részben pedig az osztrák piberi ménesből származnak. Ezzel szemben helytelen és az utódok után ítélve eredménytelen kísérletezésnek látszik a teljesen eltérő környű arab ménekkel való keresztezés. A kancák takarmányozásánál feltűnő, hogy a leelőlt megelző hat héten zab helyett 3 kg korpát kapnak. A *Sondermann-féle* ménes három éves csikóit a katonaság 1200 pengős árban veszi át.

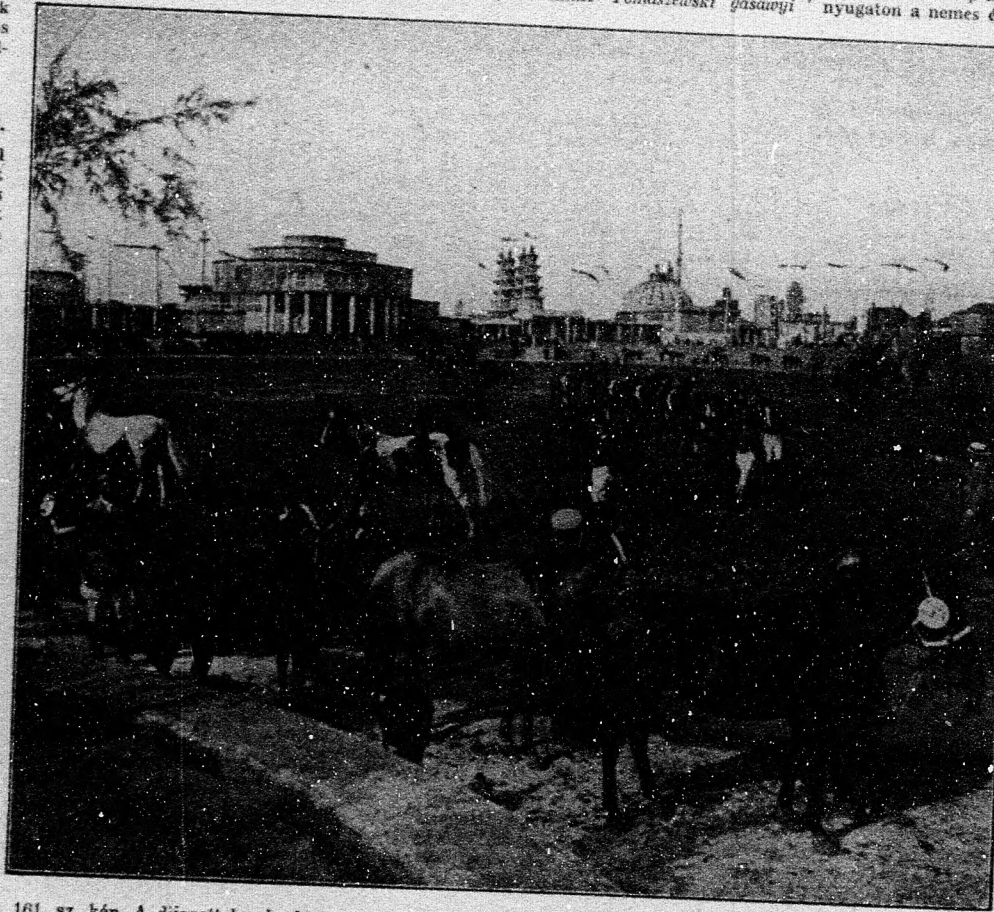
Az apró testű, széles patájú *huzul lovakból* az angol bányák részére 1928-ban 46.000 darabot exportáltak.

Lengyelország állattenyésztésében egyre fejlődő kivitelet folytán a *sertésenyésztés* igen fontos szerepet játszik. Az 1927. évi állatszámolás idején a sertésállomány 6.330.000 darab volt. Közép-Lengyelországban a nagy angol yorkshire, nyugaton a nemes és nemesített német sertés, keleten pedig

a lengyel sertésfajták vannak leginkább elterjedve. A lengyel sertésenyésztés nagyarányú fejlődését és előretérését az európai piacokon legjobban igazolja, hogy Lengyelország 1928-ban Londonba 50.950 métermázsba és Berlinbe 7847 métermázsba bacon-t, Prágába pedig 833.184 q és Bécsbe 890.780 q elősértést exportált.

Juhtenyésztés terén a merinó precocet, a francia irányú fésűgyapjas merinót és néhány posztógyapjas nyáját találhatunk a hazai fajták mellett. Közép-Lengyelországban igen elterjedtek a karakul juhok is. Az erősen megfoghatott juhállomány a gyapju és különösen a báránybőr szükségletnek csak egy kis részét tudja fedezni.

A szervezett tenyésztői munka támogatásán kívül a lengyel kormány még közvetlen anyagi eszközökkel, tarifális és egyéb kedvezményekkel is igyekszik az állattenyésztés fejlődését biztosítani és különösen minden áldozatra kész a kivétel előmozdítása érdekében. Az állattenyésztés minőség javítását igen érdemlegesen szolgálja az az állami támogatás, amely a népies tenyésztés apparátusának beszerzésénél 50 százalékos hozzájárulást biztosít. Ezzel az eszközzel a ló- és szarvasmarhatenyésztés mellett különösen a sertésenyésztés terén értek el nagy eredményeket.

161. sz. kép. A díjazott lovak elővezetése a posnani lengyel nemzeti kiállításon. Előtérben hannoveri kancák.

keletfriz tenyésztése érdemel említést, amelyek egyben a posnani tartomány vezető tenyésztői is. *Sondermann* tenyésztőből került ki Lengyelország mult évi rekordtehené. A tenyésztési évi átlagos tejhozama 5650 kg, a jelenleg legnagyobb egyedi napi tejhozam 43 kg. A tenyésztés törzskönyvű nagy anyagi áldozattal, 8000-10.000 pengős árban Németországból importálta, saját nevelésű növendék bikáit pedig 2500-3000 pengőért adja el. A borjúk 3 héti anyjuk alatt szoptanak, majd tejet isznak, amit fokozatosan lenmagból és rozslisztből készült levelessé egészítenek ki. *Tomaszewski* tenyésztésénél figyelmet érdemel, hogy az 50 darabból álló és 5250 kg-os évi tejhozammal rendelkező tehenészetet már 4 év óta igen jó eredménnyel a „*Delaval*”-féle svél fejőgépekkel fejtik. A szerzett tapasztalatok alapján nagy előnye a „*Delaval*” fejőgépeknek, hogy a tehenekre jó hatással van és csaknem teljesen tisztán nyert tej még a nyári melegben sem savanyodik meg. Ezzel szemben a tulajdonos számításai szerint a gépi fejés költségesebb a kézi fejtésnél, mivel a fejőgumik utánpótlásának költsége meghaladja az elért kézi erőkíméltakarítást.

A 1.27.000 darabból álló *lőállomány*nak fajtáinként való elosztására jellemző, hogy 1929-ben az állami fedezőkénél közel 1000 darab az angol tellér- és félvér fajtához, 240 darab az arab tellér- és félvér fajtához, 180 darab a hidegvérűekhez, 24 darab pedig a kistestű huzul fajtához tartozik.

Az angol félvér lovak nagyrészt keletporosz jellegűek, a csontosabbak pedig hannoveriek és holsteinek. Kirándulásaim során nagyon tetszetek a *racoli* ménes hannoveri és

mezőgazdasági politikája biztosít. A lengyel gazdák a termelés, az értékesítés és a hitelkérdés tekintetében is érdemleges segítségben részesülnek, mert már a közvéleményben is uralkodik az a tudat, hogy a nemzet boldogulását csak életerős mezőgazdaság biztosíthatja. Ez a nemzeti gondolat a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeltségeket is olyan közel hozta egymáshoz, hogy Posnanban egy közös szövetségbe tömörültek, amely itt egyik legtekintélyesebb társadalmi szervezet.

A magyar és lengyel mezőgazdasági kapcsolatnak jövőbeni kiépítése szempontjából Lengyelország lótenyésztése és juhtenyésztése érdemel figyelmet, amelyeknek fejlesztésénél a magyar tenyészállatok igen hasznos szolgálatot teljesíthetnének. A tenyészállatkiviteli lehetőség mellett Lengyelország nagyarányú sertészsír-, gyapju-, különösen pedig báránybőr bevitelle szintén módot nyújthatna a magyar mezőgazdaság bekapcsolódására, ami természetesen csak megfelelő minőségű és főleg versenyképes áru termelékkel volna lehetséges.

Lengyelországi tanulmányutam beszámolója kapcsán ezen a helyen is hálás köszönettel kell megemlékezni a lengyel kormány, továbbá a mezőgazda-

HART-PARR

a legerősebb traktor!

Kézelése a legegyszerűbb! — Élettartama a leghosszabb! — Üzeme a legolcsóbb!

Árajánlattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgál a vezetőképviselet!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80. szám

sági és ipari érdekeltségek, valamint a lengyel sajtószövetség messzemenő előzékeny vendégszeretetéről. Külön köszönet illeti meg a vendéglátó gazdaságokat, különösen *Chtapowski* földbirtokost, a posnami gazdasági egyesület érdemes elnökét, továbbá az előzékeny kalauzolásért és értékes utbaigazításokért *Rostafinski* dr. egyetemi tanárt, *F. Mayer* gazdasági egyesületi titkárát és mindazokat, akik szíves előzékenységgel biztosították, hogy Lengyelországban gazdag tapasztalatokat és kedves emlékeket szerezhessünk.

Batta Pál.

Felhívás előfizetőinkhez.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Felhívjuk **csakis** azokat a tisztelt előfizetőinket, **akiknek előfizetése e hó végével lejár**, hogy az előfizetési díjat a **lapunk 77. számához csatolt postautalványon** **mielőbb** beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadást ne álljon be. **Akik az előfizetési díjat október 10-ig nem küldik be**, azok részére a lap küldését **megszüntetjük**.

Az előfizetési díj megküldését **ugyanazon a címen** kérjük, mint **amely címen a lap jár**.

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félre	18 "
negyedévre	10 "

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre	20 pengő
félre	11 "
negyedévre	6 "

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Az OMGE válságstatisztikai adatgyűjtése.

Lapunk mai számának mellékletében folytatólag közöljük az OMGE tavalyi válságstatisztikai adatgyűjtése feldolgozott adatainak eredményeit. Olvasóink szíves figyelmét újból felhívjuk a sorozatosan közzéteendő mellékletek megőrzésére. Az adatgyűjtés közlését lapunk folyó évi augusztus 26-i számában kezdtük meg, amelyben bevezetés címen a válságstatisztikai adatgyűjtés előzményeit ismertettük. A részletes eredmények során azután közöltük az I. számú táblázatot, amely a megvizsgált gazdaságok általános helyi viszonyairól nyújtott tájékoztatást. Ezután a II. számú táblázat került közlésre, amely a megvizsgált gazdaságok főbb terményeinek I. kat. holdra vonatkoztatott átlagterméseit ismertette, a III. számú táblázat a megvizsgált gazdaságok egész kiterjedését és művelési ágak szerinti megoszlását tüntette fel. A IV. számú táblázat „A szántóföld kihasználása” cím alatt azt tüntette fel, hogy a megvizsgált gazdaságok az 1926/27. gazdasági évben a művelési növények melyik csoportját és milyen arányban termelték. Az V. számú táblázat az állatállomány nagyságáról, megoszlásáról és trágyatermeléséről nyújtott képet. Mai számunkban a VI. számú táblázat kerül közlésre. Ez a táblázat a megvizsgált gazdaságok kézi-munka és kezelési költségeit mutatja ki a munkabérek különböző nemei szerint, számításba véve a készpénz, valamint a természetbeni béreket is. Felhívni végtül a természetbeni béreknél az összes kiadásokhoz való viszonyát. Ebből látható, hogy mennyivel több volna a gazdaságok kész kiadása, ha a naturálbéreket is pénzben kellene fizetni.

A legközelebbi közlemény a VII. számú táblázat lesz, amely a „Tőkék aránya” cím alatt a mezőgazdasági üzemekbe fektetett tőkék nagyságát I. kat. holdra és egymás közötti arányát százalékos viszonyok között kifejezve fogja feltüntetni.

A tőkeviszonyok minél behatóbb megvilágítása céljából a földiek értékét a forgalmi és a kataszteri hozadék érték szerint is közöljük, ugyancsak az egyes tőkecsoportok arányát is mindkét főértéknek megfelelően tüntetjük fel.

Eljegyzés. *Csikvádi* Ernő m. kir. gazdasági főtanácsos és neje, *Mihálikovics* Ilona *Edit* leányát eljegyezte *Horváth* László, *Horváth* özv. *Horváth* Antalné, *Möller* Herminia fia.

Ertekezlet a földművelésügyi minisztériumban a mezőgazdasági termelés és értékesítés előmozdítása tárgyában. A mezőgazdasági termények értékesítési nehézsége, ami többek között a gabonafélék rendkívül alacsony árában is kifejezésre jutott, a gazdasági érdekképviseletek arra ösztönözte, hogy az érdekeltek bevonásával keressék a válságos helyzet orvosolásának módjait. A földművelésügyi kormány a maga részéről is szükségesnek tartotta, hogy egyrészt tájékozódjon a kérdéstről, másrészt a rendelkezésre álló eszközök segítségével a gazdaságszolgálat érdekében a válságos helyzetet orvosolják. Ennek érdekében már több kezdeményező lépést tett és akcióit is indította meg, az egységes irányítás és egyöntetű megoldás érdekében azonban kívánatosnak látszott a mezőgazdasági érdekeltségek meghallgatása, illetve tájékoztatása. E célból f. hó 3-án a földművelésügyi és közgazdasági miniszterek jelenlétében értekezlet volt, amelynek során a gazdaságszolgálat megjelent képviselői ismertették a kérdésben elfoglalt álláspontjukat és előadták javaslataikat. A jelenlévő miniszterek kijelentették, hogy az előadott javaslatokat a kormány tüzetes megfontolás tárgyává fogja tenni. Az értekezleten a földművelésügyi és közgazdasági miniszteren kívül résztvett *Hadik* János gróf, továbbá a pénzügyminisztérium képviselőiben *Szabó* Alajos államtitkár, a földművelésügyi minisztérium részéről *Prónay* György báró államtitkár, *Mayer* Károly államtitkár, *Barcza* Ernő h. államtitkár és *Holtzart* Ferenc miniszteri tanácsos, az érdekeltségek részéről *Somssich* László gróf, az OMGE elnöke, *Mutschbacher* Emil dr., az OMGE igazgatója, *Ehnen-Hedervary* Károly gróf a mezőgazdasági kamarák képviselőiben, továbbá *Kocs* Mihály, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója és *Marschall* Ferenc h. igazgató, *Schandl* Károly, az OKH vezérigazgatója, a Mezőgazdasági Terményforgalmi Iroda részéről *Staub* Elemér elnök és *Fodor* István igazgató és mások.

A **Vasmezei Gazdasági Egyesület** f. évi szeptember hó 27-én tartotta igazgatóválasztmányi gyűlését *Maróthy* László dr. elnöklété alatt, aki megnyitó beszédében részletesen foglalkozott a mezőgazdasági válsággal, annak előidéző okaisával és sajátállattal állapította meg, hogy na a termény- és állatértékesítés, az adózás, a hitelkérdés, vasuti tarifa és vámpolitikai terén azonnali hatállyal nem történnek a gazdaságkörülményre nézve kedvező kormányintézkedések, úgy az nem lesz képes az egyre súlyosodó válsággal megküzdeni. Részletesen beszámolt továbbá elnök az egyesület legutóbbi gyűlése óta történt fontosabb eseményekről és kegyeltes szavakkal búcsúztatta el *Holzheim* Kalmánt, az egyesület 29. éven át volt hű pénztárosát. Ezután letárgyalta az egyesület a zalavármegyei tarsegyesületnek a mezőgazdasági válság megoldása érdekében, továbbá a csanád-arad-tornálvármegyei tarsegyesületnek a fűveletlen lözdei határidőzárak megrendszabályozása érdekében a kormányhoz intézett felhívásait és mindkét javaslatot magáévá téve elhatározta, hogy azokat hasonló szellemű felhívással támogatja. Részletesen tárgyalta a választmány Vas vármegye alispánja által véleményadás céljából megküldött

állattenyésztési szabályrendeletet. megválasztotta a szombathelyi Áru-, Termény- és Értékcsoarnok tőzsdéi csarnokbizottságába az egyesület részéről kiküldött tíz tagot. Ezután *Masát* Ernő egyesületi igazgató ismertette az elnökség indítványát, hogy az egyesület az 1930. esztendőre gazdantartást adjon ki. A választmány az indítványt elfogadta.

A román kormány gabonavetőmag-, műtrágya- és gazdasági gépakciója. A román földművelésügyi minisztérium ez évben 500 millió leit irányzott elő kedvezményes áru gabonavetőmag-, műtrágya- és gazdasági gép beszerzési akcióra. A kedvezmény igénybevételére az Erdélyi Gazdasági Egyesület az alábbi tájékoztatást nyújtja. A kedvezményes áru vetőmagot, műtrágyát és gazdasági gépeket a vármegyei mezőgazdasági kamarák osztják ki. A kedvezmények nem minden vármegyében azonosak, helyesen teszik ezért a gazdák, ha ez ügyben az illetékes kamarához fordulnak. A vetőmagvak kiosztásánál nehézségek merültek fel, mert a kamarák bár 10%-kal magasabb áron veszik meg a jobb vetőmagvakat a gazdákól, az eladók csak készpénzért hajlandók azt kiszolgáltatni. A miniszter az e célra szükséges összeget pedig még nem utalta ki. Az igénylők csak egy év múlva akarják fizetni a vetőmagot. Ha a kiutalás rövidesen nem történik meg, az ősi kedvezményes vetőmagoktól megfennélik. A kedvezményes műtrágya akció sikeresebbnek ígérkezik, mert a kamara készpénzfizetés esetén a szuperfoszfát műtrágya árának 20%-át viseli, hitelbe való vásárlás esetén egy évi kamat fizetését vállalja. A mérszénitrogén műtrágyát pedig a kolozsvári kamara például csaknem 50% kedvezményen adja, amíg a készlet tart. A műtrágyapiacot kedvezőtlenül befolyásolta az akció, mert a rendszeres fogyasztók, ha nem kaptak kedvezményes áron, rendszeresen nem vettek a katasztrófális alacsony gabonárák miatt. Több helyen még lehet műtrágyára jelenkezni, így Kolozs megyében is. A kedvezményes áru gépek egy-egy kamarához már megérkeztek. A kedvezmények a következők: az árjegyzéki áraknál 25%-kal olcsóbban kaphatók a gépek és három éves részletre felosztható a fizetés. Kaphatók rosták, traktorok, ékek stb. Minden gazdasági és szövetkezeti vezető helyesen teszi, ha érdeklődik az illetékes vármegyei kamaránál aziránt, hogy a vetőmagvak, műtrágyák és gépek elosztása milyen módon történik.

Határszéli ingatlanok kisédelmes telekkönyvelése. A „Köztelek” legutóbbi száma a földbirtok szabad forgalmát korlátozó hosszadalmas eljárások egyikét ismertette. Sajnos, szüntalan a sora az ilyen eseteknek. Alábbiakban az *Új Somogy* című napilap híradása nyomán ismét egy súlyosan sérelmes ügyet ismertetünk, mint a túltengő bürokratizmus fájának díszes gyümölcsét. Ezzel elvezet a határközvetítések során a Dráva mentén nagyobb sáv jutott vissza hazánkhoz, amely korábban az szótta szerb uralom alá jutott Góls, Zsdála, Gotála és Drnje községekhez tartozott és amely mintegy 1000 kisebb birtokok kezében van. Nemzetközi megállapodás értelmében az ingatlanokra vonatkozó telekkönyveket és telekkönyvi iratokat a magyar és a jugoszláv állam már több mint két éve kicserélték, az ingatlanok telekkönyvi rendezése mégsem történt meg a mai napig. Ezért még most sem tudni, hogy mely ingatlanok melyik megmaradt határszéli községhez, Berzencéhez, Gyékényeshez vagy Zakányhoz tartoznak-e és hogy a tulajdonosok melyik községhez tartoznak adót fizetni. Az ingatlanok tulajdonosi egyáltalában nem nyerhetnek betekintést a jugoszláv által átadott telekkönyvekbe és nem tudják birtokukat sem eladni, sem átírni, megterhelni, vagy éppen tehermentesíteni. Erődes megjegyezni, hogy az S. H. S. hatóságok az átadott telekkönyvökönveke javukra bekebeleztek az adóhátralékokat. E jelzőleges terhek kétségtelenül újabb bonyodalmat fognak előidézni, mert nyilvánvaló, hogy e területek után a

CHLORAMIN-HOMOK (Streuchloramin) HEYDEN NYERS-CHLORAMIN (Rohchloramin)
száraz felszórásra
a legkitűnőbb fertőtlenítő szerek mezőgazdasági célokra.
Kezelésük egyszerű, megbízhatóak, olcsók, nem mérgező hatásúak. ~ TEJÜZEMEK, ISTÁLLÓK, BAROMFI-UDVÁROK ÉS BAROMFIOLAK GYÓRS, BIZTOS, OLCSÓ FERTŐTLENÍTÉSE. ~ Beszerelhetők: 8257
SZÉKELY ANDRÁS és TÁRSAI-nál, Budapest, V., Nádor-utca 32. sz.
Telefon: Automata 258-68
Sürgőnycim: Szat Budapest

Uj típusu Fordson traktorok
budapesti raktárunkról már szállíthatók
AJÁNLATTAL SZOLGÁL A LEGREGÉBBE AUTORIZÁLT KÉPVISELET:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 12.
Fők: Székesfehérvár Magyar Király Szálló épület
Kérje 4. számú prospektusunkat!

választotta a
sarcok tözsdel
éről kiküldött
leti igazgató
az egyesület
ki. A választ-

jugoszláv államot semmiféle közszolgáltatás nem
illetheti. E követelések törlése azonban szintén csak
a telexkönyvi rendezés után várható. Fenti esetben
a késedelem hatásköri összeütközés következménye.
Ugyanis a telexkönyvi hatóság ismételtén árt már
a közigazgatási hatósághoz, hogy közölje vele mely
ingatlanok mely községhez tartoznak közigazgatási-
lag. A közigazgatási hatóság válaszában a telex-
könyvi hatóságtól kérte a kérdés tisztázását úgy,
hogy végül is utóbbi megnyva a luza-vonát, az
igazságügyminiszterhez írt fel, intézkedését kérve.
Mindezt ideig azonban a földbirtokosok legnagyobb
kárára nem történt döntés az ügyben, jóllehet a
dolog rendezése egész egyszerű lenne. A közigaz-
gatási és a telexkönyvi hatóságnak vegyes bizott-
ságot kell alakítani, amely helyszínelési eljárással
megállapítja az új községhatárokat és ennek meg-
felelően telexkönyvileg azután az egyes ingatlanokat.
Az egész munka mindössze kevés időt, csekély költsé-
ségei és ezenfelül kis jóindulatot igényel.

Allatdíjazás Nicken. A Vas megyei Gazdasági
Egyesület a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség-
gel karöltve és a földművelésügyi miniszter támogatá-
sával szépen sikerült tehén- és üsződíjazást rendezett
Nicken, a környék szarvasmarhatenyésztői részére
I. évi szeptember hó 22-én. A díjazásra 56 darab
tehenet és 49 darab üszőt hajtottak fel. A felhajtott
állomány a tavalyi anyaghoz képest határozott javulá-
st mutat, bár még mindig van kifogásolni való.
A díjazás megkezdése előtt **Maróthy László** dr. egye-
sületi elnök tartott megnyitó beszédet, azután **Masák**
Ernő egyesületi igazgató a szarvasmarhatenyésztés
köréből, **Horvát István** egyesületi titkár pedig a
nyvényszerű köréből tartott szakelőadást a nagy-
számban egybegyűlt gazdáknak. Majd ifj. **Maróthy**
László dr., a kerület országgyűlési képviselője szót
a gazdák közönségéhez. A bírálóbizottságok **Maróthy**
László dr. és szentmártoni **Radó Lajos** elnökökkel
megegyeztek a bírálatot, amely szerint teheneknél
I. díjat nyert **Hantó Antal** niki kisgazda 4 éves
tehenével, az üszőknél pedig **Turján Sándor**, Répcelak
üzőjével. Ezenkívül még kiadtak a teheneknél
II. díjat, az üszőknél pedig 16 díjat, amelyeket a
földművelésügyi miniszter, **Schiller Béla** földbirtokos,
a Kúria mezőgazdasági géppár Moson, Sauerer
és Fiai Répcelak, Nick, Osang, Répcelak községek
és a Vas megyei Gazdasági Egyesület adományozták.
Díjazás után **Schiller Béla** niki földbirtokos látta
vendégül a megjelent gazdákat, amely alkalommal
Maróthy László dr. egyesületi elnök üdvözlőbe a
házigazdát és a díjnyertes gazdákat, akik nagy lelke-
sedéssel köszönték meg a szépen sikerült díjazás
rendezését.

Gazdasági kiállítás Árpádközpont. A Kiskun-
dorozsma-Göbölgyarasi Ker-szény Kisgazdakör szeptem-
ber 29-én, vasárnap Árpádközpont díjazással
egybekötött mezőgazdasági kiállítást rendezett, ame-
lyen a járás képviselőiben **Dósa István** dr. főszolgá-
bíró, a vármegyei gazdasági felügyelőség részéről
Schmidt Elek dr. gazdasági s-felügyelő, a Duná-
Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara részéről **Kemény**
Szilárd főtitkár jelent meg, ezen kívül a község
gazdái és nagyszámban érdeklődő. A rendezőbizottság
előn **Bohn Mihály** okleveles gazdával, agilis munkát
végzett. A kiállításon tenyésztések, baromfiak, gaz-
dasági termékek és házi ipari cikkek kerültek be-
mutatásra, amelyek jelesebbjei a „Falu” szövetség,
a Duná-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, Dorozsma
község, továbbá **Wolf Miksa** és **Bohn Mihály** föld-
birtokosok díszokleveleivel, illetve tiszteletdíjaival
tüntették ki. Általános tevényt arattak **Wolf Miksa**
yorkshire sertései, a **kalocsai érsékség uradalom**
baromfi, **Bohn Mihály** gyümölcsei és borai, továbbá
Sztrika Kalmán eszperes pléános, **Ürög Ilés**, **Ürög**
Vince és **Ürög András** szegedi gazdák állatai, vala-
mint az állami gazdasági népiskola tejtermékei. Döl-
ben bankett volt, amelyen **Dósa István** főszolgabíró
lelkes beszédében üdvözlötte a rendezőbizottságot és a
kiállításon résztvevő gazdákat.

Megkezdődött a cukorrépa átadása Erdélyben. A késői
tavaszodas és kedvezőtlen őszi időjárás miatt az idén a
szokottnál később, szeptember végén kezdődött meg Erdély-
ben a répekiszedés. A terméskültségek igen jók voltak, azon-
ban a cereospora betegség a répa lombzatát igen nagy
területen tönkretette és így a terméseredmények rom-
lottak. Az idén az aradi cukorgyár szünetelt, a marosvásár-
helyi és botfalusi gyárak zavartalanul folytatták üzemüket.
Az E. G. E. cukorrépa-termelő szakosztálya a működésben
lévő 38 átverő állomásra még anguszus hó folyamán ki-
jelölte az ellenőroket.

Helyreigazítás. A „Köztelek” folyó évi szeptember hó 29-i
számában a Szerkesztői üzenetek között az L. L. jelzésű
szerkesztői üzenetbe hiba csúszott be. A „q” jelzés helyett
mindenhol helyesen ürméter értendő.

Behoz, terhes a megelhetes, sok gondja van mindenkinek,
különösen a gazdaságosság igyekszik most készpénzhez
jutni. A m. kir. osztálysorsjáték sok gazdának hozott már
örömet, mert kis pénzzel nagy összeget nyertek. Most ismét
itt az alkalom, október 28-án kezdődik az új sorsjáték, ajá-
nos nem előbb biztosítani magának egy sorsjegyet a köz-
ismert **Dolej László** bankházában, Budapest, Erzsébeti-kört 34.
Legelőszerebb a mai lapunkhoz csatolt kartonmelléklet „Ren-
delő lap”-ját levágni és kitölteni még ma elküldeni. A sors-
jegyet járó összeg a sorsjegy vétele után, húsz órával
előtt.

Csővestengeri elhelyezésére görő bérbe kerestetik.
Ajánlatot kér: **Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi**
Iroda, Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám. Telefon:
Lipót 968-24.

Sikerrel megvédik a légzőszervük veszélyes és költemetlen
megbetegedései ellen a jóízű Panflavin-pasztillák.

A m. kir. osztálysorsjátékot a pénzügyminiszter megbíza-
sából a Pénzügyi Központ rendezi és bonyolítja le. Októ-
ber 28-án kezdődik az új osztálysorsjáték. A sorsjegyek
mennyisége 84,000, a nyereményeké 42,000, tehát minden
második sorsjegy nyert! A nyeremények összege közel
8 millió pengő. Sorsjegyek hivatalos ára: egész 24, fél 12,
negyed 6, nyolcad 3 pengő az összes budapesti és vidéki
főárusítóknál. Jutalom 300,000, főnyeremény 200,000 pengő,
ugyhogy a legnagyobb nyeremény 500,000 pengő készpénz.
Kisorsolás alá kerülnek továbbá 100,000, 50,000, 40,000
pengő stb. nyeremények.

Kertész, virágágyai, melegházi,
gazdasági épületre üvegablakok
ifj. **Weiss Gyula** táblaüvegnagy-
kereskedőnél, Budapest, V. kerü-
let, Vadász-utca 29. szám.

Ha proteindus abrakakarmány- és
mindenféle olajpogácsa-, valamint
száritott répaszelet- és melasse-szük-
séglétét ny azonnali, mint egész évi
szállításra, a beltartalom forduljon
Zwebner Jacques céghez, Budapest,
V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata
140-72

NYILTTER.
(E reválban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)
Pálányt, egeret, „RATINOL”
mezel egeret csak „RATINOL”
szábbogarat, egeret „RATINOL”
ru-sait, hankyat „RUSSIN”
Itt gyökereket más állatra, emberre veszély-
telen! Naptól egeret szállítja: H. A. F. S. O. L.
LABORATÓRIUM, Budapest, VII. kerület,
Mártyai-utca 33. 6420

Tablaüveg BIEBER KÁROLY
táblaüveg-
nagykereskedés
Budapest, VIII.,
Tavaszmező-utca 13. sz.
Telefon: Jászai 325-04

KEMNA J.
VEZÉRKÉPVISELETK:
GRESKOVICH és SCHACKE
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 51.
TELEFON: AUTOMATA 281-21
Budapesti raktárról kapható!
Szavatoltan
eredeti német **KEMNA GÖZEKEALKATRÉSZEK**
Cíkjait szab. üzembiztos és tartós
GÖZEKEKÖTELEK
Szerelő
MINDENFAJTA KAZÁNUNKÁHOZ
és bármilyen gyártmányu
GÖZEKEMOZONYHENGGER FURÁSÁHOZ
a helyszínen speciális hengerfurógéppel, jutányos árban.
Minden kívánt szakmabeli felvilágosítással
postafordultával díjtalanul szolgálunk.

Szerszám Szerszámgép
Borsajtó Szőlőszűz
Répavágó Szecskevágó
Morzsoló Daráló
Körfűrész Műszaki áru
„GLOBUS”
fűrészek, szerelvények és vaskereskedelmi vállalat
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 12. SZ.
TELEFON: Lipót 921-05

Belvárosi négyszobás luxusberendezésű, köz-
ponti fűtéses, telefonos lakás egészben
vagy részben hosszabb időre bérbeadó.
Ajánlatok „Ritka alkalom” jellegre Tenzer hirdetőjébe,
Budapest, IV., Szervita-tér 8. 6475

Meinl
bitinó cikkeit
Postán
szállítjuk
Mindenhol

Budapest 72. postafiók 46
Szőlőmust besűrítését
jutányos feltételek mellett olvállalja az **OCEAN**
Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Rt.,
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 3. 6387

Mindent szór és
nem eszi a rozsdá,
Egy vödör víz:
és máris tiszta!

Ez egyedül a
„COLUMBUS”
műtrágyaszóróról
mondható, melynek még számos más előnye
is van, amit akár száz elsőrangú
referenciával bizonyíthatunk.
Kérjen prospektust és árajánlatot
még ma
a magyarországi vezérképviselettől:
BRAUN és ÜRMÉNYI
cégtől, Budapest, V., Báthory-u. 7.

Lenszalmát
(Kicsépelet) veszt nagyobb tételben **Kal vár Jenő**,
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 9. Telefon: 9-2-71 6465

Tiszántúli középbirtok
felszereléssel vagy anélkül eladó. Értesítéseket a
kiadóba „Kedvező” felirattal 3192* jelzéssel kérek

Cirokszakálltermelőknek
kedvező feltételek mellett folyósítunk
előleget későbbi ármegállapítás mellett
Nagyobb termelőknek felvilágosítást nyújt:
„FUTURA”
A Magyar Szövetkezeti Központok Áru-
forgalmi Részvénytársasága
Budapest, IV., Bécsi-utca 22. sz.
és megbízottunk: Diener Pál, Magyarbányhegyesen
(Telefon: 22)
Kiszádatermelők forduljanak alanti szövetke-
zeti bizományosainkhoz:
Magyarbányhegyes: Magyarbányhegyesi Hitelszövetkezet,
Kevermes: Kevermesi Hitelszövetkezet,
Medgyesgyháza: Medgyesgyházi Hitelszövetkezet,
Dombiratos: Dombiratosi Hitelszövetkezet,
Csanádapáca: Csanádapácai Községi Hitelszövetkezet,
Kunágota: Kunágota Községi Hitelszövetkezet,
Mezőkovácsháza: Mezőkovácsházi Hitelszövetkezet,
Nagybányhegyes: Nagybányhegyesi Hitelszövetkezet,
Makó: Csanád-Arad-Torontál vármegyei gazdasági
egyesületek,
Makó: Makói Gazdasági Hitelszövetkezet. 6453

Lópokrócsok

Gazdasági MONTÁN	2 kg. db.	P 11-50
MONTÁN	2 1/2 kg. db.	P 14-60
Prima MONTÁN	3 1/4 kg. db.	P 15-70
Extra nehéz MONTÁN	3 3/4 kg. db.	P 16-90

INGYEN CSOMAGOLÁS FORGALMIADÓMENTES
Postán utánvétellel szállítva 0200

HAMVAS ERVIN BUDAPEST
V., Csáky-u. 34.
Telefon: Lipót 953-68

Heraklit

olcsó, könnyű, melegtartó

építőlemez

minden belterjes gazdaság Heraklitból épít
**baromfiólat, istállót,
magtárt, lakóházat**

VEZÉRKÉPVISELŐ:
POLLÁK JENŐ építőanyag gyári eladási irodája, BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-UTCA 5.

2000 kat. hold körüli kitűnő karban levő
haszonbérlet
Dunántul déli részén kiadó

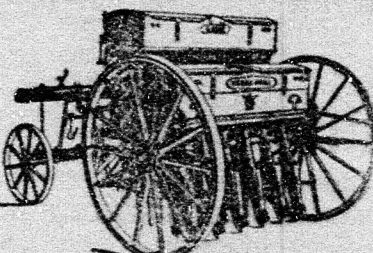
Ajánlatokat a kiadóhivatalba „6461” számra kérünk

KOSSUTH-PENZIÓ

Budapest legújabb és legelőkelőbb penziója
MEGNYILT
V., KOSSUTH LAJOS-TÉR 10. SZ.
(Nádor-utca sarok) ~ Telefon: 976-34 és 996-96

A legjobban bevált **ARZOPÁC** porcsávázó
olcsón és kedvező fizetési feltételekkel kapható:
ZWEBNER JACQUES cégnél, Budapest, V., Nádor-utca 28.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
Ujdonság:
„GLOBUS”
szabadalmazott műtrágyázó egyesítve meritőkanalas
AGRARDRILL vetőgéppel.

Részletes ajánlattal készséggel szolgál!
Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körút 12. szám.
Távírási cím: AGRBUS
Telefon: Aut. 283-49

VETŐMAGNEMESITŐ ÉS ÉRTÉKESITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., gróf Tisza István-utca 2., félemelet
Telefon: Aut. 822-36 Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR Távíratcím: Nemesmag

Eredeti nemesített Székács-féle fagyálló őszi árpa,
„ „ Székács-féle buza,
„ „ Fleischmann-féle sziki buza- és
„ „ Fleischmann-féle rozs-
vetőmagokra előjegyzéseket elfogadunk.

A szállításokat az előjegyzések sorrendjében eszközöljük.
Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küldjük!

Az eredeti Kalmár-rosta

a legjobb, tartóssága és utolérhetetlen tisztítása Európaszerte el van ismerve.
Fajsúly szerint osztályoz, a többtermeléshez szükséges legalkalmasabb vetőmagot választja ki.
Szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni!

Legelőkelőbb árajánlattal szolgál!

KALMÁR ZS. és TÁRSA terménnytisztító-gépgyár, HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
INTERURBAN TELEFON: 69

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST

Gyártelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22
Városi lerakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43

SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK

TAKARMANYKAMRA, KASTÉLYVILAGÍTÁS, ONTOZBERENDEZÉS STB. HAJTÁSÁRA

SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK

Az ipar és háztartás részére nélkülözhetetlen:
A gyümölcsök és főzelékek konzerválásának kézikönyve
 Írta: Dr. Hóricz-Tóth Jenő Ára 10 pengő
 "Páris" R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Család-ut. 26. sz.

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac áralakulása.

A buzaexport ügye ezen a héten sem javult, sőt a külföldi nagy terménytőzsdék kedvetlen irányzatának hatása alatt bár csak némi árviszacsésés következett be (Chicago szeptember 26-án 137¹/₄, október 3-án 133 centtel jegyzett), az importországok vételkévé is mérséklődött.

A magyar buza sorsát érintően az egyes külföldi államok relációjában a helyzet most a következő: Ausztria még mindig csak minőségileg elsőrangú, különleges, de csak kisebb buzatételek iránt érdeklődik Hegyeshalomtól az üzlet igen mérsékelt keretek között mozog és e héten Győr és Szombathely vidékéről Graz felé gravitáló buzatételek káltak el. Az októberi határidőzlet lebonyolításával kapcsolatos buzaátvételeket csak a Getreide A. G. budapesti megbízottja, ugyancsak osztrák számlára, vezeti. Tekintettel arra, hogy az októberi határidőzlet nagy angazsmánjainak legjelentékenyebb részét „antótt” márciusra, a felmondás, illetve az áruadás mérsékelt mennyiségekben folyik.

A csehszlovákiai buzaexport sem tud megélni, egyrészt az általános nagy értékesítési válság következtében, másrészt pedig, mert lehetőség szerint a belföldi gabona fogyasztását előtérbe helyezik. Egyes nagyobb cseh és morva malmok ezen a héten mégis vásároltak magyar búzát, amelyek Hegyeshalom és Orszávaron át 125-127 cK egységár mellett exportáltak.

Olaszország részéről tiszavidéki buza iránt mutatkozott már a héten némi érdeklődés, sőt kísérletképpen milánói, veronai, udinei malmok egyes kocsiromány piros búzát le is kötöttek 95-96 líras egységárban. Ezek az üzletek azonban csak igen elenyésző és a múlt évek itáliai gabonaexportjával szemben egészen jelentéktelenek.

A törökországi buzaexport szeptember végével egy időre befejezést nyert. Az elmúlt hónapban ugyanis a törökök részéről azért nyilvánult meg élénkebb érdeklődés a magyar buza iránt, mint a török beviteli vám emelésének kérdése aktualissá vált az ottani mezőgazdaság érdekében. Közben a vám-emelést elajátották, azonban az eddigi vásárlások legalsó 1-2 hónapi importszükségletet fedeznek.

Görögországban még meglehetősen nagy a kenyérmagászat és a véték-dv ennek következtében igen mérsékelt. Ettől eltekintve azonban, a jugoszláv buza erős konkurrensa a magyarak, amennyiben tonnáknint 8-9 sh-gel olcsóbb a piacon.

Nyugat felé is rendkívül sajátos alakul most a buzaexportüzlet. Antwerpen és Rotterdam felé 195-196 sh-gel az elmúlt hetekben nagyobb tételekben adtak el magyar búzát, most azonban e költségek egy részét, amelyek bizonyos részben spekulációs vásárlások voltak, közel 10 shillinggel alacsonyabb, vagyis 186-187 shillinges egységár alapon visszakináltak. Részben délamerikai és ó-buzából ugyanis nyomasztóan nagy a kínálat ott és ennek következténye a magyar buza áranak visszaesése. A délamerikai buza hivatalos jegyzés alapján Rotterdamban, valamint Antwerpenben lényegesen magasabb, mint amennyire magyar buza kapható, azonban az üzletkötések jelentékeny részét a „másodkéz” ajánlatai alapján kötik, amely mindig jóval a hivatalos árak alatt kínálja áruját a piacon.

A belföldi buzaüzlet annak ellenére, hogy a budapesti nagymalmok érlelési üzeme még hosszú időre biztosítva van a liszteladások révén, nem volt élénk. Október havának első felére ugyanis a malmok még a múlt hó folyamán nagyobb mennyiségű búzát vásároltak és így prompt szállításra csak a nekik különlegesen kedvező tételeket vásárolták meg. Végeredményben a múlt heti árakkal szemben ezen a héten a buza 10-20 fillérrel olcsóbbodott.

A gabonaneműek e heti és ugyanez időszaki tavalyi átlagárainak összehasonlítása a következő:

A gabonaneműek megnevezése	Átlagár P a posti paritásában	
	1929	1928
	október első hetében	
Tiszai buza 80 kg-os	22.90	26.90
Dunántúli buza	21.45	26.75
Rozs	15.90	24.70
Árpa I.	16.10	26.85
Árpa II.	15.50	26.65
Sórárpa	21.00	29.00
Tengeri	18.90	31.25
Zab I.	15.25	26.35
Zab II.	13.50	25.85
Köles	11.50	28.75
Repce	51.50	45.75
Határidőzlet:		
Buza 78 kg-os X.	21.20	26.06
" III.	23.05	28.80
" V.	24.40	29.50
Rozs X.	15.70	25.46
" III.	18.15	27.65
" V.	18.75	28.00
Tengeri V.	17.35	29.00

A rozsiacian csak Ausztria felé volt ezen a héten üzlet és az árak némi emelkedése következtében az antwerpeni export — miután ott vizsát az árak estek — lehetetlenül vált. A belföldi rozsiacian még mindig egészen jelentéktelen.

Az árpaüzlet már majdnem teljesen lebonyolódott, irányzata ennek megfelelően lanyhuló. Takarmányminőségek ára 50 pengővel esett vagononként, sórárpaiban a kínálat igen mérsékelt volt, áresés ezért nem következett be.

Tengerinél az ó-áru üzlet nélkül lanyhuló, ezzel szemben az új tengeri igen szilárd. Máris meglehetősen jelentékeny mennyiséget adtak el Szob felé december—januári szállításra 96-97 cK-val, jölelehet néhány nappal előzőt még 92 cK-val volt áru. Hasonlóképpen a záhonyi rozsiüzlet is fölénykült és így 90-91 cK-val jöttek létre üzletkötések. Száritott magyar tengeri iránt azonban nemcsak Csehszlovákia, hanem Olaszország részéről is élénk érdeklődés mutatkozik és október—novemberi szállításra 86 lírával Postumia paritásában több nagyobb tétel kelt el. Vásároltak az olaszok továbbá száraz tengerit december—januári szállításra 57-58 lírával is, ugyancsak ab Postumia. A csüvestengeri üzlet szintén szilárd és egyes átomásokon 9- pengő fölött is vásárolják a szép árut.

A zabpiac továbbra is elhanyagolt. Prima árut alig keresnek és a szokvány minőségű zab a tartott irányzat következtében csak néhány fillérrel javult. A jelentős zabszükséglet fedezését a nagy cégek még mindig nem kezdték meg.

Állatvásári szemle.

Az előző heti kisebb felhajtások és ennek megfelelően élénk üzletmenet mellett lezajlott budapesti vágómarhavásárral szemben a múlt héten a felhajtások nagymértékű megnövekedése miatt mindkét vásárt lanya üzletmenet jellemezte. A hétfői vásárra felhajtott 511 drb marhaból 140 drb maradt eladatlán, míg a többi az előző hét áraihoz viszonyítva 4-8 fillérrel olcsóbban talált vevőre. A kedvezőtlen értékesítés a csütörtöki vásár felhajtására nem gyakorolt semmi hatást és ezen is 891 drb-ot kínáltak eladásra. A nagy kínálat mellett az árak tovább csökkentek 4-6 fillérrel. A bécsi vásáron majdnem az összes államok növelték kínálatukat, ami a felhajtás nagyarányú megnövekedését eredményezte. Különösen a román felhajtás növekedett nagy mértékben, de még így is alatta maradt a már csak kisebb mértékben emelkedett magyar kínálatnak és jóval kisebb volt az előző havi román felhajtásoknál. A 2781 darabos felhajtás mellett csak a legprimább minőségek és a bikák ára maradt változatlan, míg a többi 5-10 garasal olcsóbbodott. A prágai vásáron a felhajtás csökkenése mellett a magyar kínálat is kisebb volt, mint az előző héten, de a többi államok is, ha nem is ilyen mértékben, csökkentették kínálatukat. A prima marha ára, amely a múlt héten 50 fillérrel olcsóbbodott, most valamit javult. A bikák és növendékmarmhák ára 25 fillérrel drágult.

A sertésvásárokon az előző héti kedvezőbb üzletmenet az elmúlt héten tovább folytatódott, ami különösen a prima fiatal nehéz sertés árára volt hatással. A jobb üzletmenet további fejlődését még a hétfői 4500 darabos felhajtás sem akadályozta meg. Az aránylag nagy kínálatból csak 776 darab maradt eladatlán, míg a prima minőségű áru 4 fillérrel emelkedett. A jobb értékesítés mellett a szerdai vásáron kivételesen 156 fillért is adtak a fiatal nehéz zsirsertésekért, ez a kivételes ár azonban annak tulajdonítható, hogy néhány vidéki kereskedő a piacon lévő kevés prima áruért nagyobb árat fizetett. A csütörtöki vásáron ilyen árak már nem fordultak elő, de a prima áru jól tartotta a 150 filléres árat. A vásár jobb üzletmenetére jellemző, hogy a felhajtott 3400 darab sertésből mindössze 90 darab maradt eladatlán. A bécsi vásáron a magyar kínálat emelkedése tovább folytatódott. Már az előző héten a magyarországi kínálat olyan mennyiségre emelkedett, hogy további emelkedésre nem igen lehetett számítani. Ezért meglepő a magyarországi kínálatnak közel 5000 darabra való emelkedése.

Lengyelország kivételével a többi államok kínálata is növekedett, amely szintén hozzájárult az árak 10-20 garasos csökkenéséhez. A prima zsirsertés ára az élénk kereslet mellett is 2 schilling alá került. A prágai vásáron is tovább növekedett a magyar kínálat, amely 1949 darabra emelkedett. Zsirsertésben itt majdnem az egész kínálat magyarországi áru volt, ezenkívül 177 darab jugoszláv és 37 darab belföldi sertés. A nagy felhajtás 75 cseh filléres árcsökkenést eredményezett, amivel a prima áru ára 10.50 cK-ig csökkent. A külföldi árak ilyen nagymértű visszaesése a budapesti piac árait is veszélyezteti, mert az aránylag jobb árak könnyen tulkinálatot idézhetnek elő. Sovány sertések iránt az érdeklődés tovább is kiesiny.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1929 október 3. Árak budapesti paritásában 100 kg-kint. Készárúüzlet: Buza, 77 kg-os, tiszavidéki 21.95-22.20, felsőtiszavidéki 21.30-21.55, fejezmegyei 21.10-21.35, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 21.10-21.35, 80 kg-os tiszavidéki 22.55-22.80, felsőtiszavidéki 21.70-21.85, fejezmegyei 21.60-21.75, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 21.60-21.75, rozs, pestvidéki és más származású 15.90-16.05, takarmányárpa, l. r. 15.75-18.50, takarmányárpa, középminőségű 13.50-13.75, sórárpa, felsőmagyarországi 20.00-21.00, sórárpa, egyéb 17.50-19.00, zab, l. r. 15.00-15.50, zab, középminőségű 13.50-13.75, tengeri egyéb átomásokról 18.50-19.00, köles 11.00-12.00, káposztarepce 51.00-53.00, buzakorpa 11.00-11.25, lucerna, 1929. évi 110.00-130.00, lóhere, 1929. évi nagy aranka mentes 80.00-100.00, lóhere, nagy arankás 70.00-80.00. P. Határidőzlet: záróárfolyamok: Buza, márciusra 24.95-24.06, buza, májusra 24.76-24.78, rozs, márciusra 18.72-18.73, tengeri, májusra 17.79-17.80 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaüzletjének jelentése.) 1929 október 3-án a tartózkodó irányzattal szemben fokozottabb kereslet jelentkezett. A buza, de különösen a rozs irányzata szilárdult. A buza 15-20 filléres emelkedést ért el, míg a rozs ára 40-45 fillérrel drágult. A takarmányeműek piacán a forgalom minimális volt, az árak változatlanok maradtak és csupán a másodikrendű zab jegyzését emelték körülbelül 25 fillérrel. A határidőzlet piaca az irányzat szilárd volt és mind a buza és rozs, mind a tengeri árak emelkedtek. A buza októberre 34-35, márciusra 27, májusra 28, a rozs októberre 45, márciusra 39-40, a májusi tengeri pedig 28 fillérrel drágult.

Liszt- és őrleménypiac. Budapest, 1929 október 3. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai október—december hónapra skontóval: duplaullás 39.00, nullás 38.50, 1-es 37.50, 2-es 36.00, 4-es 32.00, 5-ös 28.50, 6-os 25.50, 8-as 15.50, rozsliszt, nullás 32.00, 1-es 28.00; vidéki kismalmok árai skontó nélkül, keszpeázert, promótra: duplaullás 33.50, 0-ás 33.00, 2-es 31.00, 4-es 28.50, 6-os 21.50, 8-as 15.00, rozsliszt, 0-ás 28.00, 1-es 26.00 — P q-kint.

Budapesti abraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaüzletjének jelentése.) 1929 október 4. Árak q-kint Budapesten: Árpakorpa 14.00, buzakorpa 12.00, buzakorpa 11.50-11.75, buzatakarmányliszt 13.80-14.00, konkolydara 12.50, lenmagpogácsa 25.00, napraforgópogácsa 20.75-21.25, répaszelet, száritott 14.00-14.50, rozskonkoly 12.00, rozskorpa 11.75-12.00, rozstakarmányliszt 13.50, szójababpogácsaliszt 32.00 pengő.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése.) 1929 október 4. Baltacimtagban a forgalom áruinálatt hiányában egészen jelentéktelen mennyiségű csökkent. Az árban lényeges változás nem történt. Viktoriaborból a malmok már mind fedezték szükségletüket, külföldi üzlet nincs, a helyi piac nem vásárol, a forgalom egyre lanyhuló tendencia mellett teljesen szűnhet. Szászországban a vetési idény befejezése folytán meglehetősen üzletlenség uralkodott. A kereslet mérsékelt, az árak gyengültek. Tavaszi búkkönyben az érdeklődés ugyan megrvan, de a vétékdv hiányzik irányzata lanya. Lucernamag. A gazdasági magvak közül az érdeklődés bomlusterében nemcsak nálunk, hanem ugyszólván az egész világon a lucernamag áll. Ez az érdeklődés azonban nem jelenti egyszerűsmd azt is, mintha e cikkben nagyobb arányú üzlet volna kialakulóban. A kínálat leginkább Dunántúlról jelentkezik és mert a Magy. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás legutoljabb rendelkezése szerint az olomzárólt lucernamag tisztasági százalékat az eddigi 95%-ról 96%-ra emelte fel és mert az ilyen plombázott árunak összes gyommagtartalmának megpedig 0.5%-nál nagyobb mennyiségben nem lehet jelen, a dunántúli áru viszont nemcsak nagy százalékban van löheremagtól fertőzve, hanem egyéb delvdekre jellemző gyommagvakat is tartalmaz, ennélfogva az ilyen erősen fertőzött és a Magy. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás kívánalmainak meg nem felelő áruban üzletkötések nem jöhetnek létre. Tiszántúlról viszont alig van még kínálat és így minden érdeklődés ellenére, a forgalom minimális. Lóheremagban az értékesítés nyugodt menete, ami más években megszokott volt, most nálunk, valamint a többi termelő Államokban is válsággal küzd. Az alacsony árúvő tartózkodóvá tette a termelőket és ezért kisebb mennyiségekben kínálják csak az árukat. A külföldi felvevő államok keres-

A „többtermelés” érdeke megkívánja, hogy a gazdasági növényeink nagy károkat okozó betegségei ellen védskezzünk!

A gabonafélék üszög- és egyéb betegségei ellen páratlan csávázószer a garantált 17.5% hatóanyag higányt tartalmazó a

GERMISAN (nedves csávázóanyag)

TUTAN (száraz porozóanyag)

A csávázás GERMISAN-nal és TUTAN-nal gyors, olcsó és feltétlenül biztos eredményt adó munka. Pár fillér adó munká. Minden rendeléshez pontos utasítás!

Gyártja a SACCHARINFABRIK A.-G., MAGDEBURG. Forgalomba hozza: Minden rendeléshez pontos utasítás!

PANTODROG R.-T., Budapest, V., Visegrádi-utca 7.

kedői viszont a rekord világtérmeire való hivatkozással csak a legnyomottabb árak mellett hajlandók vásárlásokba bocsátkozni. *Muharmagban* a kereslet egyáltalán nem reagál a kínálatra. Ára ismét csökkent. *Nyulzapukamag*. A külföldi kedvezőtlen jelentések hatására fokozta az a körülmény, hogy Cseh-, Morva-, de leginkább Lengyelország igyekszik nagy készleteitől szabadulni és az értékesítésnél, a termelési költségek figyelembevétele nélkül, alacsony árakkal jelemik meg a világpiacon. Árak nyersárúért 100 kg-kint budapesti paritásában, minőség szerint: Bab, fehér 51-52, bab, tarka 26-28, baltacimmag 36-40, borsó, express 25-28, borsó, ősz 50-55, borsó, Viktória 25-30, búkköny, szőszs 45-50, búkköny, tavaszi 18-20, csilagfürtmag 14-16, fehér heremag 100-130, kendermag 30-32, köles, fehér 25-27, köles, vörös 13-14, köles, tarka, hántolásra 12-15, lenmag 50-55, lóheremag, arankataralom és minőség szerint 70-100, lucernamag, arankataralom és minőség szerint 110-130, mák 110-115, muharmag 20-22, mustarmag 45-50, napraforgómag, fehér 30-32, nyulzapukamag 55-60, pohánkamag, irányár 18-20 P.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termékek Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 4. A mai felhozatal a budapesti vásárcsarnokba 28 vasúti kocsi volt. Árak nagyon, q-kint a következők: nyári rózsaburgonya 7-50-8-00, ősz rózsaburgonya 6-00, Ella burgonya 5-00 pengő. Az irányzat lanya volt.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 1. Árak métermázsánként pengőben: réti széna I. r. 6-8-9-00, réti széna II. r. 6-50-7-50, réti széna, III. r., csomogolásra 4-00-6-00, muhar-széna 8-00-11-00, lucernaszéna 11-00-13-25, muhar és széna-keverék 8-00-9-00, lucerna és széna keverék 8-75, zabos-búkköny-széna 9-00, alomszána II. r. 4-50-5-50.

Külföldi terménytözsdek. *Ujvidék*, október 3. A mai terménytözsden ugy az irányzat, mint az árak teljesen változatlanok. — *Pozsony*, október 3. A mai terménytözsden buza barátságosabb, árpa, rozs és zab változatlan árak mellett nyugodt volt. Tengeriben és korpában csak csekély forgalmat bonyolítottak le. Jegyzések 100 kilonként egyéb megjelölés hiján prompt feladóállomásról: 78-79 kilós buza 149-151, 76 kilós 144-146, oszvesteri 46-50, magyar és jüszölly tengeri ab Szob tranzit decemberre-januárra 91-92, La Plata tengeri ab Triest prompt névleg 125-175, bolgár és román köles ab Pozsony 85-90, ősz búkköny 230-230, repce 300-305, kék mák 640-650, szürke 610-620, natur voros léhere 600-700, felvidéki hagyma 48-52, száritott répaszelet 80-81, laza takarmányszalma 12-14, préselt 18-20, laza hímőszalma 10-12, préselt 16-18 cseh korona. A többi jegyzés nem változott. (1 cseh korona = 17 fillér.)

Wien, október 3. A helyzet a mai terménytözsden valamivel barátságosabb volt. Nagyobb üzlet nem fejlődött ki. Jüszölly tengeri uszó áru 133, magyar tiszavidéki 141 ex uszály Bécs, magyar rozs 25-25 schilling, dunai tengeri március-aprilsra 105, másra 108 cseh korona, magyar zab 18-25 schilling ab határalomás Hegyeshalom. (1 o. schilling = 80 1/2 fillér.) A hivatalos jegyzések nem változtak.

Hamburg, október 3. Kapesolatban az őrsi kényszer felmelesével, az irányzat jól tartott volt. Buza és rozs 2 márkával javult. Árpa és tengeri a vevők tartózkodása mellett ugyancsak megszilárdult. Zab 1 márkát nyert. A lisztüzlet megelégnit, de magasabb jegyzéseket nem lehetett elérni. Jegyzések tonnáknként: buza franco Hamburg 242-244, ab Mecklenburg-Hollstein 228-230, rozs franco Hamburg 195-197, ab Mecklenburg-Hollstein 181-183, takarmányárpa belföldi feladóállomásról 170-174, sörárpa belföldi feladóállomásról 196-216, dunai 150-154, zab franco Hamburg 189-191, ab Mecklenburg-Hollstein 175-177, tengeri eredetűnek megjelölése nélkül elvámolatlanul franco Hamburg 164 márká. (1 márká = 1 3/8 pengő.) Külföldi gabona cif-jegyzései: la Manitoba buza októberre 15, IIa októberre 14-70, IIIa októberre 14-40, Rosafé októberre 15, Barusso 10-65, Hardwinter loko 12-35, dunai délorozs árpa októberre 8-80, La Plata októberre 8-90, La Plata tengeri októberre 9-82 1/2, november-decemberre 9-30, un clipped Plata zab októberre 8-62 1/2 hfi, Rohlard's buzakorpa hajótalon 115. (1 hfi = 2-30 pengő.) Brahn detto 118 schilling. — *Liverpool*, október 3. Zárleti árfoalyamok penyben és lírában: (Zárójelben a legutóbbi záróárfoalyamok.) Buza októberre 9 0/8 (9 1/8), decemberre 9 1/4 (9 3/8), márciusra 9 1/2 (10 0/8), májusra 10 3/4 (10 7/8). (1 shilling = 12 pence = 1-39 pengő, 1 libra = 6-45 kg.) — *Chicago*, október 3. A buzapiacon az irányzat ma ismét ellanyhult. Nyitások ugyan még a tegnapi jegyzések voltak tuisulyban, a második lözdefelidőben pedig kifejezett lanyhaság lett urrá a piacon. A lanyha megjelölést a déli terjedelmes eladások idözték elő, amelyeket a kedvező idöjárás hírekkel magyaráztak. Zárlatig az egyes határidőkben 3/4 centig (métermázsánként 73 fillérig) terjedő áresések állottak be. A zérójegyzéseket alig háromnegyed centtel (métermázsánként 17 fillérel) alacsonyabban állapították meg. Zárleti árfoalyamok centben és bushelben: (Zárójelben a legutóbbi záróárfoalyamok.) Buza decemberre 132- (135-50), márciusra 139-875 (142-), májusra 143-375 (146-). Tengeri decemberre 96-25 (97-), márciusra 100-75 (101-50), májusra 103- (103-375). Zab decemberre 53- (53-50), márciusra 56- (56-375), májusra (57-75). Rozs decemberre 103-50 (109-25), márciusra 113- (114-625), májusra 118-25. (1 dollár = 100 cent = 5-71 pengő, 1 bushel búzául = 27-2 kg.) — *Winnipeg*, október 3. Zárleti árfoalyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfoalyamok.) Buza októberre 142-50 (144-625), decemberre 144- (1-6375), májusra 150-25 (162-375). (1 kanadai dollár = 5-71 pengő.)

Allatok és állati termékek. *Budapesti vágómarhavásár.* (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 3-an felhajtott bika I. r. 16, II. r. 95, III. r. 53, ökör I. r. 56, II. r. 236, III. r. 36, tehén I. r. 25, II. r. 311, III. r. 60, bivaly III. r. 18, összesen 906 darab. A vásár irányzata lanyha volt, a prima marhák árai 2 fillérel, a többi minőségeké 4-6 fillérel estek kg-kint. Eladatlanul visszamaradt 103 darab. Árjegyzés elősúlyban: Bika magyar, II. r. —72—84, bika tarka, I. r. 1-04—1-13, kivételesen 1-24, II. r. —86—1-02, III. r. —72—84, ökör, magyar, I. r. 1-12—1-26, kivételesen 1-36, II. r. —77—1-08, III. r. —52—75, ökör, tarka, I. r.

1-10—1-24, kivételesen 1-36, II. r. —78—1-08, III. r. —56—76, tehén, magyar, II. r. —70—1-04, III. r. —46—68, tarka, I. r. 1—1-18, kivételesen 1-24, II. r. —70—88, III. r. —44—68, bivaly, magyar —30—75, növendék (éves) —70—1—, kicsontozni való —32—44 P kg-kint.

Budapesti szarómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 1. Felhajtás 360 darab él, belföldi szopós borjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg-kint 8-10 fillérel emelkedtek. Jegyzett árak: Élő borjak, belföldi szopós, I. r. 1-54—1-60, kivételesen 1-64, II. r. 1-40—1-52 P kg-kint.

Tenyészmarhák és jármösörök. (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) 1929 október 4. I. rendű belföldi jármösörök (tarka) 1'—1'04', I. rendű belföldi jármösörök (fehér) 1'—1'04', 1 1/2—2 éves úszók 1'—1'04', 1 1/2—2 éves tinók 1'—1'04', fiatal friss fejés tehén 1'40—1'50 pengő kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 4. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3394 drb volt, ebből angol 310 darab volt, eladatlanul visszamaradt 90 darab, ebből angol 47 darab volt. Kisebbség irányzat mellett a következő árakat jegyezték: Prima zsír 1-48—1-54—1-58, prima szedett 1-40—1-44, közép 1-28—1-34, könnyű, jobb 1-10—1-20, könnyű, silány 1'—1-10, öreg urasági 1-38—1-40, öreg, szedett 1-20—1-28, angol sonkamalac 1-30—1-63, hus 1-50—1-75, zsír 1-36—2—, szalonna 1-64—1-68, basított fél-sertés 1-60—1-80 P. A belföldi való soványserstés páronként 120-160 kg-ig 1-50—1-60 P. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 1000 darab volt. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezet Bizományi hízalásza sertéseket elfogad és olecsó eloleget biztosít.)

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) A múlt hó 30-i hétfői fővásár felosztása: belföldi 767, magyarországi 924, csehazlovákiai 64, jugoszláviai 163, romániai 863, kontumáz 288, összesen 3069 darab. Az irányzat lanyha volt, az extrém és prima minőségek ára 5 garassal, egyéb minőségeké 10 garassal olecsóbbodtak, bika gyöngén tartott volt. Jegyzések: ökör, extrém 2-10—2-20, I. r. 1-90—2—, II. r. 1-50—1-60, III. r. 1-30—1-40, bika, extrém 1-70—1-75, I. r. 1-55—1-65, II. r. 1-45—1-50, III. r. 1-30—1-45, kicsontozni való —90—1—, tehén, extrém 1-70—1-80, I. r. 1-40—1-50, II. r. 1-15—1-25, III. r. 1'—1'10

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) Október 1-i, keddi fővásár felhajtása: belföldi hussértés 20, magyarországi hussértés 1214, zsír-sértés 3721, lengyelországi hussértés 7643, zsír-sértés 19, romániai hussértés 558, zsír-sértés 449, jugoszláviai hussértés 476, zsír-sértés 2474, összesen hussértés 9916 darab, zsír-sértés 6663 darab. Az irányzat mind hussértésben, mind zsír-sértésben lanyha volt. Jegyzések: Prima zsír-sértés 1-90—1-95, kivételesen 2—, öreg zsír-sértés 1-80—1-85, szedett zsír-sértés 1-50—2-10, kivételesen 2-15, keresztelt 2-10—2-33, kivételesen 2-40, hussértés 1-80—2-60, kivételesen 2-65 schilling kg-kint.

Csehországi állatárak. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) A múlt hó 30-i marhavásár felhajtása 1593 drb volt, élénk irányzat mellett. Sertésfelhajtás 8068 drb (2010 drb zsír-sértés), az irányzat mind hussértésben, mind zsír-sértésben élénk volt. Árak: ökör I. r. 8-80—10—, ökör, II. r. 7-50—8-75, tehén I. r. 7—9—, tehén II. r. 4-50—6-90, bika I. r. 7—8-50, bika II. r. 5-30—6-90, növendék I. r. 5—6-25, hussértés I. r. 11-25—12—, II. r. 10-20—11-20, zsír-sértés I. r. 9-80—10-50, II. r. 9-90—9-70 cseh korona kg-kint.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 22-28-ig jegyzett árak pengőben: Tejles tej literje —36—40, lefőzött tej literje —16—18, habtejszín literje 2-80—3-60, tejföl literje 1-60—2-40, centrálgtalt vaj kg-ja kicsinyben 4-80—6-80, nagyban 4-40—5—, szedett vaj kg-ja kicsinyben 3-30—4-60, tehénturó kg-ja kicsinyben 1—1-20, juhturó kg-ja kicsinyben 3—3-60, trappista sajt kg-ja kicsinyben 2-80—4-20, cmentáli sajt kg-ja kicsinyben 4-80—6— P.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Állatános Tejesarnok E.-T. jelentése.) 1929 október 2. Árusítói fiókjainkban a kannafej fogyasztói ára változatlanul 40 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 22-28-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 1-20—3-50, tyúk, élő, darabja 3—5—, pulyka, élő, darabja 4-50—5-50, ruca, élő, darabja 3—4-50, hizott, leölt ruca kg-ja 2-30—3—, hizott, leölt pulyka kg-ja 2-40—2-80, libamáj kg-ja 4—11—, ludzsír kg-ja 2-80—5—, tojás darabja —11—16 P.

Gyapju. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 4. A hazai gyapjuiacon általában változatlan árak mellett a forgalom igen mérsékelt keretek között mozog. Az árak a következők: homokos vagy gyengébb gyapju 1-40—1-60, középminőségű fésűs vagy szövetyapju 1-60—1-80, jóminőségű szövetyapju 1-70—2—, finom szövetyapju 1-90—2-20, gyengébb minőségű báránygyapju 1-40—1-50, középminőségű báránygyapju 1-50—1-70, jobbminőségű báránygyapju 1-60—1-80, finom báránygyapju 2—2-20 pengő kg-kint.

Külfélék. **Zöldseg és gyümölca.** (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 22-28-ig jegyzett árak pengőben: Sárgarépa, csomója —04—20, petrezselyem, csomója —04—20, zeller darabja —03—20, karalábé kg-ja —12—18, karfiol kilogrammja —60—2—, vöröshagyma kilogrammja —10—16, fokhagyma —50—90, cékla —14—30, fejéskaposzta —08—12, kelkaposzta —14—30, vöröskaposzta —20—40, fejjessaláta darabja —05—20, torna db-ja 1—2—, rózsaburgonya kicsinyben —10—13, nagyban q-kint 7—9-50, közönséges burgonya kicsinyben —08—10, nagyban q-kint 6—7—, kiliburgonya kicsinyben —22—38, championomba 2-50—5—, fekete retek —12—16, uborka —14—30, zöldpaprika —16—50, tök —08—16, paradicsom —04—10, zöldbab —50—70, zöldborsó, hüvelyes —80—1-40, sóska —20—40, spenót —20—40, alma —40—80, birsalma 0-25—0-70, körte —30—1-20, szilva —26—58, som 0-80—1-40, őszir.

barack —40—4—, sárgadinnye 0-08—0-50, áfonya 1-60—2-20, szőlő —80—80, gesztenye (olasz) 0-70—1—, görög-dinnye —04—12 kg-kint.

Budapesti vádplac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 22-28-ig jegyzett árak pengőben: szarvas egézszen kg-ja 3—4—, őz egézszen kg-ja 3-30—4—, nyul bőrbén drb-ja 5—6—, vadruca 2-40—2-60, fogoly drb-ja 1-30—2-40 P.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 22-28-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2-40—3-40, nagyban 1-90—2-50, ponty, jegelt kicsinyben, nagyság szerint 1-40—2-40, nagyban 1-20—1-80, harcsa, élő, kicsinyben, nagyság szerint 4-50—6—, harcsa, jegelt kicsinyben, nagyság szerint 3—6—kg-kint.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 4. Az óbor üzlet még mindig slagnál. A szüret majdnem mindenütt megkezdődött, a mustok minősége kedvező idöjárás folytán nagyon jónak ígérkezik. Vevő igen kevés van és az árak nagyon alacsonyak. Néhány uradalmi tételű musteladás történt részben 1—1-20 pengőért cukorfokoztatott, részben 22—28 pengő fix áron. Paraszlatut, amelynek minősége 10—19 cukorfokozat, hektoliterenként 14—18 pengőért kínálják. Jánosalmán a mustszőlőt már 8 pengőért adják el métermázsánként. Az olecsó árak és jó minőségű folytan külföldi vevők is jelekedtek már és remélhető, hogy szüret alatt és után élénk kiviteli üzlet fog kifejlődni. Igen jelentékeny mennyiség mint csemegeszőlő került piacra, amelynek nagy részét külföldre szállították. A csemegeszőlő ára métermázsánként 30—50 pengő között változott.

Cukor. (M. T. I. jelentése.) London, 1929 október 3. Cukortözsdezárlat. „B” típusú fehér cukor london szabadraktárból decemberre 11/6 1/4—11/7 1/2 shilling per cwt. (1 shilling = 1-39 P, 1 cwt = 50-8 kg.) Az irányzat nyugodt, a forgalom élénk.

CIPOK ÉS MUNKASBAKANCSONK
a legolecsóbb gyári árban.

Férfi sárga vagy fekete tehenbőr-bakancs, tiszta bőrpangy — P 14-50
Férfi sárga strapacipő, amer. forma P 12-50
Férfi fekete box egész olpő, szép kivitel P 18-50
Férfi sárga vagy fekete strapacsizma, puha vagy kemény szárú P 22—
Vadász- és sportcipők a kivitelben P 22—
26— és 30—

Levegőtlen megrendeléseket pontosan teljesít, három pár részletező postadíjat nem számít.

Kiss H. cipőgyáregyeskedő,
Budapest. VII. Miksa-utca 13. Székely-utca sarok 613

Mindenmü szivattyu bármely célra és üzemre

Allandóan készleten ábra szerinti és egyéb kivitelű

kézi- és erőüzemű **TRAGYALESZIVATTYÚK**
Gyöző Béla és Társa
Állatorvosi és fércműves specialiták
Budapest, K. Sáro-Acz-utca 8/B
Telefon: Autómata 242-77.

TRAGYALE-ÉS VIZHORDÓK, TRAGYALÓSTYÁK
ALLANDÓAN KÉSZLETEN.

Szivattyuk javítását vállaljuk

Haidekker-Hungaria
drótfonat kitűnő

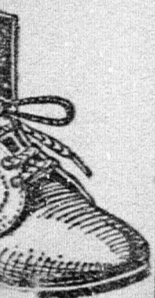
HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
Budapest, Dugai utca 48/B. Pótk: VIII. Flómel utca 2.

0-50. Afonya 1 60-
sz) 070-1-., görög-
vadászok
1929 szeptember
arvas egészben kg-ja
1-., vaddisznó kg-ja
6-., vadruca 240-

vadászok
1929 szeptem-
ponty, élő, kicsiny-
1 90-250, ponty,
140-240, nagybar-
gyáság szerint 450-
ág szerint 3-6-

vetkezete beréte-
r 4. Az óbor üzet
em mindenütt meg-
zó időjárás folytán
és van és az árak
tételű musteladás
riokont, részben
amelynek minősége
18 pengőért kínál-
pengőért adják el
jó minőség folytán
s raméható, hogy
szület fog kifejlődni.
készülő került piacra,
itották. A csemege-
között váltakozik.
1929 október 3.
kor londoni szabad-
ling per ewt. (1 shil-
irányzat nyugodt, a

AKANCSOK

rom pár rendelési
kereskedő,
3. Dohány-utca
3. sarkon 6328

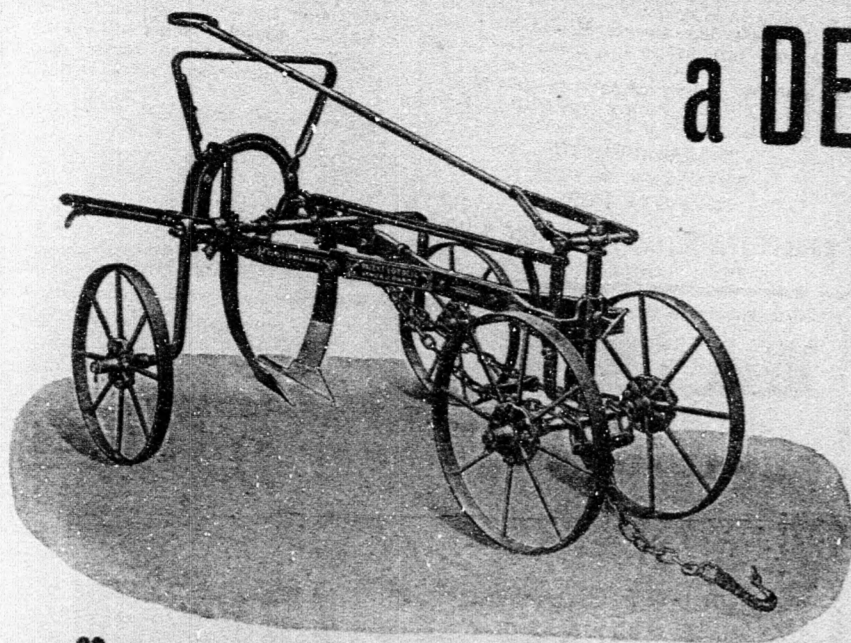
Szivattyúk javítását vállaljuk

gária
6

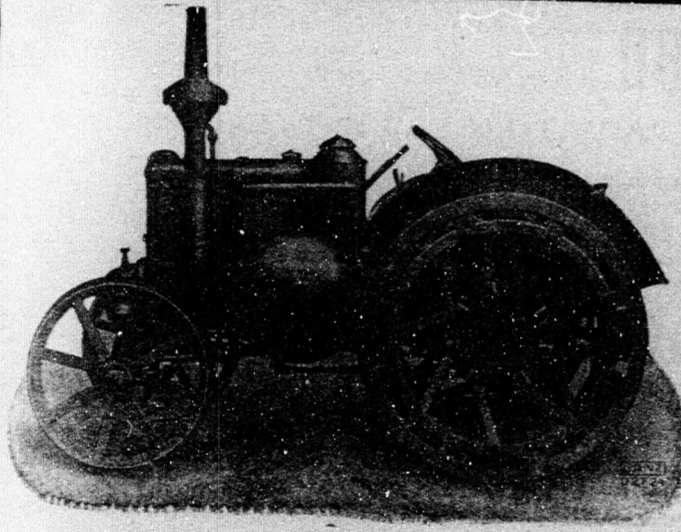
DR R-T.
II., Flórat 2.

Olcsó és gyors répakiszedés: a DEYL-gyár új répa- kiemelőjével.

Könnyű!
Kis vonóerőszükséglet!
Nagy teljesítmény!
Tökéletes répakiemelés!
Sérületlen répa!
Olcsó ár!
Ára .. .. P 200.-

BÄCHER-MELICHAR Budapest, V., Vilmos császár-út 60.
TELEFON: Automata 228-02, Automata 219-57

LANZ-BULLDOG

**kétütemű, egyhengeres,
izzófejes nyersolajtraktor**
15/30 HP

Üzembiztos: egy henger, egy dugattyu, egy hajtó-
kar, nincs gazosító, nincs gyújtó-
gyertya, nincs mágnes, nincsenek szelepek.

Olcsón dolgozik: fogyasztása a legkisebb; egy
nyersolaj 8-9" mély szántásnál.

Felszánt: óránként 8-9" mélyen 15 magyar holdat.

Elnyűhetetlen: kevés alkatrész, az is a legneme-
sebb anyagokból készül. Fogas-
kerekek megfordítva is használhatók, tehát
kétszeres élettartam.

Tűzbiztos: füst- és szikramentes kipuffogás.

6452

Ismertetéssel és árajánlattal szolgál a magyarországi vezérképviselő:

„HANGYA” Központ Mezőgazdasági Géposztálya
BUDAPEST, IX., KÖZRAKTÁR-UTCA 34. SZÁM.

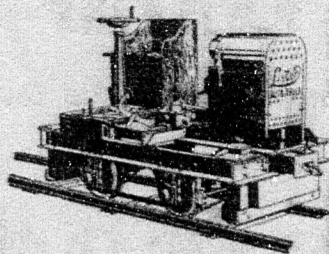
ANGOL LISTER KESKENYVÁGÁNYU BENZINMOZDONY

valamint 1-5-25 lóerős benzinkotrók, villany-agregátumok utólráthetők.

Vezérképviselő: 8217

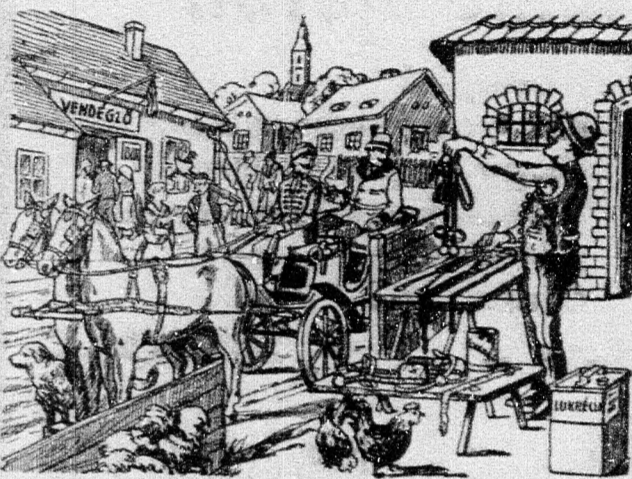
Südfeld Gábor
okl. gépészmérnök

Budapest, VI., Szondy-u. II. sz.
Telefon: Ant. 246-11

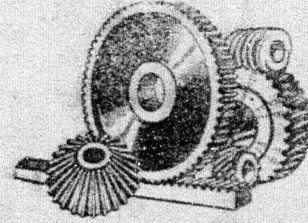
Burgonya termesztését és nevelését tárgyalja Bokk László tanár könyve. Ára bérmentve 4 pengő. "Pátria" Rt. könyvkiadó, Budapest, IX., Üllői-ut. 25. (Köztelek)

Nincs többé kifakult, repedezett löszerszám ott, ahol a „**LUKRECIA**” löszerszámfestő és impregnáló használják

Azonnal hozasson Tekintetes ur „**LUKRECIA**”-t, milliókat takarít meg
Esős időben nélkülözhetetlen! 6399
Gyártja és szállítja: Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe,
Budapest, VII., Bácska-u. 9. Telefon: József 422-19

ALLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL
ARANY ÉREMEK EZÜST ÉREMEK
ALAPITTATOTT: 1900.

WEISZ A. FOGASKERÉSGYÁR

FOGASKERÉKEK
AUTÓALKATRÉSZEK
GÉPGYÁRTÁS

BUDAPEST, VIII., NAGYTEMLON-U. 34.
TELEFON: JOZSEF 308-06 és 455-85

FOZ VILÁGÍT FÜT
250GYERTYAFÉNNYEL
A KOMBINÁLT
PHOEBUS
GARANTÁLVA
1 liter petroleum
16-20 óráig világít
1 órára 2 fillér
Falun, tanyán
kellemsé teszi az estét
pótolja a villanyt!
Készülékkel
nappal este
FOZ VILÁGÍT
Kérjen
ismertetőt!
Vezérkép-
viselő: **Árdó József**
Budapest, Vilmos osztr-u. 43.
Fizetési
könyvtárak

KNUTH K.

MÉRNÖK ÉS GYÁROS
BUDAPEST, VII., Garay-utca 10. TELEFON: J. 310-75

Vízvezetékek
KNUTH K.
Központi fűtések

Tejet, tejszint veszünk

VITAMIN Tejipari Vállalat
Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám. 8392
TELEFON: J. 232-40

Törzskönyvezett mangalica tenyészkacák
és tenyészkocák
másfél évesek, átvészelték
a télet
CSOBAJI GYULA gazdaságában, CSOBAJ
Szabolcs m. Posta, telefon helyben, v. Á. Tarcsl

PORZOL HIGOSÁN TILLANTIN

valamint az összes bevált
CSÁVÁZÓSZEREK
legjutányosabban beszerezhetők:

Földes Győző
Mag- és Terménykereskedelmi Rt.
Budapest, V., Zrinyi-u. 14.
Telefonszám: 141-10 és 141-46
Táviratcím: Földesur, Budapest

MŰTRÁGYA-
szükséglete beszerzése előtt
kérjen cégünkötől ajánlatot.

VÁSÁROLUNK ősziborsó,
őszi- és szöszösbükkönymagot.

MARABU Kazánok és radiátorok központi fűtésekhez.
Gőzfűző, gőzmosó- és fertőtlenítő-berendezések.
Oraxier, Ichor és Marabu folytonégő kályhák.

MAGYAR RADIATORGYÁR R.T., Budapest

SZEB Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementár-
gyarak és műkögyárak részére. Építkezési gépek, keverőt, telvent.
SZANTO és **BECK** mérnök speciális gépgyára, Budapest

Gazdasági Számadás

kis- és középbirtokosok részére szükséges nyomtatványokból, rövid használati utasítással.
Szerkesztette: **Ormány János** ny. m. kir. gazd. akadémiai tanár, a Felsődunántúli
Mezőgazdasági Kamara igazgatója.
Kiadja: a „**Pátria**” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság, Buda-
pest, IX., Üllői-ut. 25. (Köztelek)

A „**Gazdasági Számadás**” magában foglalja azokat a nyomtatványokat, amelyek az
eddiggi gyakorlat szerint a legjobban beváltak és olyan mennyiségben, hogy egy 100-500 holdas
gazdaság vezetésére 1 esztendőre elegendő.

Tekintettel azon körülményre, hogy a gazdasági könyvvezetés lezárása rendszerint minden
naptári esztendő végén történik, a „**Gazdasági Számadás**” akként állítottatott össze, hogy 300 holdig
egy darab 100 lapos, 500 holdig terjedő gazdaság részére egy darab 150 lapos könyv egy esztén-
dőre elegendő legyen.

A „**Gazdasági Számadás**” nagysága 23 x 31 cm. s a könyv erős felvászonkötésben, zöld
borítással, elől tárgymutatóval van ellátva.

100 lapos terjedelemben	20-- pengő
150 " "	25-- " "

A „**Gazdasági Számadás**” a következő nyomtatványokból áll:

1. Általános vagyoneleltár	11. Sertések számla
2. Pénztári főkönyv berétel	12. Juhok számla
3. " " kiadás	13. Baromfi és méhészet számla
4. Leszámlái jegyzék	14. Vetés, aratás és cséplési jegyzék
5. Napszámosjegyzék	15. Takarmányozási jegyzék
6. Gabonanyomleltár számla	16. Cselőbérjegyzék
7. Takarmányanyomleltár számla	17. Pároltatások és ellések
8. Anyag és szerek számla	18. Fejési napló
9. Lovak számla	19. Leitari számadás
10. Szarvasmarhák számla	20. Vagyon- és tisztajövedelmi mérleg

A felsorolt nyomtatványok külön ívekben is kaphatók, ára: **ivenként 30 fillér.**

BURGONYÁT
bármely mennyiségben készpénzzel vesz. Ajánlatokat **Kristály burgonyadaragyról, Budapest, VI., Frangepán-u. 27.** Telefon: L. 914-18. 6435

Gyümölcsfát, disztát, diszeserjét
legelőnyösebben szállít **Nyíregyháza Városi Üzemi R.-T. kertészete.**
Árjegyzék ingyen. 6467

Keresünk nagyobb mennyiségű réti-, lóhere- és lucernaszénát
50 q baltáciummagot. Ajánlatokat termelőkötől kérünk. Uradalom, Budapest 4. Postafiók 237. címre. 6472

Petróleumgáz
a legelőnyösebb és legökölteesebb világítás!

KRONOS ASZTALI LÁMPA
Kapható a Kronos égő külön is, felszerelhető minden megtevő 11, 15, 20 és 30-as lámpára.
A leggyorsabb kezelés, üzembiztos és kevés petróleumfogyasztás.
Kronos asztali lámpa, teljesen felszerelve P 25-
Kronos égő izzóval és üveggel P 16-
Tartalékizzó P 1-
Tartaléküveg P 1-
11, 20, 30 kisebbítő, vagy nagyobbító csavar P 20

Nagyfényű gázlámpák
POLAR vihar- és szélálló HESAG
Üzletek, vendéglők, műhelyek, gard. épületek, iskolák, utak stb. világítására.
Petróleumfogyasztás 12 óra alatt 1 liter.
200-300 Hasaglámpa P 45
300-400 Hasaglámpa P 60
200-300 Polárlámpa P 70
300-400 Polárlámpa P 90
600-800 Polárlámpa P 120
ab raktár Budapest, a csomagolás önköltségi áron.
METEOR VILÁGÍTÁSI ÉS OLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, Rákóczi-út 73. szám. — Telefon: József 354-81

Nagyobb üzem- biztonság

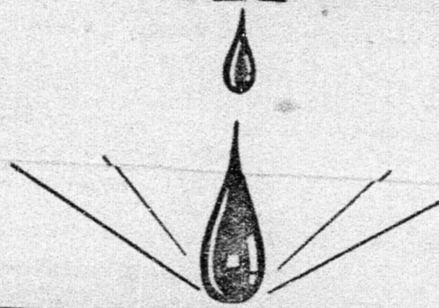
*minden
cseppben*

Földjének hozama nagymértékben függ traktora üzembiztonságától. Traktorának tehát okvetlenül megbízhatónak kell lennie. Ép ezért kizárólag magasértékű üzemanyagokat használjon!

Mindig Sunflower petróleumot töltesse; tökéletesen megbízható, lerakódások képződése nélkül ég el, minden káros anyagtól mentes és fölülte gazdaságos.

Mind ezeken felül pedig még a legnagyobb munka idején is számíthat a Sunflower petróleum pontos szállítására.

A helyes kenésre - Gargoyle Mobiloil-t!

SUNFLOWER PETROLEUM

VACUUM OIL COMPANY R. T. BUDAPEST

Gőzekebérszántást

őszi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek, fáskolák, erdősítések mély rigolirozását elvállalja
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
6823 Telefon: LÁ 13-82 Sürgőseim: Wolffeke Budapest

Bérbeadó

1000 kat. holdas birtok tulajdonostól, jó épületekkel. Cím: Alsópéti gazdaság, u. p. Sárszentlőrinc, Tolna megye. 6470

Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
Telefon: Teréz 246-12
Mérlegcsoportok elfogadók: Árjegyzéket bármilyen külföldi Államok: 1872. — Jóhadatúvá használják, de már kifizetés és hitelviselési mérlegre is kaphatók. 6455

Mangalicasüldő

egyéves, 50 darab, páronként százhusz kiló, eladói jászkeséri birtokomon, Hegedűs Kálmán orsz. képviselő, Jászkesér. 6477

Traktor munkanaplójelentés

(nyomtatvány száma 1004) 15x23 cm. nagyságban, 32 perforált és 32 rögzítési lappal, keménykötésben, darabonként: 2 pengő.

Traktor anyagnapló

(nyomtatvány száma 1005) 32x62 cm. nagyságban, darabonként: 30 fill. 50 lapos terjedelemben, 1/2 vaszonkötésben: 17 pengő 50 fillér.

Beszerezhető a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám (Köztelek)

Tejgazdasági gépek

Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejővödők, tejkannák stb. szállít kivételben és árban kaphatók.
Stanga József tejgazdasági gépüzletében, Budapest, IX., Ráday-u. 26/K. Sziveskedjék a pontos címre ügyelni! Ajánlatok díjmentesen.

Birtokárverés

Járvás Imre féle Tatárszentgyörgy (Pest megye) községhez tartozó baracpusztai 500 magyar hold területű ingatlan (70 hold réti, 10 hold erdő, 20 hold szőlő, többi szántó) kastélyal, iskolaépülettel, cselédlakásokkal és istállókkal dusan ellátva, 1929. évi november hó 25-én délelőtt 10 órakor birói árverésen Ócsán a kir. Járásbíró, mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében eladatik.
Kikiáltási ár: 377.625 pengő.
Az ingatlan a kikiáltási ár 2/3 részénél alacsonyabb áron el nem adható.

Bővebb felvilágosítást ad Dr. Halász Gyula ügyvéd, Ócsán. Telefon: 7. sz. 6474

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a magy. kir. osztálysorsjátékon
Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!
Október 26-án kezdődik az új sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy **ma ma rendeljen egy sorsjegyet,** mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **várattalanul meg is gazdagodhat!**
Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

500.000

Jutalom és nyeresemények készpénzben:

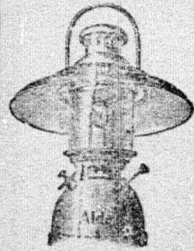
300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

stb., stb. pengő, összesen közel 8 millió pengő, mely összeget azonnal kifizetik.

A sorsjegyek fele nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai:

Egész 24 P	Fél 12 P	Negyed 6 P	Nyolcad 3 P
---------------	-------------	---------------	----------------

Világítsa Ön is

gazdaságát csak az „AIDA” patr. gázlámpával,
mely ből négyféle világít,

200 300 350 500 900 gyertyafénnyel ég
P 52—, P 62—, P 72—, P 120—, P 130—
erővel és csomagolással. 6408

Az „AIDA” lámpa a MÁV., D. G. H. Társaság, Budapesti Székesfővárosi és Székesfővárosi Állami, Magyar Kir. Hármas- és Állami Csillárgyártó Állomás, Eszterházy, Budapesti és Tiszasszabályozási társulatoknál, Főv. Elektromos Művelő, „Hangya” szövetkezet és más főképp. számos község, gazdaság, uradalom és több mint 6000 magánosnál van üzemben. — Vezetékepviselet:

Bátori Béla ny. számv. tanácsos
Budapest, III., Zelemond-utca 4. Tel.: 515—56

enesei Dorner Béla könyvei

egy modern gazdasági könyv
tárában nem hiányozhatnak!

Eddig megjelentek:

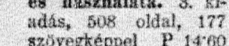
A sertés tenyésztése és
hizlálása. 2. kiadás,
568 oldal, 248 eredeti
szövegképpel P 18—

Rétek és legelők műve-
lése és terméskö-
zése. 2. kiadás, 360 old.,
272 képpel — P 14—

A kereskedelmi tárgyak
történelme, gyártása
és használata. 3. ki-
adás, 508 oldal, 177
szövegképpel P 14/60

A burgonya termelése.
2. kiadás, 97 képpel
P 4/20.

„Patria” Rt. könyvosztálya,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., Budapest 56

Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése

Stabilizógép Félstabilizógép Gőzházán Dieselmotor Vashordók

Állatai épségét védi, jobb értékesítést nyer, ha tejjgazdaságát AHLBORN-féle hevítő- és hűtőgépekkel látja el.

Az új rendszerű kiméletes Ahlborn-féle hevítő- és hűtőgépek nem változtatják meg a tej összetételét, nem ölik meg a vitaminokat és enzimeket.

Feldolgozó gazdaságok és üzemek részére legmodernebb berendezések.

Elsőrendű hazai referenciák.

Ajánlat kötelezettség nélkül, díjmentesen.

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELET:

STANGA JÓZSEF, BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 26/K. SZ.

TELEFON: AUTOMATA 857—43

6192/4

TELEFON: AUTOMATA 857—43

Autó- és szántómotor FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLÁSA

és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése

6512
DEDICS TESTVÉREK
Budapest,
VIII., Théa Endre-utca 15.
Telefon: I. 303—45
Alapítva 1903

M. kir. honvéd lovas tüzérsztály gazdasági hivatala.

Hirdetmény.

A m. kir. honvéd lovas tüzérsztály állományában levő lovak által kitermelt trágyának

szereződéses eladással versenytárgyalás útján kívánja biztosítani.

A versenytárgyalás helye és ideje Budapest, Vilmosfőherceg-laktanya (Hungária-körút 53. sz.) m. kir. honvéd lovas tüzérsztály gazdasági hivatalos helyiségében 1929. évi október hó 19-én d. e. 10 órakor.

Az ajánlati tárgyaláson csak irásbeli ajánlatok fogadhatók el.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban fent megjelölt tárgyalási napon d. e. 10 óráig nyújtandók be a m. kir. honvéd lovas tüzérsztály gazdasági hivatalába. Később érkező, vagy táviratban tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűvel írt ár között eltérés mutatkozik, akkor a betűvel írt ár fog helyesnek tekintetni.

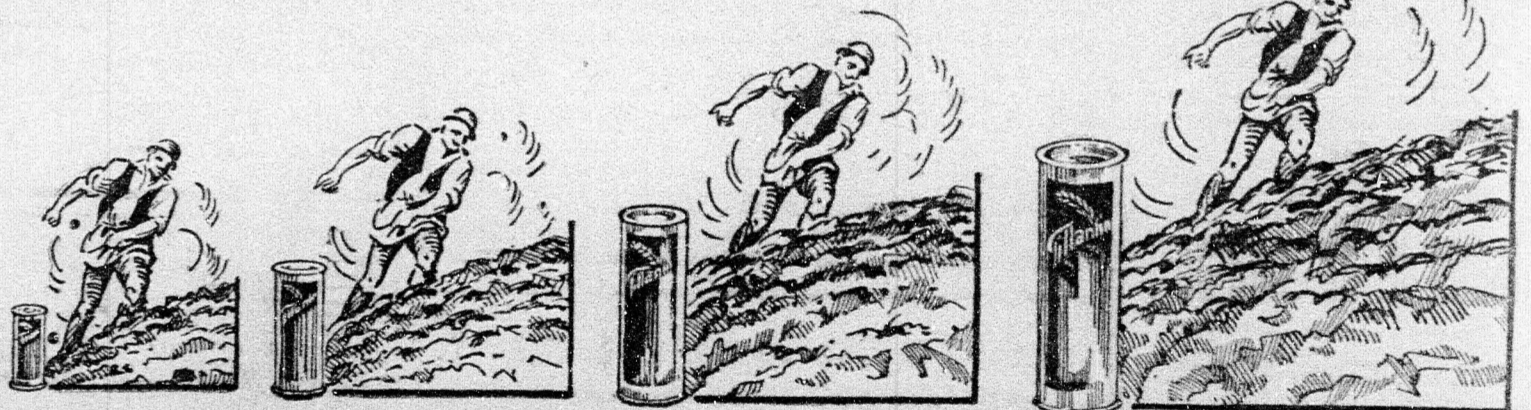
A trágya havi átalányban fog eladatni ab laktanya, átlag 300 ló után.

Az átalány úgy állapítandó meg, hogy október hó 1-től március hó 31-ig naponként és lovonként 15 kg. — április hó 1-től szeptember hó 30-ig naponta és lovonként 12 kg. trágya termeljen.

Az eladás ab laktanya értendő.

Felvilágosítások a fenti gazdasági hivatal helyiségében adhatók Budapest, 1929. évi szeptember hó 25-én.

M. Kir. honvéd lovas tüzérsztály gazdasági hivatala.

TILLANTIN vetőmagcsávázószer fogyasztása évről évre nagymértékben EMELKEDIK

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Mezőgazdasági és Ipari Vegyszerek Kereskedelmi R.-T., Budapest, X., Hőgyi-utca 14.

Gyárunk 80 éves fennállása alatt szerzett tapasztalatok alapján kötött talajok megmunkálására szerkesztett, rendkívül jól bevált gépműveleteket: egyes és kettős ekéket, rögtörő- és magtakaró-boronákat, tárcsásboronákat, gyűrűs hengereket, gazdasági szekereket előnyös áron, kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk. Uradalmak eredeti elismerő leveleit készséggel bemutatjuk.

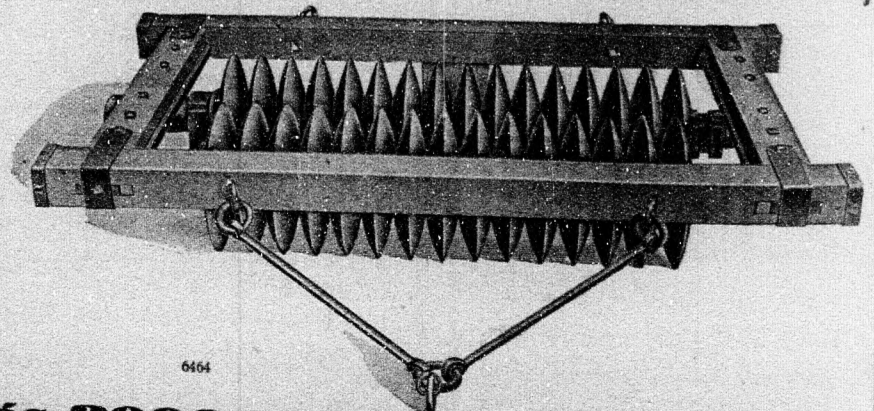
Lábassy-féle Mezőgazdasági Ipar és Gépgyár R.-T., Törökszentmiklós.

FORD, FORDSON AUTORIZÁLT KÉPVISELET.

Speciális traktorjavítóműhely.

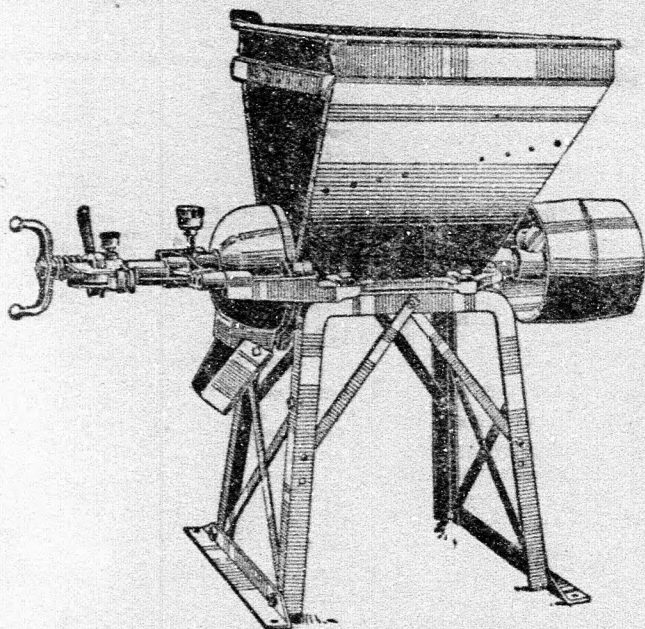
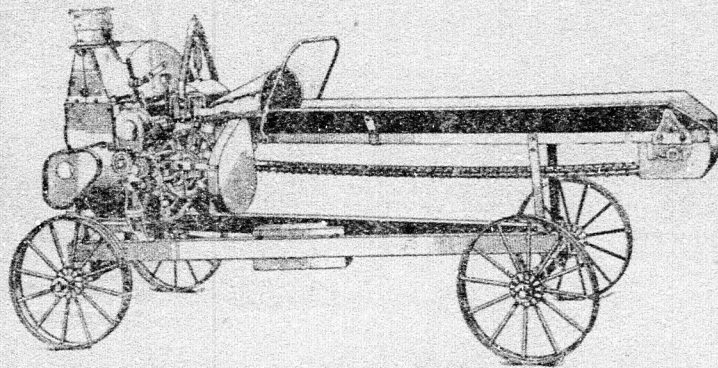
Hengercsiszolás, tengelycsiszolás.

Szállítható 500, 700 és 2000 kilogramm súlyban!

Eredeti „McCORMICK“ amerikai tengeriszártépő- és silótöltőgép

Szállítható 3 nagyságban

Eredeti „McCORMICK“ amerikai egyetemes csövestengeridarálógép

használható csöves- és morzsolt tengeri,
minden fajtájú szemestermény bármilyen
finomságu darálására

Csekély erőszükséglet

Nagy teljesítmény

A „McCORMICK“ gépek anyaga, kivitele, munkateljesítménye teljesen egyedülálló

100 éves gyártási tapasztalat

Szombathely, 1928. XII/13.
(Faludy Ferenc-utca 9. sz.)

Tekintetes

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK

BUDAPEST
V., Váci-ut 98.

Önök szállítottak részemre 1928. évi július 20-án egy „F“ jelű silótöltő-gépet, melynek a folyó évben eszközölt munkaeredményét az alábbiakban van szerencsém közölni:

A gép működésével teljesen meg voltam elégedve, könnyen kezelhető, egyszerű szerkezet és teljes üzembiztonság a fő előnye.

A teljes érésben kaszált amerikai tengerifajták erős szárát a csövekkel együtt finoman szecskázta és minden üzemzavar nélkül fujta fel ventilátorja segítségével a silókamarákba.

Maga a silózás kitűnően sikerült s az egész állatállomány csaknem kizárólag tengeri silótakarmányon és tavaszi szalma és polyván él s csak a magasabb tejhozamu tehének kapnak pótléku némi értakarmányt. Számításom szerint a rendes állatlétszám a tengerisilózás bevezetésével 100%-kal emelhető, anélkül, hogy takarmánytermelésre az eddiginél nagyobb szántóföldterületet kellene elvonni, ami által az állattartás költsége nem remélt mértékben redukálható.

A napokban küldtem a M. kir. Állatleltani Takarmánykísérleti Állomásnak, Budapestre mintát a silótakarmányból tápanyagtartalom megvizsgálása céljából s amennyiben érdekli Önöket, annak eredményét szívesen közlöm.

Általában minden irányban beható megfigyeléseket és kísérleteket végeztem s azok befejeztével szándékom a magyar gazdaközönség figyelmét ezen fontos takarmányozási kérdésre — amely hivatva van hazánkban oly gyakori takarmányinséget megszüntetni és az állattartást olesőbbá tenni — az eredmények ismertetésével felhívni.

Kiváló tisztelettel:

Szombathelyi Károly
ny. leg. garol társaság
földművelő.

Dénes B.

Részvénytársaság

Budapest, V., Váci-ut 98. szám

Levélcim: Budapest 56. főkbérlő

Alapítva: 1883

Telefon: L. '923—20

Sürgönycim: „Débert Budapest“

Kiadványdíj: Minden szöveges hirdetés... 10 fillér, vezetékes hirdetés 16 fillér.

KISHIRDETÉSEK

Beltőlendő állásokra vonatkozó hirdetések csak a munkaadó bíróság vagy bírósági titkárság közlésével... Csak választékosan fogadják a leveleket.

Díjazott alkassókat

Aranyérem díjazott Magyar Gazdasági és Erdészeti Egyesület... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

FILES KEZELÉSZEK keres azonnali vagy későbbi belépésre... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

DUNABARASZTI Villásba kerülés... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GÉPÉSZROVÁCSOT keresek... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI, Ispán állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

INTÉLMENYESKÖPÖRÜK... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

URASÁGI INAS, nőstén, kitűnő... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

BETÖLTENŐ ALLÁS... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI, nőstén, aki nagyobb... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

SZÁMADÓKÁNYI keresek... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI szakkörrel végzett... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

ALPOLI nagyobb uradalomban... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

GAZDASZTI állást keres... (Budapest, 1928. május 26-án, melynek elnöke...)

Dr. SZASZ ALFRED M.-TANAR LÉPFENE-SERTESORBANG... (Advertisement for a medical product)

KNÉBL FERENC... (Advertisement for a gun shop)

FEGYVER, LŐSZER és JAVÍTÁSOK... (Advertisement for a gun shop)

Rövid idő leforgása alatt többek között a következő uradalmak és gazdaságok szerezték be a feltétlenül üzembiztos és elismerten leggazdaságosabb

TWIN CITY

TRAKTOROKAT:

Bajor királyi uradalom, Sárvár (2 darab)
Előszállási uradalom, Előszállítás
Frigyas főherceg uradalma, Magyaróvár
Sziinyei-Merse Félix ur, Tiszakürt
Janiga Antal ur, Kiskunlacháza
Nedeczky-Griebsch Viktor ur, Szolgaegyháza
Dr. Szegő Miklós ur, Enying
Hatházy Imre ur, Kisköre

Vidor Zeigmond ur, Magyaralmás
Csobány Antal ur, Hajdunánás
Kun Miklós ur, Karácsond
Maróthy László ur, Káld
Dr. Deutsch Jenő ur, Pázmánd
Eisele Gazdaság, Nagyfűdöd
Báró Urbán Gáspár ur, Pusztakengyel (27-44 HP)
Baghy Gyula ur, Pusztakengyel (27-44 HP)

stb., stb.

A földművelésügyi m. bir. Miniszter ur 80500/1929. sz. rendelete értelmében a TWIN CITY traktorok az állami traktorokéi keretében jelentékeny kedvezménnyel kaphatók. Arájanlattal és felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-út 32. szám.

Mezőgazdák
„Zuhatag” kutja
a legegyszerűbb és legjobb!
Feltétlen hygienikus!
Sok ezer darab évtizedek óta üzomben!
Kedvező fizetési feltételek!
Kizárólag szállítja a
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Évi kötös mellett
vajat és uradalmi tejet
átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tej-üzem R.-T.**, Budapest, VIII., Karpfenstele-u. 13.
Telefon: József 458-52 6289

Burgonyát önkészítésként veszek.
A főzési és a főzés utáni feltételekkel szállítok.
Csövesengert minden mennyiségben veszek.
SCHÖNWALD LIPÓT, Budapest,
IX. ker., Lónyay-utca 46. sz.
Interurbán telefon: Aut. 574-42
Távírási cím: KARTSCHÖNWALD Budapest. ● 6478

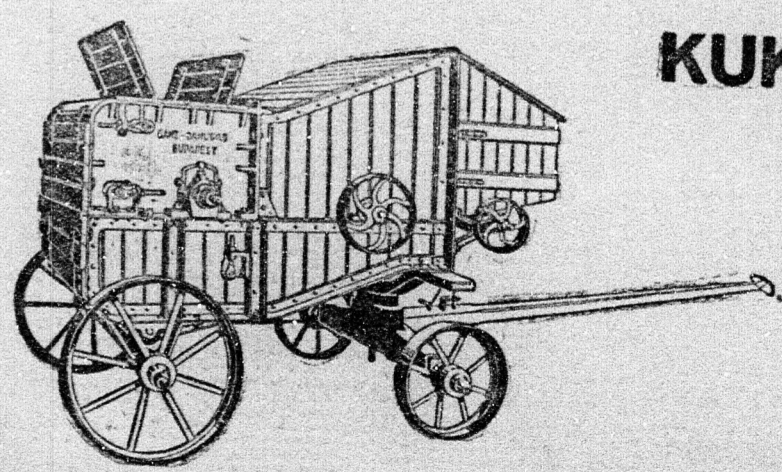
Milyen traktort vásároljunk?

50 évesek a
FREUND-nyergek, lószerszámok
nyereg- és istállószerkek
KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA!
ALAPITVA 1848-BAN
FREUNDA. ÉS FIA
BUDAPEST, VIII., KÖFARAGÓ-UTCA 8.
Telefon: József 313-18 6447 Tölcson: József 313-18

HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
V., Vilmos császár út 76. ✦
TELEFON: Lipót 908-90 és 91.

Szab. ÁSVÁNYI-féle KUKORICASZÁRTÉPŐK

Alkalmások:
kukoricaszár, tők- és répalevél, szőlővenyige felapítására.

A száraz kukoricaszárban van:

Fehérje	17%
Zsir	0.5%
Keményítő	20.3%
Nyersrost	23.5%

Ne pazarolja el a kukoricaszárát, hanem dolgoztassa fel az Ásványi-féle kukoricaszártépő géppel.
Kivánatra készséggel szolgálunk arájanlattal és prospektusokkal.

„PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomán, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) Felelős nyomdavezető: Mészáros Vilmos